

YENİ GÜMRÜK KANUNU TASLAĞI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Temel Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine giren ve Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinden çıkan eşyaya ve taşıma araçlarına uygulanacak gümrük kurallarını belirlemektir.

Gümrük bölgesi

MADDE 2 - (1) Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını kapsar. Türkiye kara suları, iç suları ve hava sahası gümrük bölgesine dahildir.

(2) Bu Kanunda geçen Türkiye Gümrük Bölgesi ve Gümrük Bölgesi kavramları Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesini ifade eder.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Beyan sahibi: Kendi adına gümrük beyanı, geçici depolama beyanı, giriş özet beyanı, çıkış özet beyanı, yeniden ihracat beyanı veya yeniden ihracat bildiriminde bulunan kişiyi veya adına beyan ya da bildirimde bulunulan kişiyi,
- c) Çıkış gümrük idaresi: Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmeden önce sunulmasının gerekli olduğu ve çıkış işlemlerinin tamamlanması ile ilgili gümrük kontrolleri ve risk analizine dayalı kontrollere tabi tutulduğu gümrük idaresini,
- ç) Çıkış özet beyanı: Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacağı belirlenen usul ve esaslara uygun olarak süresi içerisinde gümrük idarelerine bildirilmesini,
- d) Ekonomik operatör: İşi gereği gümrük mevzuatı kapsamına giren faaliyetlerde bulunan kişiyi,
- e) Elektronik veri işleme tekniği: Elektronik Veri Değişimi standart mesajlarının gümrük idaresi ile değişimini ve/veya gümrük işlemlerinin tamamlanması için gerekli bilgilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine girilmesini,
- f) Elleçleme: Gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri,
- g) Eşya: Her türlü madde, ürün ve değeri,
- ğ) Eşya hak sahibi: Eşyanın mülkiyetini elinde bulunduran eşya sahibi veya eşya üzerinde tasarruf hakkı olan veya eşyayı fiziki olarak kontrolü altında bulunduran kişiyi,
- h) Eşyanın gümrüğe sunulması: Eşyanın gümrük idaresine ya da gümrükçe tayin edilen veya uygun görülen herhangi bir yere getirildiğine ve bu eşyanın gümrük kontrolüne hazır bulundurulduğuna dair gümrük idarelerine yapılan bildirimini,

1) Eşyanın serbest bırakılması: Eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejimi açısından öngörülen amaçlar doğrultusunda, gümrük idareleri tarafından ilgisinin tasarrufuna bırakılmasını,

i) Geçici depolama: Serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın gümrüğe sunulması ile herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulması ya da yeniden ihracı arasındaki sürede gümrük gözetimi altında geçici olarak depolanmasını,

j) Geçici depolama beyanı: Eşyanın geçici olarak depolandığının belirlenen usul ve esaslara uygun olarak bildirilmesini,

k) Geri verme: Ödenmiş olan ithalat ya da ihracat vergilerinin tamamen veya kısmen geri ödenmesini,

l) Giriş gümrük idaresi: Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirildiği ve risk analizine dayalı giriş kontrolüne tabi tutulduğu gümrük idaresini,

m) Giriş özet beyanı: Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirileceğinin belirlenen usul ve esaslara uygun olarak süresi içerisinde gümrük idarelerine bildirilmesini,

n) Gümrük beyanı veya gümrük beyannamesi: Belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, gerekli hallerde uygulanacak özel düzenlemelerin de belirtilmesi suretiyle, eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulma talebinin bildirilmesini,

o) Gümrük gözetimi: Gümrük mevzuatına ve gerektiğinde diğer mevzuata uyulmasını sağlamak üzere gümrük idareleri tarafından genel olarak uygulanan işlem ve tedbirleri,

ö) Gümrük idaresi veya gümrük idareleri: Gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği Bakanlık merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını,

p) Gümrük işlemleri: Gümrük mevzuatı uyarınca, kişiler ve gümrük idareleri tarafından gerçekleştirilmesi gerekli tüm işlemleri,

r) Gümrük kontrolü: Taşıma araçlarının, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları eşyanın kontrolü ile Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler ve bölgeler arasında taşınan eşyanın girişi, çıkışı, transiti, dolaşımı, depolanması ve nihai kullanımı ile serbest dolaşımda bulunmayan eşya ve nihai kullanım rejimine tabi tutulan eşyanın gümrük bölgesindeki mevcudiyeti ve dolaşımına ilişkin mevzuat hükümlerine uyulmasını sağlamak için gümrük idareleri tarafından yürütülen faaliyetleri,

s) Gümrük mevzuatı:

1) Bu Kanun ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerden,

2) Gümrük Tarifesi'nden,

3) Türkiye'nin taraf olduğu gümrük ile ilgili hükümler içeren uluslararası anlaşmalardan, oluşan mevzuatı,

ş) Gümrük rejimi:

1) Serbest dolaşıma giriş rejimini,

2) Özel rejimleri,

3) İhracat rejimini,

t) Gümrük statüsü: Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi'nde serbest dolaşımda bulunup bulunmamasına göre durumunu,

u) Gümrük vergileri: İlgili mevzuat uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin veya ihracat vergilerinin tümünü,

ü) Gümrüklenmiş değer: Uluslararası Kıymet Sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını,

v) İhracat vergileri: Eşyanın ihracında ödenecek gümrük vergisini, eş etkili vergileri, diğer vergi, mali ve ek mali yükleri,

y) İşlem görmüş ürün: Bir işleme rejimi kapsamında işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen eşyayı,

z) İşleme faaliyetleri:

1) Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulmasını,

2) Eşyanın işlenmesini,

3) Eşyanın imhasını,

4) Eşyanın yenilenmesi ve işler hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesini,

5) İşleme süreci içinde tamamen ya da kısmen tüketilmiş olmalarına rağmen işlem görmüş ürünlerin içinde bulunmayan, ancak bu ürünlerin üretimini mümkün kılan ya da kolaylaştıran işletme malzemesinin kullanılmasını,

aa) İthalat vergileri: Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisini, eş etkili vergileri, diğer vergi, mali ve ek mali yükleri,

bb) İzin sahibi: Kendisine bir izin verilen kişiyi,

cc) Kaldırma: Henüz ödenmemiş olan ithalat ya da ihracat vergilerinin tamamen veya kısmen ödenmesi yükümlülüğünün kaldırılmasını,

çç) Karar: Gümrük idaresinin, gümrük mevzuatı ile ilgili olarak belirli bir konuda ilgili kişi veya kişiler üzerinde hukuki sonuç doğuran tasarrufunu,

dd) Kişi: Gerçek ve tüzel kişiler ile hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuki tasarruflarda bulunma yetkisi tanınan kişiler ortaklığını,

ee) Rejim hak sahibi:

1) Kendi adına ve hesabına gümrük beyanı veren veya hesabına gümrük beyanı verilen kişiyi,

2) Bir gümrük rejimi ile ilgili hakların ve yükümlülüklerin devredildiği kişiyi,

ff) Risk: Türkiye Gümrük Bölgesi ve diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın girişi, çıkışı, transiti, dolaşımı ve nihai kullanımı ile serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın gümrük bölgesindeki mevcudiyetine ilişkin olarak,

1) Ulusal ya da uluslararası düzeyde alınmış önlemlerin doğru bir şekilde uygulanmasını engelleyen,

2) Ülkenin mali çıkarlarını tehlikeye düşüren,

3) Ülkenin güvenlik ve emniyetine, kamu güvenliği ve kamu sağlığına, çevreye veya tüketicilere yönelik tehdit oluşturan,

bir olayın ortaya çıkma ihtimalini ve etkisini,

gg) Risk yönetimi: Riskin en aza indirilmesi için gerekli olan tüm önlemlerin uygulanması ile rastgele kontrolleri de içerecek şekilde riskin sistematik olarak tanımlanmasını ve değerlendirilmesini,

ğğ) Satın alma komisyonu: İthalatçının temsilcisine kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurt dışında verdiği temsil hizmeti karşılığında ödediği ücreti,

hh) Serbest dolaşımda bulunan eşya:

1) Tamamıyla Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya bölgelerden ithal edilen girdileri bulundurmeyen eşyayı,

2) Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya bölgelerden Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyayı,

3) Türkiye Gümrük Bölgesinde, yalnızca (2) alt bendi kapsamındaki eşyadan veya (1) ve (2) alt bentleri kapsamındaki eşyadan birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı,

ıı) Serbest dolaşımda bulunmayan eşya: Serbest dolaşımda bulunan eşya dışında kalan veya serbest dolaşımda bulunan eşya statüsünü kaybeden eşyayı,

ii) Taşıyıcı:

1) Girişte, Türkiye Gümrük Bölgesine eşyayı getiren veya eşyanın taşınmasından sorumlu kişiyi, ancak;

i. Kombine taşımacılıkta, başka bir araçla Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten sonra aktif bir taşıma aracı olarak bağımsız şekilde hareket edebilen taşıma aracını işleten kişiyi,

ii. Araç paylaşımı veya sözleşme kapsamında yapılan deniz ya da hava taşımacılığında, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine taşınması için sözleşmeyi yapan ve taşıma belgesini düzenleyen kişiyi,

2) Çıkışta, eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkararak veya eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine çıkarılmasından sorumlu kişiyi, ancak;

i. Kombine taşımacılıkta, Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden başka bir araçla taşınan ve varış yerine ulaştıktan sonra aktif bir taşıma aracı olarak bağımsız şekilde hareket edebilen taşıma aracını işleten kişiyi,

ii. Araç paylaşımı veya sözleşme kapsamında yapılan deniz ya da hava taşımacılığında, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden taşınması için sözleşmeyi yapan ve taşıma belgesini düzenleyen kişiyi,

jj) Temsilci: Gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri gerçekleştirmek üzere tayin edilen kişiyi,

kk) Ticaret politikası önlemleri: Eşyanın uluslararası ticaretine dair mevzuat hükümleriyle belirlenmiş tarife dışı önlemleri,

ll) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi:

1) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşim yeri olan bütün gerçek kişileri,

2) Türkiye Gümrük Bölgesinde kayıtlı işyeri, kanuni iş merkezi veya gerekli beşeri ve teknik kaynakların kalıcı olarak bulunduğu ve kişinin gümrük ile ilgili işlemlerinin tamamen ya da kısmen yürütüldüğü daimi işyeri bulunan bütün tüzel kişi veya kişiler ortaklığını,

mm) Vergi yükümlülüğü: Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünü,

nn) Vergi yükümlüsü: Vergi yükümlülüğünü yerine getirmekle sorumlu olan kişiyi,

oo) Verimlilik oranı: Bir işleme rejimine tabi tutulan belirli miktardaki eşyanın işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranını,

öö) Yeniden ihracat beyanı: Belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, serbest bölge rejimine tabi tutulan ya da geçici depolanan eşya hariç, serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması talebinin bildirilmesini,

pp) Yeniden ihracat bildiri: Belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, serbest bölge rejimine tabi tutulan ya da geçici depolanan serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması talebinin bildirilmesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişilerin Gümrük Mevzuatına İlişkin Hak ve Yükümlülükleri

BİRİNCİ AYIRIM

Yükümlülükler

Kişilerin yükümlülükleri

MADDE 4 - (1) Gümrük idareleriyle muhatap olan kişiler bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan tüzük, kararname ve yönetmelik hükümlerine uymak; gümrük idarelerinin gerek bu Kanunda gerek diğer kanun, tüzük ve kararnamelerde yazılı hükümlere göre yapacağı gözetim ve kontrollere tabi olmak; bu idarelerin kendi adına veya başka idareler nam veya hesabına tahsil edeceği her tür vergi,

resim, harç ve ücretleri ödemek veya bunları teminata bağlamak; kanun, tüzük, kararname ve yönetmelik hükümlerinin uymayı zorunlu kıldığı her tür işlemleri yerine getirmekle sorumludurlar.

İşleticilerin yükümlülükleri

MADDE 5 - (1) Türkiye ile diğer ülkeler arasında demiryolu dahil kara, deniz ve hava yoluyla yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan sınır kapısı, istasyon, deniz ve hava limanlarını, serbest bölgeleri işleten kuruluşlar ile posta idareleri ve hızlı kargo firmaları bu Kanun hükümlerine göre gerekli gümrük gözetim ve kontrol işlemlerinin yapılmasını sağlamak üzere; yolcu salonları, geçici depolama yerleri, antrepolar ve gümrük idarelerinin çalışmaları için bürolar ve gözetleme kuleleri ve nöbet alanları tesis etmek; buraların aydınlatma, ısıtma, soğutma ve temizlik ihtiyaçlarını karşılamak; telefon ve büro eşyasını bedelsiz olarak sağlamak; limanlarda ve gümrük kapılarında gümrük gözetimine tabi eşya ve kişiler ile diğerlerinin birbirine karışmasını önlemeye yönelik her türlü fiziki yapıların sağlanması konusunda Bakanlığın isteklerini Bakanlıkça belirlenen süre içerisinde yerine getirmek zorundadır.

(2) Posta idareleri, birinci fıkrada sayılanların yanı sıra posta kolilerinin muayene ve tahlili için gerekli ölçü aletleri ve diğer donanımları sağlamakla yükümlüdür.

(3) Antrepo ve geçici depolama yeri işletme izni sahibi buralardaki eşyanın güvenliği ve hizmetlerin çabuk görülmesi bakımından, zaman içerisinde Bakanlıkça gerekli görülecek ek donanımları ve değişiklikleri yapmak ve ileri teknolojinin gerektirdiği araçları sağlamak zorundadır.

(4) a) Özel antrepo işletme izni sahibi, antrepoda görevlendirilen gümrük veya gümrük muhafaza memurlarına ödenecek olan ve miktarı Bakanlıkça belirlenecek fazla çalışma ücretlerini ve yolluklarını peşin olarak gümrük veznesine ödemekle yükümlüdür.

b) Doğrudan doğruya belirli bir özel veya genel antrepo ile ilgili gümrük işlemlerini yerine getirmek üzere kurulan gümrük idarelerinde görevli memurların devlet tarafından belirlenen maaş, fazla çalışma ücreti ve diğer tahsisat tutarları, antrepo işletme izni sahibi tarafından her ay peşin olarak gümrük veznesine yatırılmak zorundadır.

c) Posta idarelerinde yapılacak gümrük kontrolleri ve gümrük işlemleri nedeniyle gümrük memurlarına ödenecek olan ve Bakanlıkça belirlenen fazla çalışma ücretleri, posta idareleri tarafından gümrük veznesine yatırılır.

İşletme hakkı

MADDE 6 - (1) Bakanlık, 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun uyarınca yaptırarak işletme hakkını verdiği gümrük kapıları ve/veya lojistik merkezlerini, işletme süresi bittikten sonra otuz yılı geçmemek üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen kiralama ve/veya işletme hakkının verilmesi yöntemleri ile 3996 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin ikincil mevzuattaki görevlendirme usullerini kıyas yoluyla uygulayarak bu madde uyarınca belirlenen sözleşme bedeli karşılığında devredebilir.

(2) Bakanlıkça belirlenen devir yöntemine göre değer tespiti işlemleri; Bakanlık tarafından görevlendirilecek bir Daire Başkanının başkanlığında, Gümrük ve Ticaret Uzmanı, Mali Hizmetler Uzmanı, Mühendis ve Gümrük Müdürü olmak üzere beş asil ve beş yedek üyeden oluşan değer tespit komisyonu tarafından 4046 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinin (c) alt bendinde yer alan metotlardan en az birinin uygulanması suretiyle yapılır. Bu bedel, Komisyonun talebi üzerine Bakanlık tarafından hizmet alımı yoluyla 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tâbi şirketlere de tespit ettirilebilir. Bu durumda, tespit edilen değer, değer tespit komisyonu tarafından incelenerek karara bağlanır.

(3) Görevlendirme işlemleri, Müsteşarın başkanlığında, ilgili Müsteşar Yardımcısı, Gümrükler Genel Müdürü, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürü, Strateji Geliştirme Başkanı ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı ve I. Hukuk Müşavirinden oluşan Görevlendirme Komisyonu tarafından yürütülür.

(4) Bu madde uyarınca oluşturulan komisyonlar eksiksiz olarak toplanır. Üyelerden birinin geçerli mazereti nedeniyle toplantıya katılamaması durumunda yerine vekili veya yedek üye katılır. Kararlar çoğunlukla alınır ve kararlarda çekimser kalınamaz. Kararlar imzalanan bir tutanakla tespit edilir. Karara muhalefet eden üye karşı oy gerekçesini yazarak imzalar. Komisyonlarca alınan kararlar Bakan onayına sunulur. Komisyonların sekreteryası işlemleri Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca yürütülür.

(5) Devir işlemi gerçekleştirilen gümrük kapıları ve/veya lojistik merkezleri devir süresi sonunda aynı usullerle yeniden devredilebilir.

(6) Görevlendirme kararı verilen şirket ile Bakanlık arasında sözleşme imzalanır. Ancak, görevlendirme kararı verilen şirketin ortakları arasında şirket sermayesine en az yüzde elli bir oranında iştirak eden kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu veya üst kuruluşu olması halinde sözleşme, Bakanlık ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu ve görevlendirme kararı verilen şirket arasında imzalanır. Sözleşme tutarının yüzde altısı oranında kesin teminat alınır. Bu madde kapsamında yapılan sözleşmelere konu alanlarda yürütülen faaliyetlerden elde edilen toplam yıllık hasıllardan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere yüzde bir oranında pay alınır.

İKİNCİ AYIRIM

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Gümrüklerde Korunması

Kapsam

MADDE 7 - (1) Bu Ayırım, fikri ve sınai mülkiyet hakkını ihlal ettiğinden şüphelenilen eşyanın;

- a) Serbest dolaşıma giriş, ihraç veya yeniden ihraç amacıyla beyan edilmesi,
- b) Türkiye Gümrük Bölgesine girişi ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışı;
- c) Özel rejimlere tabi tutulması,

hallerinde Türkiye Gümrük Bölgesinde gümrük gözetimine veya gümrük kontrolüne tabi eşyaya ilişkin gümrük idaresince yapılacak işlemleri düzenler.

(2) Bu Ayırım, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatında güvence altına alınan hakları kapsar.

(3) Bu Ayırım hükümleri,

- a) Nihai kullanım rejimi kapsamında serbest dolaşıma sokulan eşyaya,
 - b) Yolcuların kişisel bagajlarında yer alan ticari niteliği olmayan eşyaya,
 - c) Hak sahibinin izni ile üretilmiş eşyaya veya hak sahibinin belli miktarda eşyayı üretmek üzere usulü gereği yetkilendirdiği kişi tarafından, bu kişiyle hak sahibi arasında üzerinde mutabık kalınan miktarı aşan miktarda üretilen eşyaya,
- uygulanmaz.

(4) Tescilli marka sahibinin; tescil başvurusu tarihinden veya tescilli markanın rüçhan tarihinden önce elde edilen haklar saklı kalmak kaydıyla; ambalajları da dâhil olmak üzere tescilli marka hakkının üçüncü kişilerce ihlal edildiğinden şüphelenilen eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden geçişini engelleme hakkı bulunmaktadır.

(5) Dördüncü fıkra uyarınca, tescilli marka hakkının ihlal edilip edilmediğini tespit etmek üzere başlatılan işlemler sırasında, beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran kişi tarafından, tescilli marka sahibinin eşyanın nihai varış yerinde piyasaya sürülmesini engelleme yetkisinin bulunmadığına ilişkin delil sunulması halinde, marka sahibinin dördüncü fıkra kapsamındaki hakkı sona erer.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakkını İhlal Ettiğinden Şüphelenilen Eşyaya İlişkin Gümrük İdaresince Başvuru Üzerine Yapılacak İşlemler

MADDE 8 - (1) Fikri ve sınai mülkiyet haklarının gümrüklerde korunmasına ilişkin geçerli bir başvuru kapsamı hakkı ihlal ettiğinden şüphelenilen eşyanın tespit edilmesi durumunda, gümrük idaresi eşyaya ilişkin gümrük işlemlerini durdurur veya eşyayı alıkoyar. Durdurma veya alıkoyma kararı, karar muhatabı ile beyan sahibi veya eşyayı elinde bulundurana tebliğ edilir.

(2) Tebliğ tarihinden itibaren, kolay bozulabilir eşya için üç iş günü, diğer eşya için on iş günü içerisinde gümrük idaresine;

a) Karar muhatabı tarafından, eşyanın fikri ve sınai mülkiyet hakkını ihlal eder nitelikte olduğunun ve söz konusu eşyanın kolaylaştırılmış imha masraflarının kabul edildiğinin yazılı olarak bildirilmesi,

b) Beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran tarafından, eşyanın kolaylaştırılmış imhasının kabul edildiğinin yazılı olarak bildirilmesi,

durumunda eşya kolaylaştırılmış imhaya tabi tutulur. Bu madde uyarınca, beyan sahibi veya eşyayı elinde bulundurana yapılan tebliğden sonra belirlenen süreler içerisinde beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran tarafından gümrük idaresine herhangi bir yazılı bildirimde bulunulmaz ise, eşyanın gümrük idaresince kolaylaştırılmış imhası beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran tarafından kabul edilmiş sayılır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen süreler içerisinde, beyan sahibi veya elinde bulunduran tarafından eşyanın kolaylaştırılmış imhasının kabul edilmediğinin yazılı olarak bildirilmesi durumunda, gümrük idaresince karar muhatabına bu durum tebliğ edilir. Karar muhatabı tarafından tebliğ tarihinden itibaren, kolay bozulabilir eşya için üç iş günü, diğer eşya için on iş günü içerisinde gümrük idaresine ihtiyati tedbir kararı ibraz edilmemesi halinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük işlemlerine devam edilir.

(4) Haklı bir mazeretin bulunması halinde, karar muhatabının talebi üzerine gümrük idaresi tarafından, kolay bozulabilir eşya hariç olmak üzere, on iş gününe kadar ek süre verilebilir.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakkını İhlal Ettiğinden Şüphelenilen Eşyaya İlişkin Gümrük İdaresince Resen Yapılacak İşlemler

MADDE 9 - (1) Fikri ve sınai mülkiyet haklarının gümrüklerde korunmasına ilişkin herhangi bir başvurunun bulunmasa bile gümrük idaresi, fikri ve sınai mülkiyet hakkını ihlal ettiğinden şüphelenilen eşyanın gümrük işlemlerini durdurabilir veya eşyayı alıkoyabilir. Durdurma veya alıkoyma kararı, başvuru yapmaya yetkili kişi ile beyan sahibi veya eşyayı elinde bulundurana tebliğ edilir.

(2) Tebliğ tarihinden itibaren, dört iş günü içerisinde başvuruyu kabule yetkili gümrük idaresine koşulları yönetmelikle belirlenen şekilde başvuru yapılır. Durdurulan eşyaya ilişkin işlemler, 8 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca yerine getirilir. Ancak, söz konusu fıkralarda belirtilen süreler başvurunun yapıldığı tarihten itibaren başlar.

(3) Kolay bozulabilir eşyaya bu madde hükümleri uygulanmaz.

Posta veya hızlı kargo yoluyla gönderilen küçük sevkiyatlara ilişkin işlemler

MADDE 10 - (1) Eşya miktarı ve niteliği Bakanlar Kurulu Kararınca belirlenen posta veya hızlı kargo yoluyla gönderilen ve fikri ve sınai mülkiyet haklarını ihlal ettiğinden şüphe duyulan küçük sevkiyatlara konu eşyanın gümrük işlemleri, gümrük idaresince durdurulur veya eşya alıkonulur. Durdurma veya alıkoyma kararı beyan sahibi veya eşyayı elinde bulundurana tebliğ edilir. Tebliğ

tarihinden itibaren on iş günü içerisinde, gümrük idaresine eşyanın imhasının kabul edildiğinin yazılı olarak bildirilmesi halinde, eşya gümrük gözetimi altında imha edilir.

(2) Beyan sahibi veya eşyayı elinde bulundurana yapılan tebliğden sonra on iş günü içerisinde, beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran tarafından gümrük idaresine herhangi bir yazılı bildirimde bulunulmaz ise, eşyanın gümrük idaresince imhası beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran tarafından kabul edilmiş sayılır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde, beyan sahibi veya eşyayı elinde bulunduran tarafından eşyanın imhasının kabul edilmediğinin yazılı olarak bildirilmesi durumunda, gümrük idaresince karar muhatabına bu durum tebliğ edilir. Karar muhatabı tarafından, tebliğ tarihinden itibaren on iş günü içerisinde gümrük idaresine ihtiyati tedbir kararı ibraz edilmemesi halinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük işlemlerine devam edilir.

(4) Bu madde hükümleri, gümrük idaresine fikri ve sınai mülkiyet haklarının gümrüklerde korunması için yapılan geçerli başvuruda küçük sevkiyatlara ilişkin işlemlerin kabul edilmiş olması halinde uygulanır.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakkını İhlal Ettiğinden Şüphelenilen Eşyanın Teminatla İadesi

MADDE 11 - (1) Gümrük idaresince, gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın teminatla iadesine karar verilebilir.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakkını İhlal Ettiğinden Şüphelenilen Eşyaya İlişkin Gümrük İdarelerinin Yükümlülüğü

MADDE 12 - (1) Fikri ve sınai mülkiyet haklarının gümrüklerde korunmasına ilişkin başvurunun kabulü, söz konusu hakları ihlal ettiğinden şüphe duyulan eşyanın gümrük idaresince tespit edilmeden bırakıldığı veya eşyanın alıkonulması için herhangi bir önlem alınmadığı gerekçesi ile karar muhatabına tazminat hakkı doğurmaz. Fikri ve sınai mülkiyet haklarını ihlal eden eşya ile mücadele kapsamında, gümrük idaresince başvuru üzerine veya re'sen hareket edilmesi nedeniyle ilgili kişilerin zarara uğramasından gümrük idaresi ve yetkilileri sorumlu tutulamazlar.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Gümrüklerde Korunmasına İlişkin Masraflar

MADDE 13 - (1) Gümrük idaresince talep edildiğinde, karar muhatabı, eşyanın gümrük işlemlerinin durdurulduğu veya alıkonulduğu tarihten itibaren, eşyanın depolanmasına, elleçlenmesine, kolaylaştırılmış imhasına, küçük sevkiyat kapsamında imha edilmesine ilişkin masraflar ile bu süreçte oluşabilecek diğer masrafları ödemekle yükümlüdür.

(2) Bu madde, karar muhatabının, yürürlükteki mevzuata uygun şekilde, ihlalde bulunan kişiden veya diğer kişilerden tazminat talep etme hakkına engel teşkil etmez.

Uygulama

MADDE 14 - (1) 7 ila 13 üncü maddeler arasındaki uygulamaya ilişkin bu Ayırımında belirtilmeyen usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Bilgi Sağlama

Bilgi değişimi ve depolaması araçları ile gerekli veriler

MADDE 15 - (1) Gümrük mevzuatı uyarınca gerekli olan beyan, başvuru veya kararlara ilişkin gümrük idarelerinin kendi aralarındaki ve ekonomik operatörlerle arasındaki tüm bilgi değişimi ve depolaması, elektronik veri işleme teknikleri kullanılarak yapılır.

(2) Gümrük işlemlerinin yerine getirilmesi için gereken veriler, bilgi değişimi ile depolamasının niteliği, amacı ve ihtiyaçlar dikkate alınarak, yönetmelikle tespit edilir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen elektronik veri işleme teknikleri dışında kalan bilgi değişimi ve depolaması araçları;

a) Bilgi değişiminin niteliğinin gerektirdiği ya da elektronik veri işleme tekniklerinin kullanılmasının ilgili gümrük işlemleri için uygun olmadığı özel durumlarda kalıcı olarak,

b) Gümrük idarelerinin veya ekonomik operatörlerin bilgisayar sisteminin geçici olarak arızalanması durumunda geçici olarak,

kullanılabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile özel durumlar yönetmelikle belirlenir.

Kayıt

MADDE 16 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik ekonomik operatörler, gümrük idaresine kayıt yaptırır.

(2) zel durumlarda, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olmayan ekonomik operatörler beyanın verildiği veya karar başvurusunun yapıldığı ilk yer gümrük idaresine kayıt yaptırır.

(3) Ekonomik operatörler haricindeki kişilerin, aksi belirtilmedikçe gümrük idaresine kayıt yaptırmaları gerekli değildir.

(4) zel durumlarda, gümrük idareleri kayıtları iptal eder.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile özel durumlar Bakanlıkça belirlenir.

Bilgi paylaşımı ve verilerin korunması

MADDE 17 - (1) Gümrük idarelerinin görevlerini yerine getirirken elde ettiği, niteliği itibarıyla gizli olan ya da gizlilik esasına göre temin edilen tüm bilgiler, gümrük idareleri ve diğer yetkili kurumlar tarafından saklanır. Bu bilgiler, 39 uncu maddenin ikinci fıkrası hariç olmak üzere, bilgi sağlayan kişi ve kurumların açık izni olmaksızın açıklanamaz. Gizli nitelikteki bilgiler ancak verilerin korunmasına ilişkin mevzuat veya yargı kararları uyarınca gümrük idarelerinin gizli nitelikteki bilgiyi açıklamakla yükümlü veya yetkili kılınması halinde izinsiz olarak açıklanabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen gizli nitelikteki verilerin diğer ülke ve bölge gümrük idareleri veya yetkili kurumlarıyla paylaşılmasına uluslararası anlaşmalar çerçevesinde izin verilebilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen gizli nitelikteki bilginin toplanması, kullanılması, saklanması, saklama süresi ve üçüncü kişilere verilmesi, verilerin korunmasına ilişkin mevzuat çerçevesinde yürütülür.

Gümrük idareleri ve ekonomik operatörler arasında diğer bilgilerin değişimi

MADDE 18 - (1) Gümrük idareleri ve ekonomik operatörler arasında, gümrük mevzuatında belirtilmiş olanlar dışında da, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde özellikle riskin tespiti ve önlenmesinde karşılıklı işbirliği amacıyla kullanılabilir. Bilgilerin değişimi, yazılı bir mutabakat kapsamında gerçekleştirilebilir ve ekonomik operatörlerin bilgisayar sistemlerine gümrük idarelerinin erişimini içerebilir.

(2) Sağlanan bilgiler aksi kararlaştırılmadıkça gizli tutulur.

Gümrük idarelerince bilgi verilmesi

MADDE 19 - (1) Kişiler gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep edebilirler. Ancak bu tür bir talep, fiilen tasarlanan bir gümrük işlemine dayanmıyorsa reddedilebilir.

(2) Gümrük idareleri, ekonomik operatörler ve dış ticaret ile ilgili diğer kurumlarla düzenli iletişim ve işbirliği tesis eder. Gümrük idareleri, şeffaflığı sağlamak amacıyla gümrük mevzuatını, idari düzenlemeleri ve başvuru formlarını teknik imkanlar dahilinde elektronik ortamda sağlar.

Gümrük idarelerine bilgi verilmesi

MADDE 20 - (1) Gümrük işlemleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bulunan kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan diğer kişi ve kuruluşlar, Bakanlığın talebi üzerine gümrük vergilerinin kontrolü amacıyla eşyanın vergilendirme unsurlarına ilişkin bilgi ve belgeler de dahil olmak üzere, gümrük işlemleri ile sınırlı olmak kaydıyla belirlenen süreler içinde gerekli her türlü bilgi, belge ve bunlara ait her türlü ortamdaki kayıtları, bu kayıtlara erişimi sağlamak veya okunabilir hale getirmek için gerekli tüm bilgi ve şifreleri tam ve doğru olarak vermek ve gerekli kolaylığı sağlamakla yükümlüdür. Kendilerinden bilgi istenilen kişiler, özel kanunlarda yazılı gizlilik hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten kaçınamazlar.

(2) Gümrük beyanında, geçici depolama beyanında, giriş özet beyanında, çıkış özet beyanında, yeniden ihracat beyanında veya yeniden ihracat bildiriminde bulunan ya da bir izin veya karar alınması için gümrük idaresine başvuruda bulunan kişiler;

a) Beyan, bildirim veya başvuruda kullanılan bilgilerin doğru ve eksiksiz olmasından,

b) Beyanı, bildirimi veya başvuruyu destekleyen belgelerin gerçekliğinden, doğruluğundan ve geçerliliğinden,

c) Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasına ya da izin verilmiş işlemlerin uygulanmasına ilişkin tüm yükümlülükler uylulmasından, sorumludur.

(3) İkinci fıkra hükümleri gümrük idaresi tarafından talep edilen ya da gümrük idaresine sunulan diğer bilgiler için de geçerlidir.

(4) 22 nci maddede belirtilen temsilciler de ikinci fıkra hükümlerine tabidir.

Elektronik sistemler

MADDE 21 - (1) Bakanlık, gümrük idareleri dışındaki yetkili kurumlarla bilgi alışverişi yapmak, bu bilgileri mevzuata uygun olarak saklamak için elektronik sistemler geliştirmek, bunları sürdürmek ve çalıştırmak amacıyla gerekli tedbirleri almaya yetkilidir. Bu kapsamda, kayıt altına alınacak verilerin standart şekli, içeriği, muhafazası ile ekonomik operatör ve diğer yetkili kurumların bu verilere erişimini düzenleyen usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Temsil

Temsilci

MADDE 22 - (1) Kişiler gümrük işlemleri için bir temsilci tayin edebilirler. Temsil, doğrudan veya dolaylı olabilir. Temsilci, doğrudan temsil durumunda başkasının adına ve hesabına hareket eder. Dolaylı temsil durumunda ise kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket eder.

(2) Yönetmelikle belirlenen haller dışında temsilci, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olmalıdır.

Temsil yetkisi

MADDE 23 - (1) Temsilci gümrük idarelerine temsil edilen kişi hesabına hareket ettiğini beyan etmek ve temsilin doğrudan veya dolaylı olduğunu belirtmek zorundadır. Bir başka kişi adına veya hesabına hareket ettiğini beyan etmeyen ya da bir temsil yetkisine sahip olmadığı halde, başka bir kişi adına ya da hesabına hareket eden kişi, kendi adına ve hesabına hareket ediyor sayılır.

(2) Temsilci sıfatıyla hareket ettiğini belirten kişilerce temsil yetkisinin kanıtlanması, temsil yetki belgesinin ibrazı ve saklanması ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ AYIRIM

Gümrük Mevzuatının Uygulanmasına İlişkin Kararlar

Başvuru üzerine alınan kararlar

MADDE 24 - (1) Gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin bir karar vermesini talep eden kişi, kararın verilebilmesi için gerekli bütün bilgi ve belgeleri ibraz etmekle yükümlüdür. Karar, birden fazla kişi tarafından talep edilebilir ve birden fazla kişiyi ilgilendirebilir.

(2) Yönetmelikle belirlenen haller dışında, yetkili gümrük idaresi, başvuru sahibince gümrüğe ilişkin asıl kayıtların tutulduğu veya bunlara erişim sağlandığı ve karar kapsamındaki faaliyetlerin tamamının veya bir kısmının yürütüldüğü yerdeki gümrük idaresidir.

(3) Gümrük idareleri, başvurunun kabulüne ilişkin yönetmelikle belirlenen şartların sağlanıp sağlanmadığını gecikmeksizin ve başvurunun alındığı tarihten itibaren en geç otuz gün içerisinde inceler. Başvurunun, karar alınması için gerekli tüm bilgileri içerdiğinin tespit edilmesi halinde bu süre içerisinde başvuru sahibine başvurunun kabul edildiği bildirilir.

(4) Yetkili gümrük idaresi, aksi belirtilmedikçe, gecikmeksizin ve başvurunun kabul edildiği tarihten itibaren en geç yüz yirmi gün içerisinde karar alır ve başvuru sahibine bilgi verir. Ancak, bu süreye uyulmasının mümkün olmaması halinde, sürenin dolmasından önce süre aşımını haklı kılan gerekçeler ile talep hakkında karar vermek için gerekli görülen ek süre de belirtilerek başvuru sahibine bilgi verilir. Aksi belirtilmedikçe, bu ek süre otuz günü geçemez. Bu süreler içinde cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Bu fıkrada belirtilen ek süreye ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, başvuru sahibinin gerekli şartları yerine getirmek için ek süre talep etmesi halinde, gümrük idareleri karar alma süresini uzatabilirler. Talep edilen ek süre, gerekçesiyle birlikte kararı alacak olan gümrük idaresine bildirilir. Bu sürelerle ilişkin istisnalar yönetmelikle belirlenir.

(5) Gümrük mevzuatında veya kararda aksi belirtilmedikçe, karar başvuru sahibine tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihten itibaren hüküm ifade eder. 36 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen durumlar hariç olmak üzere, alınan kararlar, gümrük idareleri tarafından bu tarihten itibaren uygulanır.

(6) Gümrük mevzuatında aksi belirtilmedikçe, karar, zaman sınırı olmaksızın geçerlidir.

(7) Başvuru sahibinin aleyhine bir kararın alınmasından önce gümrük idaresi karara ilişkin gerekçeleri ilgili kişiye bildirir. Başvuru sahibine, söz konusu bildirim tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihten itibaren görüşlerini bildirmesi için bir süre verilir. Yönetmelikle belirlenen bu süre içinde görüş bildirilmemesi durumunda alınan karar başvuru sahibine bildirilir.

(8) Yedinci fıkra hükümleri;

a) 30 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bir karar ile ilgili olması halinde,

b) 46 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca tamamlanmış bir tarife kotasından yararlanma talebinin reddedilmesi halinde,

c) Kamu düzeni veya güvenliğine, insan, hayvan ve bitki sağlığına, çevrenin veya tüketicilerin emniyet ve güvenliğine tehdit oluşturması halinde,

ç) Yedinci fıkra kapsamındaki başka bir kararın uygulanmasını güvence altına alma amacına yönelik bir karar olması halinde,

d) Kaçakçılıkla mücadele amacıyla başlatılan soruşturmalara zarar verebileceği durumlarda,

e) 35 inci madde uyarınca yapılan itirazlara ilişkin verilecek kararlarda,

f) Yönetmelikle belirlenen diğer özel durumlarda,

uygulanmaz.

(9) Başvuru sahibinin aleyhine olan karar, 35 inci maddede yer alan itiraz hakkı da belirtilerek gerekçeli olarak alınır.

Başvuru üzerine alınan kararların uygulanması

MADDE 25 - (1) Kararın muhatabı, bu karardan doğan yükümlülükleri yerine getirir.

(2) Kararın muhatabı, kararın alınmasından sonra ortaya çıkan ve kararın içeriğini veya geçerliliğini etkileyebilecek herhangi bir durumu gecikmeksizin gümrük idaresine bildirir.

(3) Kararların geçersiz veya hükümsüz olduğu durumları belirten diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kararı alan gümrük idareleri bu kararı her zaman geri alabilir, değiştirebilir veya kaldırabilir.

(4) Yönetmelikle belirlenen hallerde, gümrük idareleri;

a) Bir kararı yeniden değerlendirebilir.

b) Halihazırda geri alınmayacak, kaldırılmayacak ya da değiştirilmeyecek bir kararı askıya alabilir

(5) Gümrük idareleri, kararın muhatabı tarafından koşulların yerine getirilip getirilmediğini ve karardan doğan yükümlülüklere uyulup uyulmadığını takip eder. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Lehte kararların geri alınması

MADDE 26 - (1) Muhatabının lehine olan kararlar;

a) Kararın yanlış veya eksik bilgilere dayanılarak verildiği,

b) Karar muhatabının bu yanlışlık veya eksikliği bildiği veya bilmesi gerektiği,

c) Bilginin tam ve doğru olması halinde, alınan karardan farklı bir karar alınmasına neden olacağı, hallerin bir arada bulunması durumunda gümrük idarelerince geri alınır ve muhatabına tebliğ edilir.

(2) Geri alma kararı, ilk kararın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Lehte kararların kaldırılması veya değiştirilmesi

MADDE 27 - (1) Lehte bir karar, 26 ncı maddede belirtilen durumlar hariç olmak üzere;

a) Kararın verilmesinde göz önünde bulundurulmuş bir veya birden fazla koşulun gerçekleşmemesi veya gerçekleşmesinin artık mümkün olmaması halinde, ya da,

b) Muhatabının başvurusu üzerine,

kaldırılır veya değiştirilir.

(2) Birden fazla kişiyi ilgilendiren lehte bir karar, aksi belirtilmedikçe sadece söz konusu kararın gerektirdiği yükümlülüğü yerine getirmeyen kişi için kaldırılabilir. İlgili diğer kişiler için de kararın kaldırılacağı durumlar yönetmelikle belirlenir.

(3) Kararın kaldırıldığı veya değiştirildiği muhatabına tebliğ edilir.

(4) 24 üncü maddenin beşinci fıkrası lehte kararın kaldırılması ve değiştirilmesi hakkında da uygulanır. Ancak, yönetmelikle belirlenen istisnai durumlarda, karar muhatabının haklı gerekçelerinin varlığı halinde, kararın kaldırılması veya değiştirilmesinin yürürlük tarihi bir yıla kadar ertelenebilir. Bu tarih kaldırma veya değişiklik kararında belirtilir.

Başvuru olmadan alınan kararlar

MADDE 28 - (1) 24 üncü maddenin beşinci ila dokuzuncu fıkraları ve 25 inci maddenin üçüncü fıkrası ile 26 ve 27 nci maddeler, başvuru olmaksızın gümrük idareleri tarafından alınan kararlara da uygulanır.

Bir gümrük rejimine tabi tutulmuş olan veya geçici depolanan eşyaya ilişkin kararlara uygulanabilecek kısıtlamalar

MADDE 29 - (1) İlgili kişinin talep ettiği durumlar hariç lehte bir kararın kaldırılması, değiştirilmesi veya askıya alınması; kaldırmanın, değişikliğin veya askıya almanın yürürlüğe girdiği anda lehte karara istinaden bir gümrük rejimine tabi tutulmuş ve halen bu gümrük rejimi altında bulunan veya geçici depolanan eşyayı etkilemez.

Bağlayıcı bilgilerle ilgili kararlar

MADDE 30 - (1) Gümrük idareleri, başvuru üzerine, yönetmelikle belirlenen durumlarda bağlayıcı tarife bilgisine veya bağlayıcı menşe bilgisine ilişkin karar alır.

(2) Başvuru;

a) Bağlayıcı tarife bilgisi kararı verilmiş olan kişi tarafından veya bu kişi hesabına, gümrük idaresine aynı eşya için yapılan veya yapılmış olan başka bir başvuru bulunması halinde,

b) Bağlayıcı menşe bilgisi kararı verilmiş olan kişi tarafından veya bu kişi hesabına, gümrük idaresine aynı eşya için menşe kazanımına ilişkin aynı koşullar kapsamında yapılan veya yapılmış olan başka bir başvuru bulunması halinde,

c) Fiilen tasarlanan bir gümrük rejiminin veya bağlayıcı tarife bilgisi veya bağlayıcı menşe bilgisi kararının kullanımına ilişkin değilse, reddedilir.

(3) Bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgisi kararları sadece eşyanın tarife sınıflandırması veya eşyanın menşenin tespiti konusunda bağlayıcıdır. Karar;

a) Gümrük idaresini kararın muhatabına karşı, kararın yürürlük tarihinden sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için,

b) Muhatabını gümrük idaresine karşı, kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihten itibaren, bağlar.

(4) Bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgisi kararları, kararın yürürlük tarihinden itibaren üç yıl süreyle geçerlidir.

(5) Bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgisi kararının belirli bir gümrük rejimi kapsamında uygulanabilmesi için kararın muhatabının;

a) Bağlayıcı tarife bilgisi kararı için beyan edilen eşya ile kararda tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu,

b) Bağlayıcı menşe bilgisi kararı için beyan edilen eşya ve eşyanın menşe kazandığını belirleyen durumun kararda tanımlanan eşya ile menşe kazanma koşullarına her bakımdan uygun olduğunu, kanıtlaması gerekir.

Bağlayıcı bilgiye ilişkin kararların uygulanması

MADDE 31 - (1) Bağlayıcı tarife bilgisi kararı aşağıdaki durumlarda geçerliliğini kaybeder:

a) Türk Gümrük Tarife Cetveli ile tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvellerde değişiklik yapılması ve kararın söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,

b) Kararın, 47 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen yetki çerçevesinde Bakanlıkça yapılan bir düzenleme ile getirilen değişikliklere uymaması.

(2) Bağlayıcı menşe bilgisi kararı aşağıdaki durumlarda geçerliliğini kaybeder:

a) Menşe kurallarında bir mevzuat düzenlemesi veya bir uluslararası anlaşma gereğince değişiklik yapılması ve kararın söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,

b) Kararın, uymakla yükümlü bulunduğumuz Dünya Ticaret Örgütü Menşe Kuralları Anlaşmasına veya bu Anlaşmaya ilişkin açıklama notlarına ya da Anlaşmanın yorumlanmasına yönelik olarak Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde kabul edilen bir görüşe uymaması.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hallerde bağlayıcı tarife ve menşe bilgisi kararının geçerliliğini kaybetme tarihi, Resmi Gazete’de yayımlanan söz konusu değişikliklerin yürürlük tarihidir.

(4) Bağlayıcı tarife veya menşe bilgisi kararlarının geçerliliğini kaybetmesi geriye dönük sonuç doğurmaz.

(5) 25 inci maddenin üçüncü fıkrası ve 26 ncı madde hükümlerine istisna olarak, başvuru sahibinin verdiği yanlış veya eksik bilgilere dayanan bağlayıcı tarife bilgisi veya bağlayıcı menşe bilgisi kararları geri alınır.

(6) Bağlayıcı tarife bilgisi veya bağlayıcı menşe bilgisi kararları 25 inci maddenin üçüncü fıkrasına ve 27 nci maddeye uygun olarak kaldırılır. Ancak, bu kararlar karar muhatabı tarafından yapılan başvuruya istinaden kaldırılmaz.

(7) Bağlayıcı tarife bilgisi veya bağlayıcı menşe bilgisi kararları değiştirilemez.

(8) Gümrük idareleri bağlayıcı tarife bilgisi kararlarını aşağıda belirtilen durumlarda kaldırır.

a) Kararın, aşağıda belirtilen hallerden herhangi birisinin varlığı nedeniyle, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin, tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvellerin yorumlarına ilişkin mevzuata uygunluğunu yitirmesi;

1) Uymakla yükümlü bulunduğumuz uluslararası tarife mevzuatında değişiklik olması,

2) 47 nci maddenin dördüncü fıkrasında düzenlenen yetki çerçevesinde Bakanlıkça düzenleme yapılması,

b) Yönetmelikle belirlenen diğer durumlar.

(9) Bağlayıcı menşe bilgisi kararlarının kaldırılacağı durumlar yönetmelikle belirlenir.

(10) Birinci fıkranın (b) bendi ile ikinci, sekizinci veya dokuzuncu fıkra hükümleri uyarınca geçerliliğini kaybeden veya kaldırılan bağlayıcı tarife veya menşe bilgisi kararları, bu kararın geçerliliğini kaybetmesinden veya kaldırılmasından önce söz konusu bağlayıcı bilgi kararına dayanılarak ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yapıldığı takdirde kullanılabilir. Bu kullanım, bağlayıcı menşe bilgisi kararının ihraç edilecek eşyaya ilişkin olması halinde uygulanmaz.

(11) Onuncu fıkrafta belirtilen kullanıma ilişkin süre, bağlayıcı tarife veya menşe bilgisi kararının geçerliliğini kaybettiği veya kaldırıldığı tarihten itibaren altı ayı aşamaz. Ancak, 47 nci maddenin dördüncü fıkrası veya 52 nci madde çerçevesinde belirlenecek bir önlem, bu hakkın kullanılmasını veya daha kısa bir süre kullanımını öngörebilir. Gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir

ithalat ya da ihracat belgesinin gümrüğe verilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır. Bu fıkra hükümlerine istisna getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(12) Karar muhatabı, onuncu fıkrada belirtilen kullanımdan yararlanmak için kararın geçerliliğini kaybettiği veya kaldırıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde, bu kullanım kapsamında işlem görecekt eşya miktarını ve gümrük işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerini belirterek karar alan gümrük idaresine başvuruda bulunur. Gümrük idaresi gerekli olan tüm bilgilerin alındığı tarihten itibaren gecikmeksizin en geç otuz gün içinde karar alır ve bu süre içerisinde karar muhatabına bilgi verir.

(13) Bakanlık, eşyanın tarife sınıflandırmasının veya menşenin doğru ve yeknesak olarak belirlenmesini teminen bu eşyaya ilişkin bağlayıcı tarife bilgisi ve bağlayıcı menşe bilgisi kararı alınmasının askıya alındığını veya askıya alınmanın kaldırıldığını gümrük idarelerine bildirir.

(14) Bakanlık, eşyanın tarife sınıflandırmasının veya menşenin doğru ve yeknesak olarak belirlenmesi amacıyla gerekli gördüğü hallerde gümrük idarelerince alınmış olan bağlayıcı tarife bilgisi ve bağlayıcı menşe bilgisi kararlarının kaldırılması yönünde karar alabilir.

Diğer unsurlar açısından bağlayıcı bilgilere ilişkin karar

MADDE 32 - (1) Yönetmelikle belirlenen özel durumlarda, gümrük idareleri, başvuru üzerine İkinci Kısım'da belirtilen diğer unsurlar açısından bağlayıcı bilgilere ilişkin karar alır.

ALTINCI AYIRIM

Yetkilendirilmiş Ekonomik Operatör

Başvuru ve izin

MADDE 33 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik ve 34 üncü maddede yer alan koşulları karşılayan bir ekonomik operatör, yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü için başvuruda bulunabilir.

(2) Gümrük idareleri, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini de almak suretiyle yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsünü verir ve izler.

(3) Gümrük idareleri, yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü sahiplerine, gümrük mevzuatında öngörülen basitleştirilmiş uygulamalar, daha az muayene ve belge kontrolleri de dahil olmak üzere beyanın kontrolüne ilişkin kolaylaştırmalar ile emniyet ve güvenlikle ilgili gümrük kontrollerine ilişkin kolaylaştırmalardan varsa bunlara ilişkin ilave koşulların sağlanmış olması şartıyla faydalanma izni verir.

(4) Gümrük idareleri, diğer ülkelerde ya da bölgelerde yerleşik, bu ülkelerin ya da bölgelerin ilgili mevzuatında tanımlanan ve denkliği Bakanlık tarafından kabul edilen yükümlülükleri ve şartları yerine getiren kişileri, yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsünün getirdiği belirli kolaylıklardan faydalandırır. Bu kolaylıklar Bakanlıkça aksine karar verilmediği takdirde karşılıklılık esasına bağlı olarak uluslararası bir anlaşmayla belirlenir.

(5) Yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsünün verilmesi, işleyişi, geçici olarak geri alınması, iptali ve bu statünün izlenmesi ile üçüncü fıkrada belirtilen basitleştirme ve kolaylıkların türü ve kapsamı ile işleyişine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Statünün verilmesi

MADDE 34 - (1) Yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü;

- a) 4 üncü maddede belirtilen sorumlulukların yerine getirilmesinde ciddi ihlallerde bulunmayan,
- b) Ekonomik faaliyetleriyle ilgili olarak herhangi bir adli suç kaydı bulunmaması dahil olmak üzere gümrük ve vergi mevzuatı hükümlerini ciddi bir biçimde ya da tekrar eden şekilde ihlal etmeyen,

c) Ticari ve gerektiğinde taşımaya ilişkin kayıtların tutulmasında gümrük kontrollerinin doğru biçimde yapılabilmesini sağlayan bir kayıt tutma sistemine sahip olan,

ç) Faaliyetlerini ve eşya hareketlerini (c) bendinde belirtilen kayıt tutma sistemi vasıtasıyla kontrol edebilen,

d) İlgili faaliyet alanı özelliklerine uygun olarak taahhütlerini yerine getirebilecek mali yeterliliğe sahip olduğunu kanıtlayan,

e) Gümrük işlemleri ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesinde işin gerektirdiği niteliklere sahip olan,

f) Fiziki alanların ve taşıma araçlarının bütünlüğü ve sağlamlığı, fiziki ve sanal alanlar ile kayıtlara erişim kontrolleri, lojistik ile ilgili süreçler, belirli türdeki eşya üzerinde gerçekleştirilen işlemler, personel yönetimi, iş ortakları hakkında bilgi sahibi olunması ve seçimi konularını da içerecek şekilde, uluslararası tedarik zincirinin emniyet ve güvenliği için gerekli şartları sağladığını göstermek suretiyle yeterli emniyet ve güvenlik standartlarına sahip olan,

kişilere verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen şartlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

YEDİNCİ AYIRIM

İtirazlar

İtiraz hakkı

MADDE 35 - (1) Kişiler, gümrük idareleri tarafından gümrük mevzuatının uygulanması ile ilgili olarak alınan ve doğrudan kendilerini ilgilendiren herhangi bir karara karşı itiraz hakkına sahiptir. İtiraz, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama 37 nci madde hükmü saklı kalmak kaydıyla yapılır. Kişiler, itiraz etmeden doğrudan dava açabilir.

(2) İdareye intikal eden itirazlar 30 gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

(3) İtirazın süresi içinde yanlış gümrük idaresine yapılması halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve başvuru idarece yetkili gümrük idaresine ulaştırılır.

(4) Yükümlünün itiraz başvurusu neticelenmeden bir dilekçe ile ilgili gümrük idaresine itirazından vazgeçerek uzlaşmak istediğini bildirmesi halinde itiraz edilmemiş sayılır.

(5) İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir.

Uygulamanın askıya alınması

MADDE 36 - (1) İtiraz başvurusunda bulunulması, itiraz konusu kararın uygulanmasının askıya alınması sonucunu doğurmaz.

(2) Gümrük idaresi, kararın gümrük mevzuatına aykırı olduğu hususunda esaslı bir neden olması ya da itiraz eden kişi açısından telafisi imkansız bir zararın ortaya çıkabileceği durumlarda, kararın uygulanmasını tamamen veya kısmen askıya alır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen durumlarda, askıya alınacak kararın ithalat ya da ihracat vergilerinin ödenmesini gerektirdiği hallerde karar, teminat alınması koşuluyla askıya alınır.

Uzlaşma müessesesi

MADDE 37 - (1) Gümrük idarelerince düzenlenen ek tahakkuk ve ceza kararı muhteviyatı alacaklar için yükümlü tarafından uzlaşma başvurusu yapılabilir. Uzlaşmanın kapsamına aşağıdaki alacaklar girer:

a) Beyan ile gümrük idaresince yapılan tespit sonucunda belirlenen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları,

b) Gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları,

c) Bu Kanunda ve ilgili diğer kanunlarda öngörülen cezalar.

(2) Uzlaşma talebi, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, henüz itiraz edilmemiş veya dava açılmamış gümrük vergileri ve cezalar için yapılır. Uzlaşma talebinde bulunulması halinde, itiraz veya dava açma süresi durur, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar, ancak sürenin bitimine üç günden az kalmış olması halinde süre üç güne tamamlanır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

(3) Gümrük vergileri ve cezalarına ilişkin fiilin, 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan kaçakçılık suçları ile ilişkili olması halinde bu madde hükmü uygulanmaz.

(4) Bu madde kapsamında yapılan uzlaşma talepleri, gümrük uzlaşma komisyonları tarafından değerlendirilir. Gümrük uzlaşma komisyonlarının kurulması, çalışması ile bu madde kapsamında yapılacak başvurulara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(5) Gümrük uzlaşma komisyonları çalışmaları gizlidir. Yargı kararları hariç olmak üzere, uzlaşma tutanakları hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa verilmez. Uzlaşma tutanakları kesin olup gereği idarece derhal yerine getirilir. Vergi yükümlüsü veya ceza muhatabı; üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açamaz ve hiçbir mercie şikâyette bulunamaz.

(6) Uzlaşma konusu yapılan gümrük vergileri ve cezalar, uzlaşma gerçekleştiği takdirde, uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Uzlaşılan vergilerin alınması gerektiği tarihten itibaren uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde, genel hükümlere göre işlem yapılır.

(7) Bu madde uyarınca üzerinde uzlaşılan cezalar hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesi uyarınca ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlanılamaz.

(8) Uzlaşma komisyonlarının başkan ve üyelerine, bu komisyonlardaki çalışmaları dolayısıyla verilecek ücret Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir.

SEKİZİNCİ AYIRIM

Eşyanın Kontrolü

Risk yönetimi ve gümrük kontrolü

MADDE 38 - (1) Gümrük idareleri, gerekli gördüğü her türlü gümrük kontrolünü gerçekleştirebilir. Gümrük kontrolü, eşyanın muayenesini, numune alınmasını, beyan ya da bildirimdeki bilgilerin doğru ve eksiksiz olduğunun ve belgelerin mevcudiyeti, doğruluğu ve geçerliliğinin tetkik edilmesini, ekonomik operatörün hesaplarının ve diğer kayıtlarının incelenmesini, taşıma araçlarının, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları diğer eşyanın kontrolünü ve resmi araştırma ile benzeri uygulamaları kapsar.

(2) Rastgele yapılanlar dışındaki gümrük kontrolleri, riskin tespiti, değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla ulusal ve gerekli görülmesi halinde uluslararası düzeyde geliştirilen kriterlere dayanan ve elektronik veri işleme tekniklerini kullanan risk analizi esas alınarak yapılır.

(3) Gümrük kontrolü, çerçevesi Bakanlıkça belirlenen risk yönetimine göre, risk kriterleri ve standartları, kontrol önlemleri ve öncelikli kontrol alanları oluşturularak yürütülür.

Bu amaçla, Bakanlık risk kriterlerinin tespitine yönelik olarak gümrük işlemleri, gümrük kabahatleri ve kaçakçılık fiillerine ilişkin verileri toplamaya, saklamaya ve işlemeye yetkilidir. Verilerin toplanması, saklanması ve işlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Söz konusu bilgi ve kriterlere dayanan kontroller, birinci fıkra uyarınca gerçekleştirilen veya yürürlükteki diğer hükümlere göre yapılması gereken kontrolleri engellemez.

(4) Gümrük idareleri, gümrük kontrolü veya gözetimine tabi eşyaya ilişkin risk seviyelerini ve eşyanın belirli gümrük kontrollerine tabi tutulup tutulmayacağını, tabi tutulması halinde kontrolün gerçekleştirileceği yeri, risk yönetimi çerçevesinde belirler. Risk yönetimi, ulusal ve uluslararası kaynak ve stratejilere dayanılarak veri ve bilgi toplanmasını, riskin analiz edilmesi ve değerlendirilmesini, alınacak önlemlerin belirlenmesini ve uygulanmasını, bu sürecin işleyiş ve sonuçlarının düzenli olarak izlenmesi ve gözden geçirilmesini kapsar.

(5) Risk kriterleri ve standartları, kontrol önlemleri ve üçüncü fıkrada belirtilen öncelikli kontrol alanlarının oluşturulmasında;

- a) Riskle orantılılığa,
- b) Gerekli kontrol uygulamasının aciliyetine,
- c) Ticaret akışına ve idarenin kontrol kapasitesine olası etkisine, ilişkin hususlar birlikte dikkate alınır.

(6) Üçüncü fıkrada ifade edilen risk kriterleri ve standartları;

- a) Risklerin tanımlanmasının,
- b) Gümrük kontrolüne tabi tutulacak eşyanın veya ekonomik operatörün seçiminde kullanılacak risk faktörleri ve göstergelerinin,
- c) Gümrük idarelerince gerçekleştirilecek gümrük kontrollerinin mahiyeti ve uygulanma süresinin, tamamını içerir.

(7) Öncelikli kontrol alanları; gümrük idareleri tarafından uygulanan diğer gümrük kontrollerini etkilemeyecek şekilde, belirli bir süre için arttırılmış seviyede gümrük kontrolü ve risk analizine tabi tutulan gümrük rejimleri, eşyanın cinsi, taşıma şekli, güzergâhı veya ekonomik operatörleri kapsar.

Kurumlar arası işbirliği

MADDE 39 - (1) Eşyanın diğer yetkili kurumlar tarafından kontrolü de gümrük idaresinin koordinasyonunda, mümkün olduğu ölçüde gümrük kontrolleri ile aynı yer ve zamanda yürütülür.

(2) Bu kısımda belirtilen kontroller çerçevesinde, gümrük idareleri ile diğer yetkili kurumlar, gerekli görülen hallerde riski asgari düzeye indirmek ile kaçakçılık ve sahtecilikle mücadele amacıyla, posta ve hızlı kargo yoluyla taşınan eşyaya uygulananlar da dahil yapılan gümrük kontrolü ve diğer kontroller kapsamında elde edilen verileri birbirleriyle paylaşabilirler.

(3) Gümrük idaresince diğer kurumlar adına yapılacak denetim ve kontroller için ilgili kurumlarca yapılacak mevzuat düzenlemelerine ilişkin olarak Bakanlığın uygun görüşü alınır.

Sonradan Kontrol

MADDE 40 - (1) Gümrük idaresi, eşyanın serbest bırakılmasından sonra gümrük beyanı, geçici depolama beyanı, giriş özet beyanı, çıkış özet beyanı, yeniden ihracat beyanı veya yeniden ihracat bildirimini kapsamında yer alan bilgilerin doğru ve eksiksiz olup olmadığının, ekli belgelerin mevcudiyeti, doğruluğu ve geçerliliğinin tespitini yapabilir ve beyan sahibinin muhasebe kayıtlarını ve söz konusu eşya ile ilgili önceki veya sonraki ticari işlemlere dair diğer tüm belge ve kayıtları inceleyebilir. Gümrük idaresi, mümkün olması halinde, eşyayı muayene edebilir ve/veya eşyadan numune alabilir. Bu kontroller, eşya hak sahibine ya da temsilcisine, ticari faaliyetlerinden dolayı doğrudan ya da dolaylı olarak bu işlemlere dahil olan bir kişiye ya da ticari amaçlarla bu belge ve verileri elinde bulunduran başka bir kişiye ait yerlerde yapılabilir.

DOKUZUNCU AYIRIM

Bilgi ve Belgelerin Saklanması, Ücretler ve Masraflar ile Fazla Çalışma Ücreti

Bilgi ve belgelerin saklanması

MADDE 41 - (1) İlgili kişiler, 20 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen bilgi ve belgelerigümrük kontrolü amacıyla gümrük idaresince erişilebilir ve kabul edilebilir şekilde beş yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

(2) Belge saklama süresi;

a) (b) bendinde öngörülen haller dışında, serbest dolaşıma girmek veya ihraç edilmek üzere beyan edilen eşya ile ilgili olarak, serbest dolaşıma giriş veya ihracat beyanlarına ilişkin belgelerin tescil edildiği yılın,

b) Nihai kullanımları nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda gümrük vergisi ile Türkiye'de serbest dolaşıma giren eşya için, gümrük gözetiminin sona erdiği yılın,

c) Geçici depolanan veya başka bir gümrük rejimine tabi tutulan eşya için, geçici depolamanın sona erdiği veya gümrük rejiminin ibra edildiği yılın,

sonundan itibaren işlemeye başlar.

(3) 83 üncü maddenin dördüncü fıkrası saklı kalmak kaydıyla, gümrük idareleri tarafından vergi yükümlülüğüne ilişkin gerçekleştirilen bir kontrolün, hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen vergilere ilişkin tebligat yapılmasını gerektirdiği ve bu durumun ilgili kişiye tebliğ edildiği hallerde, bilgi ve belgeler birinci fıkrada belirtilen süreye ek olarak üç yıl daha saklanmak zorundadır.

(4) Bilgi ve belgeler, itiraz edilmesi veya dava açılması halinde, birinci fıkrada belirtilen beş yıllık süre dolmuş olsa dahi, itiraz karara bağlanana veya dava sonuçlanana kadar saklanmaya devam edilir.

Ücretler ve masraflar

MADDE 42 - (1) Gümrük idareleri, resmi çalışma saatleri sırasındaki gümrük kontrolleri veya gümrük mevzuatının uygulanmasına yönelik faaliyetlerine ilişkin olarak hiçbir ücret talep edemez.

(2) Gümrük idareleri, aşağıda belirtilen özel hizmetlerin gerçekleştirildiği durumlarda maliyetleri karşılamak üzere ücret veya masrafları talep eder:

a) Gümrük personelinin resmi çalışma saatleri dışında veya gümrük idaresinin bulunduğu alan dışında bir yerde, hizmet verilmesi talebi üzerine çalışması,

b) Özellikle 30 uncu maddeye uygun olarak alınan kararlar veya 19 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bilginin sağlanması esnasında eşyaya ilişkin tahlil veya ekspertiz raporu düzenlenmesi ile eşyanın başvuru sahibine geri gönderilmesi,

c) Kontrol amacıyla eşyanın incelenmesi veya eşyadan numune alınması ya da eşyanın imhası,

ç) Eşyanın niteliği veya taşıdığı potansiyel bir risk nedeniyle gerekli görülen istisnai kontrol önlemlerinin alınması,

d) Yönetmelikle belirlenen diğer durumlar.

Fazla çalışma ücreti

MADDE 43 - (1) Yolcuların ve taşıma araçlarının giriş ve çıkışlarına ait işlem dışında, yükleme ve boşaltma ile her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saatleri içinde yapılması gerekir. Ancak, bu saatler dışında veya tatil zamanlarında 42 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hizmet verilmesi talebinde bulunulduğunda, yazılı olarak yapılacak bu talep, işin yapılacağı gümrük idarelerince uygun görülmesi halinde gerekli önlemler alınmak ve çalışacak personelin fazla çalışma ücreti talep sahipleri tarafından ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılmak koşuluyla kabul edilir. Fazla çalışma

ücretinden yararlanan personel, bu suretle kendilerine verilecek işleri yapmakla görevlidir. Gümrük idare amirleri normal çalışma saatleri dışında verilecek hizmetleri düzenler ve kontrol eder.

(2) Normal çalışma saatleri içinde veya dışında olduğuna bakılmaksızın, çalışma ücretinin yatırılması halinde, özel kurye taşımacılığı gümrük hizmeti ile özel yolcu servisi taleplerinin yetkili gümrük idarelerince karşılanması mümkündür.

(3) İlgililerden tahsil edilecek fazla çalışma ücretlerinin miktarı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Fazla çalışma ücreti olarak yatırılan tutarlar, personelin fazla çalışma süresi, görev yapmış olduğu yer, görevinin önem ve güçlüğü, sınıfı, kadro unvanı gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı taşra teşkilatına ait kadro ve pozisyonlarda bulunanlardan ithalat ve ihracat, giriş ve çıkış işlemlerinin yapıldığı gümrük idarelerinde gümrük işlemlerini yürüten memurlar (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (II) sayılı Cetvel kapsamında yer alan kadrolarda bulunanlar hariç) ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre çalışan sözleşmeli personele ödenmek üzere Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılır. Söz konusu ödemeler, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak aylık miktarı (36.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Gümrük ve Ticaret Bakanı tarafından tespit edilir. Bu fıkra uyarınca personele her ay yapılacak fazla çalışma ücretinin net tutarı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca kadro ve görev unvanı veya pozisyon unvanı itibarıyla tespit edilmiş olan ek ödemenin net tutarından az olamaz. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca Gümrük ve Ticaret Bakanlığı personeline yapılacak ödemeler de Ankara Gümrük Muhasebe Birimine aktarılan tutarlardan karşılanır. Bu madde uyarınca yapılan ödemelerden sonra yıl sonu itibarıyla hesapta kalan tutar, takip eden ocak ayı sonuna kadar bütçeye gelir kaydedilir. Bu madde kapsamında personele yapılması gereken ödemelerin Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılan tutarı aşması hâlinde, aradaki fark Maliye Bakanlığı tarafından personel giderlerini karşılama ödeneğinden Bakanlık bütçesine bu amaçla aktarılacak ödenekten karşılanır.

(4) Bu madde kapsamında yapılan ödemeler 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanununun 22 nci maddesine göre ödenen fark tazminatı hesabında dikkate alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Döviz Kuru ve Süreler

Döviz kurları

MADDE 44 - (1) Eşyanın gümrük vergisine esas alınacak kıymetinin Türk Lirası olarak beyanı zorunludur. Fatura veya diğer belgelerde yazılı yabancı paralar, vergi yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kurları üzerinden Türk Lirasına çevrilir.

Süreler

MADDE 45 - (1) Bu Kanunda belirtilen süreler, tarih veya vadeler, aksine bir hüküm bulunmadıkça uzatılamaz, ertelenemez veya kısaltılamaz. Süre, tarih veya vadelerin bitim tarihinin resmi tatil gününe rastlaması halinde, bu süreler ilk işgününün resmi çalışma saatleri sonunda biter.

(2) Süre hafta veya ay olarak belirtilmiş ise, aksine bir hüküm bulunmadıkça, başladığı güne son hafta veya ayda tekabül eden günün mesai saati bitiminde, sürenin bittiği ayda tekabül eden bir gün yoksa süre o ayın son gününün mesai saati bitiminde sona erer.

(3) Sürelere ilişkin beklenmeyen hal ve mücbir sebepler yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ KISIM

Gümrük Vergileri ile Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Unsurlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Gümrük Tarifesi ve Eşyanın Sınıflandırılması

Gümrük Tarifesi

MADDE 46 - (1) Gümrük vergileri, vergi yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan Gümrük Tarifesine göre hesaplanır. Eşya ticaretine ilişkin özel hükümlerle belirlenmiş diğer önlemler, mümkün olduğu ölçüde, söz konusu eşyanın sınıflandırıldığı tarife pozisyonuna göre belirlenir ve uygulanır.

(2) Gümrük Tarifesi;

a) Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini,

b) Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için oluşturulan diğer cetvelleri,

c) Türk Gümrük Tarife Cetvelinin kapsadığı eşyaya uygulanacak gümrük vergisi oranlarını,

ç) Türkiye'nin belirli ülkeler, ülke grupları veya bölgeler ile yaptığı anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamalarını,

d) Türkiye'nin tek taraflı olarak belirli ülkeler, ülke grupları veya bölgelere tanıdığı tercihli tarife uygulamalarını,

e) Bazı eşyaya uygulanacak muafiyet veya indirim uygulamalarını,

f) (c) ile (e) veya (g) bentlerinde belirtilen uygulamalar çerçevesinde, niteliği veya nihai kullanımı nedeniyle bazı eşyaya tanınan indirimli tarife uygulamalarını,

g) Yukarıdaki bentlerin dışında kalan diğer tarife uygulamalarını, kapsar.

(3) İkinci fıkranın (ç) ile (f) bentlerinde belirlenen önlemlerde yer alan koşulları taşıyan eşyanın ithalinde, beyan sahibi (c) bendinde belirtilen önlemler yerine (ç) ile (f) bentleri hükümlerinde yer alan önlemlerin uygulanması için başvuruda bulunabilir. Bu başvuru, ilgili önlemlerde veya bu Kanunda belirtilen süre sınırlarının ve koşulların yerine getirilmesi halinde, gümrük işlemlerinin tamamlanmasından veya eşyanın serbest bırakılmasından sonra da yapılabilir.

(4) İkinci fıkranın (ç) ile (f) bentlerinin uygulanması veya (g) bendinde belirtilen uygulamalardan muafiyetin belirli bir ithalat veya ihracat hacmi ile sınırlandırıldığı durumlarda, söz konusu uygulama veya muafiyet;

a) Tarife kotalarının söz konusu olduğu durumlarda, tespit edilen ithalat veya ihracat hacmi sınırına ulaşıldığında,

b) Tarife tavanlarının söz konusu olduğu durumlarda, Bakanlar Kurulu Kararı ile, sona erer.

Eşyanın sınıflandırılması

MADDE 47- (1) Eşyanın sınıflandırılması, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, Gümrük Tarifesinin uygulanması amacıyla söz konusu eşyanın girdiği;

a) Türk Gümrük Tarife Cetvelinin veya 46 ncı maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen diğer cetvelin alt açılımlarının,

b) Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan ya da bu tarife cetveline alt açılımlar ekleyen ve özel alanlara ait eşya ticaretine ilişkin tarife dışı önlemlerin uygulanması amacıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan bir diğer cetvelin alt açılımlarının, belirlenmesidir.

(2) Birinci fıkraya uygun olarak belirlenen alt açılımlar, söz konusu alt açılıma ilişkin olarak belirlenmiş önlemlerin uygulanması amacıyla kullanılır.

(3) Türk Gümrük Tarife Cetveli, izahnameler, eşya fihristi, sınıflandırma kararları ve sınıflandırma görüşleri Resmi Gazete’de yayımlanır. Bu şekilde yayımlanan metinler idari ve kazai uygulamalarda esas tutulur.

(4) Bakanlık, birinci fıkra çerçevesinde eşyanın sınıflandırılmasına yönelik önlemleri almaya yetkilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Menşei

BİRİNCİ AYIRIM

Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei

Kapsam

MADDE 48 - (1) Eşyanın tercihli olmayan menşei;

a) 46 ncı maddenin ikinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen uygulamalar hariç, Gümrük Tarifesinin,

b) Tarife önlemleri dışında, eşyanın ticaretine ilişkin alınan önlemlerin,

c) Eşyanın menşeiine bağlı diğer önlemlerin,

uygulanması amacıyla 49 ve 50 nci maddelerdeki hükümler çerçevesinde belirlenir.

Menşe kazanımı

MADDE 49 - (1) Tümüyle bir ülkede veya bölgede elde edilen eşya, o ülke veya bölge menşelidir.

(2) Üretimi birden fazla ülke veya bölgede gerçekleştirilen eşyanın bir ülke veya bölge menşeli sayılabilmesi için, o ülke veya bölgede yeni bir ürün imal edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işlem veya işçiliğin o ülke veya bölgede bu amaçla donatılmış işletmelerde yapılması gerekir.

(3) Birinci ve ikinci fıkraların uygulanmasına ilişkin kurallar yönetmelikle belirlenir.

Menşe ispatı

MADDE 50 - (1) Gümrük idareleri, eşyanın gümrük beyanında belirtilen menşeinin kanıtlanmasını beyan sahibinden isteyebilir.

(2) Gümrük idareleri, mevzuat hükümleri uyarınca eşyanın menşeiine ilişkin bir kanıt sunulmasına rağmen eşyanın menşeiine ilişkin makul bir şüphe duyması halinde ek bilgi ve belge isteyebilir.

(3) Ticari gereklilikler nedeniyle, varış ülkesi ya da bölgesinde yürürlükte olan menşe kurallarına ya da eşyanın tümüyle elde edildiği ya da en son esaslı dönüşüme tabi tutulduğu ülkeyi tespit eden başka bir yönteme uygun olarak Türkiye’de menşe ispat belgesi düzenlenebilir.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ AYIRIM

Eşyanın Tercihli Menşei

Eşyanın tercihli menşei

MADDE 51 - (1) 46 ncı maddenin ikinci fıkrasının (ç) veya (d) bendinde belirtilen tercihli tarife uygulamalarından veya tarife dışı tercihli uygulamalardan yararlandırılmak istenilen eşyanın, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen tercihli menşe kurallarına uygun olması gerekir.

(2) Belirli ülkeler, ülke grupları veya bölgeler ile yapılan anlaşmalar kapsamında tercihli uygulamalardan yararlandırılacak eşyaya uygulanacak tercihli menşe kuralları söz konusu anlaşmalar ile belirlenir.

(3) Türkiye'nin tek taraflı olarak belirli ülkeler, ülke grupları veya bölgelere tanıdığı tercihli uygulamalardan yararlandırılacak eşyaya ilişkin tercihli menşe kuralları, tamamen elde edilme ya da yeterli işlem ve işçilik görme kriterlerine göre Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(4) Bakanlar Kurulu, resen veya yararlanan ülke ya da bölgenin talebi üzerine, belirli eşya için söz konusu ülke ya da bölgeye üçüncü fıkrada belirtilen tercihli menşe kuralları için geçici istisna getirebilir. Geçici istisna;

a) Yararlanan ülke ya da bölgenin, geçici olarak, tercihli menşe kurallarını sağlamasını engelleyen iç ve dış faktörler,

b) Yararlanan ülke ya da bölgenin söz konusu kurallara uymak için bir hazırlık dönemine ihtiyaç duyması,

nedenlerinden birinin varlığı durumunda getirilebilir.

(5) İstisna talebi, dördüncü fıkrada belirtilen gerekçe ve destekleyici belgelerle birlikte yararlanan ülke ya da bölge tarafından yazılı olarak yapılır. Geçici istisna, engelleyici iç veya dış faktörlerin etki süresi ya da kurallara uymak için ihtiyaç duyulan hazırlık süresi ile sınırlıdır. İstisnadan yararlanan ülke ya da bölge, istisnanın kullanımı ve istisnanın sağlandığı miktarların yönetimi ile ilgili bilgiyi Bakanlığa iletir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Belirli Eşyanın Menşeinin Tespiti

Alınacak önlemler

MADDE 52 - (1) Bakanlık, belirli eşyanın menşeinin tespit etmek için menşe kurallarını dikkate alarak özel düzenlemeler yapabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eşyanın Gümrük Kıymeti

Kapsam

MADDE 53 - (1) Eşyanın gümrük kıymeti, Gümrük Tarifesinin ve eşya ticaretine ilişkin belirli konularda getirilen tarife dışı önlemlerin uygulanması amacıyla, 54 ila 58 inci maddeler çerçevesinde belirlenen kıymettir.

Satış bedeli yöntemi

MADDE 54 - (1) Eşyanın gümrük kıymetinin satış bedeline göre belirlenmesi esastır. Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

(2) Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının satıcıya veya satıcı yararına bir üçüncü kişiye yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak yapılan veya yapılacak olan tüm ödemeleri kapsar.

(3) Eşyanın satış bedelinin gümrük kıymetine esas alınabilmesi aşağıdaki koşulların tümünün karşılanmasına bağlıdır:

a) Eşyanın alıcısı tarafından elden çıkarılması veya kullanımı;

1) Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı ve bunların yetkili kıldığı merciler tarafından konulmuş olan,

2) Eşyanın tekrar satılabileceği coğrafi bölgeyi sınırlayan,

3) Eşyanın gümrük kıymetini önemli ölçüde etkilemeyen,

kısıtlamalar dışında, hiçbir kısıtlamaya tabi olmamalıdır.

b) Satış veya fiyat, kıymeti belirlenmekte olan eşya bakımından, kıymeti tespit edilemez bir koşul veya edime bağlı olmamalıdır.

c) Eşyanın alıcı tarafından tekrar satışı, elden çıkarılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılının bir bölümünün doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal etmesi halinde, gerekli düzeltme yapılabilmelidir.

ç) Alıcı ve satıcı arasında bir ilişki bulunmamalı ya da ilişki fiyatı etkilememiş olmalıdır.

(4) İthal eşyasının beyan edilen gümrük kıymetinin; aynı veya benzer eşya kıymetlerinden, uluslararası borsa veya piyasa fiyatlarından, yetkili distribütörlerce yapılan ithalatlardaki kıymetlerden, Bakanlıkça piyasa bilgilerinden derlenerek gümrük idarelerine kıymet kontrolü amacıyla bildirilen veri kıymetlerden önemli ölçüde farklı olması durumlarında 138 inci maddeye göre işlem yapılır. Bakanlık, kıymet araştırması yapılacak benzeri durumları belirlemeye yetkilidir.

(5) Talep edilen bilgi ve belgelerin alıcı tarafından gümrük idaresine sunulmaması veya gümrük idaresine sunulan bilgi ve belgelerin genel kabul edilmiş muhasebe ilkeleri ile uyum içinde hazırlanmaması ya da gümrük idaresine sunulan bilgi ve belgelere rağmen beyan edilen kıymetin gerçek ve doğruyu yansıtmadığı sonucuna varılması halinde, gümrük idaresi 58 inci maddeye uygun olarak gümrük kıymetini belirledikten sonra alıcıya, beyan edilen gümrük kıymetinin reddedilme sebebi ile kıymetin belirlenmesinde takip edilen yöntemi bildirir.

Satış bedelinin unsurları

MADDE 55 - (1) 54 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına aşağıdaki ilaveler yapılır:

a) Aşağıdaki unsurların eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş, ancak alıcı tarafından üstlenilen bölümü;

1) Satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye,

2) Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti,

3) İşçilik ve malzeme giderleri dahil ambalaj bedeli;

b) İthal eşyasının üretiminde ve ihraç amacıyla satışında kullanılmak üzere, alıcı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, bedelsiz veya düşük bedelle sağlanan, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan aşağıda sayılan mal ve hizmetlerin kıymetinden verilecek uygun miktardaki pay;

1) İthal eşyasına katılan malzeme, aksam, parça ve benzerleri,

2) İthal eşyasının üretimi sırasında kullanılan araç, gereç, kalıp ve benzeri aletler,

3) İthal eşyasının üretimi sırasında tüketilen maddeler,

4) İthal eşyasının üretimi için gereken ve Türkiye dışında gerçekleştirilen mühendislik, geliştirme, sanat ve çizim çalışmaları, plan ve taslak hazırlama hizmetleri;

c) Kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu olarak, alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş, kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili royalti ve lisans ücretleri;

ç) İthal eşyasının tekrar satışı, elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın, doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmı;

d) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesine ilişkin;

1) İthal eşyasının nakliye ve sigorta giderleri,

2) İthal eşyasının nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme ve elleçleme giderleri.

(2) Birinci fıkraya göre fiilen ödenen veya ödenecek fiyata yapılacak ilaveler için nesnel ve ölçülebilir veriler esas alınır.

(3) Gümrük kıymetinin belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata bu maddede öngörülenler dışında hiçbir ilave yapılamaz.

Gümrük kıymetine dahil edilmeyecek unsurlar

MADDE 56 - (1) 54 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, aşağıdaki unsurlar gümrük kıymetine dahil edilmez;

a) İthal eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesine girişinden sonra yapılan nakliye giderleri,

b) Sınai tesis, makina veya teçhizat gibi, ithal eşyası için Türkiye Gümrük Bölgesine girişinden sonra yapılan inşa, kurma, montaj, bakım veya teknik yardıma ilişkin giderler,

c) Finansmanın satıcı veya bir başka kişi tarafından sağlanmış olmasına bakılmaksızın, finansman anlaşmasının yazılı olarak yapılmış olması ve gerektiğinde alıcının;

1) Eşyanın, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olarak beyan edilen fiyattan satıldığını,

2) Talep edilen faiz oranının, finansmanın sağlandığı ülkede o tarihte bu tür bir işlem için geçerli olan faiz oranı seviyesini aşmadığını,

kanıtlayabilmesi şartıyla, ithal eşyasının satışıyla ilgili olarak bir finansman anlaşması uyarınca alıcı tarafından üstlenilen faiz giderleri;

ç) İthal eşyasının Türkiye’de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler,

d) Satın alma komisyonları,

e) Eşyanın ithali veya satışı nedeniyle Türkiye’de ödenecek ithalat vergileri,

f) 55 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına istisna olarak, eşyanın Türkiye’ye ihraç amacıyla satışında bir satış koşulu olmaması kaydıyla, ithal eşyasının dağıtım veya tekrar satış hakları için alıcının yaptığı ödemeler.

Basitleştirmeler

MADDE 57 - (1) Gümrük idareleri, başvuru üzerine, gümrük beyannamesinin tescil edildiği tarihte hesaplanamayan aşağıdaki tutarların özel kriterlere göre belirlenmesine izin verebilir.

a) 54 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre gümrük kıymetine dahil olan tutarlar,

b) 55 ve 56 ncı maddelerde belirtilen tutarlar.

(2) İzin verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Gümrük kıymetinin belirlenmesinde ikincil yöntemler

MADDE 58 - (1) 54 üncü madde hükümlerine göre belirlenemeyen gümrük kıymeti, ikinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinin sıra halinde uygulanmasıyla belirlenir. Eşyanın gümrük kıymeti bir üst bent hükümlerine göre belirlenebildiği sürece bir alt bent hükümleri uygulanamaz. Ancak, beyan

sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla (c) ve (ç) bentlerinin uygulama sırası değiştirilebilir.

(2) Birinci fıkra hükümleri gereğince, gümrük kıymeti aşağıdaki yöntemlere göre belirlenir.

a) Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen aynı eşyanın satış bedeli,

b) Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen benzer eşyanın satış bedeli,

c) İthal eşyasının veya aynı ya da benzer eşyanın Türkiye içinde satıcılardan müstakil kişilere yapılan en büyük miktardaki satışına ait birim fiyata dayalı kıymet,

ç) İthal eşyasının üretiminde kullanılan malzeme ve imalat veya diğer imal işlemlerinin bedel veya kıymetleri ile Türkiye'ye ihraç edilmek üzere ihraç ülkesindeki üreticiler tarafından üretilen, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı sınıf veya cins eşyanın satışında mutad olan kâr ve genel giderlere eşit bir tutar ve 55 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan diğer bedel veya kıymetler toplamından oluşan hesaplanmış kıymet.

(3) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre belirlenemeyen gümrük kıymeti;

a) Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmanın,

b) Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin,

c) Bu bölüm hükümlerinin,

prensip ve genel hükümlerine uygun olarak makul usullerle ve Türkiye Gümrük Bölgesinde mevcut veriler esas alınarak belirlenir.

(4) İkinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eşyanın Ağırlığı ve Kapları

Eşyanın ağırlığı ve kapları

MADDE 59 - (1) Gümrük Tarifesinde ağırlık esasına göre vergiye tabi eşyada, vergiye esas ağırlıklar ile bazı pozisyon ve alt pozisyonların kapsamının belirlenmesine esas alınan ağırlıklar;

a) Brüt ağırlığa atıfta bulunulan hallerde, eşyanın kendi ağırlığı ile tüm ambalaj maddeleri ve kapların ağırlıkları toplamı,

b) Net ağırlığa veya sadece ağırlığa atıfta bulunulan hallerde, eşyanın kendi ağırlığı, olarak değerlendirilir.

(2) Brüt ağırlığı üzerinden vergiye tabi eşya ambalajsız geldiği takdirde, bu eşya bulunduğu haldeki ağırlığı üzerinden vergiye tabi tutulur.

(3) Değişik vergi oranlarına ve aynı zamanda brüt ağırlıkları üzerinden vergiye tabi eşyanın aynı ambalaj içinde gelmesi halinde, eşya, net ağırlıkları üzerinden tartılır ve ambalaj ağırlığı orantılı olarak net ağırlıklara ilave edilir.

(4) Beyan edilen ölçü birimi ile vergilendirmeye esas alınan ölçü biriminin farklı olması halinde, bunların birbirlerine dönüştürülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(5) Eşyanın ambalajlarının;

a) Alışılacağı ve bilinen maddelerden olmaması veya gereğinden farklı bir şekilde yapılması,

b) Ait oldukları eşyanın faturasında kıymetlerinin ayrı gösterilmesi ve aynı zamanda bağımsız bir ticari eşya niteliğinde olması,

c) İthalat vergilerinden kaçınma amacıyla ambalaj olarak getirilmesi,

hallerinde, bunlar ayrı olarak beyan edilir ve girdikleri tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur. Ancak, yukarıdaki gibi kendi tarifeleri üzerinden vergiye tabi ambalaj maddelerinin vergi oranı, içindeki eşyanın gümrük vergi oranından düşük veya buna eşit bulunduğu takdirde, ambalaj maddelerinin gümrük vergisi eşyanın tabi bulunduğu vergi oranları üzerinden ve eşya ile birlikte hesaplanır.

(6) Ağırlık üzerinden vergiye tabi eşyanın alışılacağı ambalaj niteliğinde olmayan kutu, kılıf ve mahfazalarının gümrük vergi oranları, içindeki eşyanın vergi oranından daha yüksek bulunduğu takdirde, kendilerine ait tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur. Kıymet üzerinden vergiye tabi eşyanın kutu, kılıf ve mahfazaları, başlıbaşına bir ticari eşya niteliğinde olmaması ve kıymetinin eşyanın kıymetine dahil bulunması şartıyla gümrük vergisine tabi tutulmaz.

(7) a) Ağırlıkları üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın örnekleme yöntemiyle yapılan gümrük muayenesi sırasında;

1) Kapların yalnız bir kaçının tartılması sonucunda beyana göre fazlalık saptanırsa, aynı cins ve türden eşyanın tartılmamış kaplarına da bu fazlalığın ortalaması esas alınarak ilaveler yapılır. Beyan sahibi, bu şekilde yapılan işlemi kabul etmez ise gümrük idaresi tarafından bütün kaplar tartılır.

2) Tartılan kaplarda beyana göre eksiklik saptanırsa bunun eşyanın doğal özelliklerinden veya hasara uğramasından veya noksan gönderildiğinden veya çalınmasından ileri geldiğinin kanıtlanması halinde, ithalat vergileri bulunan miktar üzerinden hesaplanır.

b) Ancak, (a) bendinde belirtilen durumlarda gümrük idaresinin veya beyan sahibinin bütün kapları tarttırmak hakları saklıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Vergi Yükümlülüğü ve Teminatlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Vergi Yükümlülüğünün Doğması

BİRİNCİ AYIRIM

İthalatta Vergi Yükümlülüğü

Serbest dolaşıma giriş ve geçici kabul

MADDE 60 - (1) İthalatta vergi yükümlülüğü, serbest dolaşımda bulunmayan ithalat vergilerine tabi eşyanın;

a) Nihai kullanım hükümleri de dahil, serbest dolaşıma giriş rejimine, veya,

b) İthalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici kabul rejimine,

tabi tutulması halinde doğar.

(2) Vergi yükümlülüğü, gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başlar.

(3) Vergi yükümlüsü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de vergi yükümlüsüdür. Dolaylı temsilde, temsilcinin yükümlülüğü, beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği icabı ve mutad olarak bilmesi gerektiği durumlarla sınırlıdır. Bu bölüm uyarınca doğan vergi yükümlülüğü için de bu hüküm uygulanır.

(4) Birinci fıkrada belirtilen rejimlere ilişkin beyana esas teşkil eden bilgilerin, kanunen alınması gereken ithalat vergilerinin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olması halinde, bu bilgileri veren ve bu bilgilerin yanlış olduğunu bilen veya bilmesi gereken kişiler de vergi yükümlüsüdür.

Menşeli olmayan veya serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin özel hükümler

MADDE 61 - (1) Türkiye'nin belli ülkeler, ülke grupları veya bölgeler ile yaptığı anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamalarından yararlanmak amacıyla menşei kanıtlanan eşyanın üretiminde kullanılan ve ithalat vergileri için geri ödeme veya muafiyet yasağı uygulanan menşeli olmayan ürünler ile Türkiye'nin taraf olduğu Gümrük Birliği kapsamında tercihli tarife uygulamalarından yararlanmak amacıyla dolaşım belgesi düzenlenen eşyanın üretiminde kullanılan serbest dolaşımında bulunmayan ürünler için ithalata ilişkin bir vergi yükümlülüğü doğar. Bu halde vergi yükümlülüğü, yeniden ihracat beyanının tescil edildiği tarihte başlar.

(2) Birinci fıkra uyarınca vergi yükümlülüğünün doğması durumunda, ithalat vergileri, dahilde işleme rejimi kapsamında işlem görmüş ürünün üretiminde kullanılan eşyanın aynı tarihte dahilde işleme rejimini sonlandırmak üzere serbest dolaşıma girmiş olması halinde uygulanacak olan vergilendirme kurallarına göre tespit edilir.

(3) 60 ıncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası hükümlerine de uygulanır. Ancak, 194 üncü maddede belirtilen serbest dolaşımında bulunmayan eşya için vergi yükümlüsü, yeniden ihracat beyanını veren kişidir. Dolaylı temsil durumunda hesabına beyanda bulunulan kişi de vergi yükümlüsüdür.

(4) Birinci fıkra uyarınca doğan vergi yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergileri yeniden ihracat beyanının tescili ile tebliğ edilmiş sayılır. Bu vergilerin beyan konusu eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihe kadar ödenmesi zorunludur. Bu tarihten sonra ödenen ithalat vergileri için 88 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca grekime zammı uygulanır.

(5) Dahilde işleme rejimi kapsamında bir yeniden ihracat beyanına ilişkin fazla ödenen ithalat vergilerinden aynı izin kapsamında başka bir yeniden ihracat beyanına ilişkin eksik ödenen ithalat vergilerine mahsup işlemi yapılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Mahsup işlemi sonrasında birinci fıkra uyarınca doğan vergi yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin tamamının ödenmiş olması halinde, dördüncü fıkra ve 218 inci maddenin beşinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

İthalatta mevzuata aykırılık nedeniyle vergi yükümlülüğünün doğması

MADDE 62 - (1) İthalat vergilerine tabi eşya ile ilgili olarak;

a) Serbest dolaşımında bulunmayan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi, gümrük gözetimi dışına çıkarılması veya bu bölge içinde dolaşımı, işlenmesi, depolanması, geçici depolanması, geçici kabulü, elden çıkarılması ya da muafiyet veya istisna uygulamasına tabi tutulması ile ilgili gümrük mevzuatındaki yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,

b) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesindeki nihai kullanımı ile ilgili gümrük mevzuatındaki yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,

c) Serbest dolaşımında bulunmayan eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması ya da nihai kullanımı nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda ithalat vergileri uygulanması için gereken koşullara uyulmaması

halinde vergi yükümlülüğü doğar.

(2) Vergi yükümlülüğü;

a) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmediği veya yerine getirilemez olduğu tarihte,

b) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen koşullara uyulmadığının sonradan tespiti halinde, ilgili rejime ilişkin gümrük beyannamesinin tescil edildiği tarihte, başlar.

(3) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen durumlarda, vergi yükümlüsü;

a) Yükümlülükleri yerine getirmesi gereken,

b) Yükümlülüklerin yerine getirilmediğini bilen veya bilmesi gereken ve yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişi hesabına hareket eden veya yükümlülüklerin yerine getirilmemesine yol açan fiile iştirak eden,

c) Eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı tarihte yükümlülüklerin yerine getirilmediğini bilen veya bilmesi gereken, kişidir.

(4) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen durumlarda, vergi yükümlüsü, eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasına veya bu rejim kapsamında beyan edilmesine veya nihai kullanımı nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda ithalat vergileri uygulanmasına ilişkin koşulları yerine getirmesi gereken kişidir.

(5) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen gümrük rejimlerinden birine ilişkin olarak gümrük beyanı veya eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejimine ilişkin gümrük mevzuatı uyarınca gümrük idaresine verilen bilgilerin, kanunen alınması gereken vergilerin tamamen veya kısmen alınamamasına sebep olması halinde, gümrük beyanı için gerekli bilgileri sağlayan ve bu bilgilerin yanlış olduğunu bilen veya bilmesi gereken kişi de vergi yükümlüsüdür.

Ödenen ithalat vergilerinin mahsubu

MADDE 63 - (1) Nihai kullanım nedeniyle indirimli vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşya için 62 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca vergi yükümlülüğünün doğması durumunda, eşyanın serbest dolaşıma girişi sırasında indirimli ödenen ithalat vergileri tutarı, ödenecek ithalat vergileri tutarından mahsup edilir. Bu hüküm, bu tür eşyanın imhası veya tahribi sonucu kalan atık ve artıklar için bir vergi yükümlülüğü doğduğunda da uygulanır.

(2) Kısmi muafiyet suretiyle geçici kabul rejimine tabi tutulan eşya için bu rejim hükümleri dışında herhangi bir nedenle bir vergi yükümlülüğü doğması durumunda, kısmi muafiyet kapsamında ödenen ithalat vergileri tutarı, ödenecek ithalat vergileri tutarından mahsup edilir.

İKİNCİ AYIRIM

İhracatta Vergi Yükümlülüğü

İhracat ve hariçte işleme

MADDE 64 - (1) İhracatta vergi yükümlülüğü, ihracat vergilerine tabi eşyanın ihracat veya hariçte işleme rejimine tabi tutulması halinde doğar.

(2) Vergi yükümlülüğü, gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başlar.

(3) Vergi yükümlüsü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de vergi yükümlüsüdür. Birinci fıkrada belirtilen rejimlere ilişkin beyannamede yer alan bilgilerin, kanunen alınması gereken ihracat vergilerinin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olması halinde, bu bilgileri veren ve bu bilgilerin yanlış olduğunu bilen veya bilmesi gereken kişiler de vergi yükümlüsüdür.

İhracatta mevzuata aykırılık nedeniyle vergi yükümlülüğünün doğması

MADDE 65 - (1) İhracat vergilerine tabi eşya için ihracatta vergi yükümlülüğü;

a) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması ile ilgili yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,

b) İhracat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet sağlanarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına eşya çıkarılmasına ilişkin şartlara uyulmaması,

halinde doğar.

(2) Vergi yükümlülüğü;

a) Eşyanın gümrük beyanında bulunulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına fiilen çıkartılması halinde bu tarihte,

b) İhracat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet sağlanarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına gönderilmesine izin verilen eşyaya ilişkin vergi yükümlülüğü, izin verilen yerden başka bir varış yerine ulaştığı tarihte,

c) Gümrük idarelerinin (b) bendinde belirtilen tarihi tespit edememesi halinde, eşyanın muaf tutulmasına ilişkin hükümlere uyulduğunu kanıtlayan bir belgenin ibrazı için verilen sürenin bittiği tarihte,

başlar.

(3) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen durumlarda vergi yükümlüsü;

a) Yükümlülükleri yerine getirmesi gereken,

b) Yükümlülüklerin yerine getirilmediğini bilen veya bilmesi gereken ve yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişi hesabına hareket eden,

c) Yükümlülüklerin yerine getirilmemesine iştirak eden ve gümrük beyanı verilmesi gerektiği halde verilmediğini bilen veya bilmesi gereken,

kişidir.

(4) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen durumlarda vergi yükümlüsü, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihracat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet sağlanarak çıkmasına ilişkin koşullara uyması gereken kişidir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

İthalatta ve İhracatta Vergi Yükümlülüğüne İlişkin Ortak Hükümler

Yasaklamalar ve kısıtlamalar

MADDE 66 - (1) İthal veya ihracı herhangi bir yasaklama veya kısıtlama önlemine tabi olsa dahi eşyanın ithal veya ihracında vergi yükümlülüğü doğar. Ancak;

a) Sahte paraların kanuna aykırı olarak Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi halinde,

b) Tıbbi ve bilimsel amaçlı kullanımları nedeniyle yetkili kurum ve kuruluşlarca denetlenenler dışında uyuşturucu ve psicotrop maddelerin Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi halinde, vergi yükümlülüğü doğmaz.

(2) Cezai hükümler koyan kanunlar gereğince, ithalat ya da ihracat vergilerinin ceza tespitine esas olması veya cezai kovuşturmaların vergi yükümlülüğünün varlığına bağlı olması hallerinde, vergi yükümlülüğü doğmuş sayılır.

Müşterek ve müteselsil vergi yükümlülüğü

MADDE 67 - (1) Aynı vergi yükümlülüğüne ilişkin ithalat veya ihracat vergilerinin ödenmesinden birden çok vergi yükümlüsünün sorumlu olduğu hallerde, bu kişiler söz konusu vergilerin tamamının ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumludur.

İthalat veya ihracat vergilerinin hesaplanmasına ilişkin genel hükümler

MADDE 68 - (1) Eşyaya uygulanacak ithalat veya ihracat vergileri tutarı, bu eşyaya ilişkin vergi yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre belirlenir.

(2) Vergi yükümlülüğünün başladığı tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı hallerde, ilgili eşyaya ilişkin vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarının uygulanması için dikkate

alınacak tarih, gümrük idarelerinin bu eşya için bir vergi yükümlülüğü başladığı sonucuna vardıkları tarihtir. Ancak, gümrük idarelerinin elde ettikleri bilgilerin vergi yükümlülüğünün daha önceki bir tarihte başladığını tespit etmelerine imkan vermesi halinde, eşyanın ithalat veya ihracat vergileri tutarı, elde edilen bilgilere göre söz konusu yükümlülüğün başladığının anlaşıldığı en eski tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak tespit edilir.

İthalat vergilerinin hesaplanmasına ilişkin özel hükümler

MADDE 69 - (1) Beyan sahibi tarafından kanıtlanması şartıyla, bir gümrük rejimine tabi tutulan veya geçici depolanan eşyaya ait Türkiye Gümrük Bölgesindeki depolama veya mutat elleçleme giderleri ile bunlardan kaynaklanan kıymet artışları, gümrük vergisi tutarının hesaplanmasında dikkate alınmaz. Ancak, bu işlemlerde kullanılan serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın gümrük kıymeti, miktarı, niteliği ve menşei ithalat vergileri tutarının hesaplanmasında dikkate alınır.

(2) Bir gümrük rejimine tabi tutulan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde mutat elleçleme faaliyetleri sonucunda tarife sınıflandırmasının değişmesi halinde, beyan sahibinin talebi üzerine eşyanın ilk tarife sınıflandırması kullanılır.

(3) Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünler için bir vergi yükümlülüğü doğması halinde, beyan sahibinin talebi üzerine, ithalat vergileri tutarı, dahilde işleme rejimine tabi tutulan eşyanın bu rejime tabi tutulmasına ilişkin gümrük beyannamesinin tescil edildiği tarihteki tarife sınıflandırması, gümrük kıymeti, miktarı, niteliği ve menşei dikkate alınarak belirlenir.

(4) Yönetmelikle belirlenen hallerde, 46 ncı maddenin ikinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen tarife uygulamalarının veya ticaret politikası önlemlerinin etkisiz kılınmasını engellemek amacıyla, beyan sahibinin talebi olmaksızın ithalat vergileri tutarı bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca tespit edilir.

(5) Hariçte işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünler veya 188 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen ikame ürünler için vergi yükümlülüğü doğduğunda, ithalat vergileri Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki işleme faaliyetlerinin maliyeti esas alınarak hesaplanır.

(6) 46 ncı maddenin ikinci fıkrasının (ç) ila (f) bentleri, 150 ila 154 inci maddeler veya 186 ila 189 uncu maddeler kapsamında tercihli tarife, ithalat veya ihracat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet hükümleri, vergi yükümlülüğünü doğuran ihlalin vergi yükümlüsünün aldatıcı işlem ve davranışlarından kaynaklanmaması şartıyla, 62 veya 65 inci maddeler uyarınca vergi yükümlülüğü doğduğu hallerde de uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Vergi Yükümlülüğü İçin Teminat

Genel hükümler

MADDE 70- (1) Bu Bölüm hükümleri, aksi belirtilmedikçe, doğmuş ve doğabilecek ithalat veya ihracat vergileri için verilecek teminatlara uygulanır.

(2) Teminat, vergi yükümlüsü veya vergi yükümlüsü olması muhtemel kişiden istenir. Gümrük idaresi, teminat vermesi istenen kişinin yerine başka bir kişinin de teminat vermesini kabul edebilir.

(3) 79 uncu madde hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük idareleri belirli eşya veya belirli bir beyanname için sadece bir teminat ister. Belirli bir beyanname için verilen teminat, bu beyanname kapsamında olan veya serbest bırakılan tüm eşyaya ilişkin ithalat veya ihracat vergilerini kapsar. Teminat çözülmemişse, güvence miktarı sınırları içerisinde olmak üzere, eşyanın sonradan kontrolü sonucunda ortaya çıkan ithalat veya ihracat vergilerinin karşılanmasında da kullanılabilir.

(4) İkinci fıkrada belirtilen kişilerin talebi üzerine, gümrük idareleri 77 nci maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına uygun olarak, vergi yükümlülüğü gerektiren iki veya daha fazla rejim, beyanname veya işleme ilişkin ithalat veya ihracat vergilerini kapsayacak şekilde kapsamlı teminat verilmesine izin verebilirler.

(5) Gümrük idareleri teminatın takibini yapar.

(6) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşlarının ve Türkiye'deki yabancı misyon şeflerinin verecekleri garanti mektuplarını teminat olarak kabule Bakanlık yetkilidir.

(7) Teminat aranmayacak ve kısmi teminat uygulanacak haller ile diğer teminat türlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(8) Gümrük idareleri, ithalat veya ihracat vergileri tutarının 1000 Avro karşılığı Türk Lirasını aşmadığı durumlarda teminat aramayabilirler.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Zorunlu teminat

MADDE 71 - (1) Teminat verilmesinin zorunlu olduğu hallerde, teminat tutarı gümrük idarelerince vergi yükümlülüğüne ilişkin ithalat veya ihracat vergilerinin kesin olarak tespit edilebilmesi halinde bu miktar esas alınarak belirlenir. Miktarın kesin olarak tespit edilemediği hallerde, teminat tutarı doğmuş ve doğabilecek vergi yükümlülüğü ile ilgili ithalat veya ihracat vergilerinin en yüksek tutarı esas alınarak belirlenir.

(2) 77 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, zaman içinde değişkenlik gösteren ithalat veya ihracat vergileri için verilen kapsamlı teminat tutarı, bu vergileri her zaman karşılayabilecek biçimde belirlenir.

İhtiyari teminat

MADDE 72 - (1) Teminatın ihtiyari olduğu hallerde, gümrük idareleri ithalat veya ihracat vergilerinin belirlenen süre içinde ödenmeyeceğini öngörüyorsa teminat verilmesini ister. Teminat tutarı gümrük idarelerince 71 inci maddede belirlenen miktarı aşmayacak biçimde belirlenir.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Kabul edilebilecek teminatlar

MADDE 73 - (1) Teminat;

a) Nakit Türk Lirası veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından kabul edilen ve bu Bankanın belirlediği efektif alış kuru üzerinden hesaplanan dövizler,

b) Banka teminat mektupları,

c) Kefil taahhütnamesi,

ç) İşlem tarihinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilan edilecek değerler üzerinden kabul edilen hazine tahvil ve bonoları,

d) İthalat veya ihracat vergilerinin ödeneceğine dair eşdeğer güvence sağlayan ve yönetmelikle belirlenen başka bir teminat, olarak verilebilir.

Teminat seçimi

MADDE 74 - (1) Teminat vermesi gereken kişi 73 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen teminat şekilleri arasında seçim yapabilir. Ancak, gümrük idareleri ilgili gümrük rejiminin işleyişine

uygun olmayan teminat şeklini reddedebilir. Gümrük idareleri, tercih edilen teminat şeklinin belirli bir süre için değiştirilmemesini isteyebilir.

Gecikme zammı ve faiz

MADDE 75 - (1) Nakdi teminat dışında, bu Kanuna göre;

a) Tahsili gereken gümrük vergileri için verilen teminatın kabulü,

b) Bir özel rejime tabi tutulan eşyaya ilişkin vergi yükümlülüğü doğması halinde, vergi yükümlülüğünün başladığı,

tarihten başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı tahsil edilir.

(2) Bir özel rejim kapsamında eşya için indirimli teminattan faydalanılması durumunda birinci fıkrada belirtilen gecikme zammı, teminatın nakit verilen kısmı dışında kalan kısım ile teminat verilmeyen kısmın tümü için uygulanır.

(3) Nakit olarak verilen teminatın iadesinde gümrük idarelerince faiz ödenmez.

Kefil

MADDE 76 - (1) 73 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde kefil sıfatıyla taahhütname verecek kişi, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olmalıdır. Kefil, yürürlükteki hükümlere uygun olarak faaliyette bulunan bir kredi kuruluşu, finans kurumu, sigorta şirketi veya Bakanlıkça kabul edilen başka bir kişidir.

(2) Kefil, güvence altına alınmış olan ithalat veya ihracat vergilerini ödemeyi yazılı olarak taahhüt eder.

(3) Gümrük idarelerinin ithalat veya ihracat vergilerinin belirlenen süre içerisinde kesin olarak ödenmesinden şüphe duyması halinde, kefil veya önerilen teminat şekli reddedilebilir.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kapsamlı teminat

MADDE 77 - (1) 70 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen izin sadece;

a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olması,

b) 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen şartı karşılması,

c) İlgili gümrük rejimini düzenli olarak kullanması veya geçici depolama yeri işleticisi olması ya da 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartı karşılması,

koşullarının tümünü sağlayan kişilere verilir.

(2) Doğabilecek vergi yükümlülüğü için kapsamlı teminat verilecek olması halinde, gümrük idaresi, 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) ile (d) bentlerinde belirtilen şartları ve yönetmelikle belirlenen koşulları yerine getiren ekonomik operatöre, indirilmiş tutarda kapsamlı teminat kullanma veya teminat vermeme izni verebilir.

(3) Doğabilecek vergi yükümlülüğü için kapsamlı teminat verilecek olması halinde, 34 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişilerin, başvuru üzerine indirilmiş tutarda kapsamlı teminattan faydalanmasına izin verilir.

(4) İkinci ve üçüncü fıkrada belirtilen indirilmiş tutarda kapsamlı teminat verilmesi halinde, teminat verilmesine ilişkin yükümlülüğün yerine getirildiği kabul edilir.

Kapsamlı teminatın kullanımına ilişkin geçici yasaklamalar

MADDE 78 - (1) Özel rejimler veya geçici depolamaya ilişkin olarak Bakanlık;

a) 77 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen indirilmiş tutarda kapsamlı teminat veya teminat vermeme uygulamasını,

b) 77 nci maddede belirtilen kapsamlı teminatın büyük ölçekli kaçakçılığa konu olabilecek eşya için kullanılmasını,

geçici olarak yasaklamaya yetkilidir.

(2) Birinci fıkranın (a) veya (b) bendinin uygulandığı hallerde, indirilmiş tutarda kapsamlı teminatın veya teminat vermemenin ya da 77 nci maddede belirtilen kapsamlı teminatın uygulanmasına, aşağıdaki şartlardan birinin sağlanması durumunda izin verilebilir:

a) Kişinin, birinci fıkrada belirtilen kararı takip eden iki yıl içinde gerçekleştirdiği işlemlere konu eşyaya ilişkin olarak bir vergi yükümlülüğü doğmadığını ispatlaması,

b) Birinci fıkrada belirtilen kararı takip eden iki yıl içinde vergi yükümlülüğünün doğduğu hallerde, ilgili kişinin doğmuş olan gümrük vergilerinin belirlenen süre içinde vergi yükümlüsü veya yükümlüleri ya da kefil tarafından tamamen ödendiğini ispatlaması.

(3) Geçici olarak yasaklanmış bir kapsamlı teminatın kullanımına ilişkin izin alınması için ilgili kişi, 34 üncü maddenin (c) ile (d) bentlerinde belirtilen şartları da yerine getirmek zorundadır.

Ek teminat verilmesi veya teminatın değiştirilmesi

MADDE 79 - (1) Teminatın zaman içinde değerini yitirmesi veya yetersiz kalması halinde, ilgili gümrük idaresi ek teminat verilmesini veya ilk teminatın yeni bir teminat ile değiştirilmesini isteyebilir.

Teminatın çözülmesi

MADDE 80 - (1) Gümrük idareleri, gümrük vergilerine ilişkin vergi yükümlülüğünün sona ermesi durumunda teminatı çözer.

(2) Gümrük vergilerine ilişkin vergi yükümlülüğünün kısmen sona ermesi veya teminat miktarının doğabilecek gümrük vergilerinden fazla olması hallerinde, ilgilinin talebi üzerine teminat kısmen çözülür. Ancak, teminatın kısmen çözülmeye uygun olması gerekir.

(3) Teminatın çözülmesi için gerekli süre sınırları yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İthalat veya İhracat Vergilerinin Ödenmesi, Geri Verilmesi ve Kaldırılması

BİRİNCİ AYIRIM

İthalat veya İhracat Vergilerinin Belirlenmesi, Tebliği ve Zamanaşımı

İthalat veya ihracat vergilerinin belirlenmesi

MADDE 81 - (1) İthalat veya ihracat vergileri tutarı gümrük idaresi tarafından belirlenir.

(2) 40 ıncı madde hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük idareleri beyan sahibi tarafından beyan edilen ithalat veya ihracat vergileri tutarını kabul edebilir.

Gümrük vergilerinin tebliği

MADDE 82 - (1) Gümrük vergileri yükümlüye tebliğ edilir. Tebligat yapılmayacak haller Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(2) Vergi yükümlüsü tarafından gümrük beyannamesinde beyan edilen ithalat veya ihracat vergileri tutarı ile gümrük idaresince belirlenen ithalat veya ihracat vergileri tutarının eşit olması halinde, eşyanın serbest bırakılacak hale gelmesi, ödenecek ithalat veya ihracat vergilerinin tebliği yerine geçer.

(3) İkinci fıkranın uygulanmadığı hallerde ödenmesi gereken ithalat veya ihracat vergileri tutarı gümrük idaresince belirlenir ve buna ilişkin karar vergi yükümlüsüne tebliğ edilir.

(4) Ödemenin teminat altına alınması kaydıyla, gümrük idaresi tarafından belirlenen bir süre içinde 33 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişilere ait serbest bırakılan tüm eşyaya ilişkin ithalat veya ihracat vergileri tutarı, bu sürenin sonunda tebliğ edilebilir. Bu süre otuzgünü aşamaz.

(5) Bu madde hükümlerine göre tebliğ edilen ithalat veya ihracat vergileri; 35 inci maddede belirtilen sürede itirazda bulunulmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması hallerinde bu sürelerin bittiği tarihte kesinleşir; dava açılması halinde mahkemece vergi yükümlüsü aleyhine verilen kararın gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte tahsil edilebilir hale gelir.

(6) Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile bunlara ilişkin cezaların toplam miktarının 25 TL'yi aşmaması ve tahakkukları ve tebliğleri için yapılacak giderlerin bu miktardan fazla olacağı tespit edildiğinde bu vergi ve cezalar tebliğ edilmeyebilir. Bu fıkrada belirtilen miktar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır, bu hesaplamada 1 TL'sine kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

(7) Bu Kanun hükümlerine göre tebliğ yapılacak yükümlülere, tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla elektronik ortamda tebliğ yapılabilir. Elektronik ortamda tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Bakanlık, elektronik ortamda yapılacak tebliğle ilgili her türlü teknik altyapıyı kurmaya veya kurulmuş olanları kullanmaya, tebliğe elverişli elektronik adres kullanma zorunluluğu getirmeye ve kendisine elektronik ortamda tebliğ yapılacakları ve elektronik tebliğle ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Vergi yükümlülüğünde zamanaşımı

MADDE 83 - (1) 217 nci maddenin dokuzuncu fıkrası hükümleri saklı kalmak koşuluyla, hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri, vergi yükümlülüğünün doğduğu tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren üç yıl geçtikten sonra tebliğ edilmez.

(2) Vergi yükümlülüğünün doğduğu tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı hallerde bu tarih, gümrük idarelerinin bu eşya için bir vergi yükümlülüğünün doğduğu sonucuna vardıkları tarihtir. Ancak, gümrük idarelerinin elde ettikleri bilgilerin vergi yükümlülüğünün daha önceki bir tarihte doğduğu sonucuna ulaşılması halinde vergi yükümlülüğü, elde edilen bilgilere göre söz konusu yükümlülüğün doğduğunun anlaşıldığı en eski tarihte doğmuş olarak kabul edilir.

(3) Gümrük vergileri alacakları, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zaman aşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olması kaydıyla, bu alacaklar Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde tebliğ edilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen süreler;

a) 35 inci maddeye istinaden itiraz edildiğinde itiraz tarihinden başlayarak itiraz süreci sonuçlanana kadar,

b) Gümrük idareleri tarafından 24 üncü maddenin yedinci fıkrası çerçevesinde tebliğ edilecek gümrük vergilerine ilişkin kararın gerekçeleri vergi yükümlüsüne bildirildiğinde, bildirim tarihinden başlayarak vergi yükümlüsünün görüş bildirmesine veya öngörülen sürenin sonuna kadar,

c) Dava açılması durumunda, dava süreci sonuçlanana kadar,
durur.

(5) 89 uncu maddenin altıncı fıkrası hükümlerine göre gümrük vergilerinin hatalı olarak geri verilmesi veya kaldırılması halinde, birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen süreler 94 üncü madde

hükümleri uyarınca geri verme veya kaldırma başvurusunun yapıldığı tarihten, geri verme veya kaldırma kararının tebliğ edildiği tarihe kadar durmuş kabul edilir.

İKİNCİ AYIRIM

İthalat veya İhracat Vergilerinin Ödenmesi

Ödeme süreleri ve bu süreleri durduran veya kesen haller

MADDE 84 - (1) Tebliğ edilen ithalat veya ihracat vergileri, vergi yükümlüsü tarafından 36 ncı maddenin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük vergilerinin tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde ödenir.

(2) Ödenecek ithalat veya ihracat vergileri tutarının eşyanın 40 ıncı maddede belirtilen sonradan kontrolü sonucunda belirlenmesi halinde gümrük idareleri birinci fıkrada belirtilen süreyi vergi yükümlüsünün talebi üzerine gerekli teminatın sağlanması şartı ile uzatabilir. 87 nci maddenin birinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, bu süre uzatımı otuz günü aşamaz. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesi uyarınca belirlenen oranda tecil faizi uygulanır.

(3) Vergi yükümlüsü, 86 ve 87 nci maddelerde belirtilen ödeme kolaylıklarından faydalanabiliyorsa, ödeme bu kolaylıklara ilişkin belirlenen süre içinde yapılır.

(4) İthalat veya ihracat vergilerinin ödeme süresi;

a) 94 üncü madde uyarınca vergilerin kaldırılması başvurusu yapıldığında,

b) Eşyaya el konulması, eşyanın imha edilmesi veya gümrüğe terk edilmesi durumunda,

c) 62 nci maddeye istinaden vergi yükümlülüğü doğması ve birden fazla vergi yükümlüsü olması halinde,

durur.

(5) Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı 35 inci madde çerçevesinde gümrük idareleri nezdinde itiraz edilmesi veya idari yargı merciinde dava açılması halinde ödeme süresi kesilir. Ödeme süresi idarenin ya da idari yargı merci kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren yeniden başlar.

(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ödeme

MADDE 85 - (1) İthalat veya ihracat vergileri Türk Lirası olarak ödenir. Bu ödeme 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda öngörülen usullere göre yapılır. İthalat veya ihracat vergileri, yetki verilen bankalar aracılığıyla da tahsil edilebilir.

(2) Ödeme, Bakanlıkça belirlenecek haller hariç olmak üzere, vergi yükümlüsü yerine başka bir kişi tarafından da yapılabilir.

(3) Vergi yükümlüsü, ithalat ya da ihracat vergilerinin tamamını veya bir kısmını belirlenen sürenin bitiminden önce ödeyebilir.

Ödemenin ertelenmesi

MADDE 86 - (1) Gerekli teminatın sağlanmış olması şartıyla ve talep edilmesi halinde, 33 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişinin tek bir beyanına ilişkin gümrük vergilerinin ödenmesi, tebliğ tarihini izleyen günden itibaren otuz güne kadar ertelenebilir.

(2) Gerekli teminatın sağlanmış olması şartıyla ve talep edilmesi halinde, 33 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişinin bir takvim ayı içerisinde işlem gören birden fazla beyanına ilişkin gümrük vergilerinin toplu olarak ödenecek olması halinde, bu vergilerin ödeme

süresinin başlangıç tarihi vergilerin belirlendiği tarihin içinde bulunduğu takvim ayını izleyen ayın ilk günüdür. Bu durumda vergilerin toplam tutarı ödeme süresinin başlangıç tarihinde 82 nci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca tebliğ edilir ve vergiler tebligat tarihinden itibaren on beş gün içerisinde ödenir.

(3) Birinci veya ikinci fıkra uyarınca ertelenen ve süresi içerisinde ödenen gümrük vergileri için gecikme faizi veya tecil faizi aranmaz, 75 inci maddenin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

(4) Bu maddede belirtilen ödeme ertelenmesi kolaylığından faydalanma koşulları, bu kolaylığın askıya alınması, geri alınması veya iptali, bu kolaylığa gümrük idaresince getirilmesi uygun görülen kısıtlamalar ile birinci ve ikinci fıkra uyarınca verilecek teminatın şekli ve miktarı ile bu kolaylığın işleyiş şekline ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Diğer ödeme kolaylıkları

MADDE 87- (1) Gümrük idaresi gerekli teminatın sağlanması şartıyla, vergi yükümlüsüne ertelenmiş ödeme haricinde de ödeme kolaylığı sağlayabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kolaylık tanınırken 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesi uyarınca belirlenen oranda tecil faizi uygulanır.

(3) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Cebren tahsil, gecikme zammı ve faiz

MADDE 88 - (1) Süresi içinde ödenmeyen kesinleşmiş ithalat veya ihracat vergileri hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(2) İthalat veya ihracat vergilerinin son ödeme tarihi ile bu verginin ödendiği tarih arasındaki süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı uygulanır.

(3) Beyan sahibinin hatalı beyanı sonucu hiç alınmadığı veya noksan alındığı tespit edilen gümrük vergileri ile 62 veya 65 inci maddeler uyarınca bir vergi yükümlüğü doğduğunda ortaya çıkacak ithalat veya ihracat vergilerine, vergi yükümlülüğünün başladığı tarih ile itiraz süresinin bittiği tarihe, vergi alacağının itiraz konusu yapılması halinde red kararının tebliğ edildiği tarihe, red kararının dava konusu yapılması halinde ise yargı mercii kararının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Gümrük vergilerinin kesinleşmesinden önce ödenmek istenmesi durumunda faiz, ödeme tarihine kadar hesaplanarak vergiler ile birlikte tahsil edilir.

(4) Bu maddenin uygulanması ile gecikme zammı oranında faiz tahsil edilmeyecek süreler ve tutarlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Vergilerin Geri Verilmesi Veya Kaldırılması

Genel hükümler

MADDE 89 - (1) İthalat veya ihracat vergileri, 90 ila 93 üncü maddelerde belirtilen hallerde 82 nci maddenin altıncı fıkrasında belirlenen terkin edilecek tutarı aşmak kaydıyla geri verilir veya kaldırılır. Ancak, vergi yükümlüsü daha düşük bir tutarın geri verilmesi veya kaldırılmasını talep edebilir.

(2) Birinci fıkrada sayılan hallere ek olarak, bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan ithalat veya ihracat vergileri, bu beyannamenin 133 üncü madde hükümleri uyarınca iptal edilmesi üzerine geri verilir.

(3) 94 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler içerisinde, gümrük idaresi 90, 92 veya 93 üncü madde hükümleri çerçevesinde, ithalat veya ihracat vergilerinin geri verilebileceğini veya kaldırılabilirliğini tespit ederse, geri vermeyi veya kaldırmayı resen yapar.

(4) Vergi yükümlülüğünün, vergi yükümlüsünün aldatıcı işlem veya davranışından kaynaklanması halinde, herhangi bir geri verme veya kaldırma yapılmaz.

(5) Gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde geri verilecek tutar üzerinden, geri vermeye konu fazla tahsilatın yükümlüden kaynaklanması durumunda geri verme başvurusunun yapıldığı tarihten, diğer durumlarda ise tahsilat tarihinden geri verme kararının yükümlüye tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için, aynı dönemde 6183 sayılı Kanuna göre belirlenen tecil faizi oranında hesaplanan faiz ödenir.

(6) Gümrük vergilerinin hatalı olarak kaldırılması veya geri verilmesi halinde, 83 üncü maddede belirtilen sürelerin aşılmasıyla, başlangıçta ödenmesi gereken vergiler ile beşinci fıkra uyarınca ödenmiş faizler yeniden tahsil edilir. Tahsil edilmeyen tutar tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyenler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

(7) İthalat veya ihracat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin hükümler bu Kanun kapsamında tatbik edilen para cezaları için de uygulanır.

İthalat veya ihracat vergileri tutarının fazladan istenmesi veya alınması

MADDE 90 - (1) Başlangıçta tebliğ edilen ithalat veya ihracat vergileri tutarı, ödenmesi gereken tutardan fazla ise fazladan ödenmiş veya istenmiş olan tutar geri verilir veya kaldırılır.

(2) Geri verme veya kaldırma başvurusu, serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde bir tarife kotası, bir tarife tavanı veya diğer tercihli tarife uygulamalarına dayanıyorsa, başvuru sırasında gerekli belgelerin sağlanması koşuluyla geri verme veya kaldırma;

a) Tarife kotası durumunda, kota miktarının aşılmamış olması veya,

b) Diğer durumlarda, normal olarak ödenmesi gereken gümrük vergileri oranının yeniden belirlenmemiş olması,

kaydıyla yapılır.

Eşyanın ayıplı veya sözleşme hükümlerine aykırı olması

MADDE 91 - (1) Serbest bırakılması esnasında ayıplı veya ithaline esas teşkil eden sözleşme hükümlerine aykırı olması gerekçeleriyle ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ilişkin ithalat vergileri geri verilir veya kaldırılır. Ayıplı eşyaya, serbest bırakılmasından önce hasar gören eşya da dahildir.

(2) Üçüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması, ayıplı veya sözleşme hükümlerine aykırı olduklarının tespiti için gerekli olan ilk kullanım dışında eşyanın kullanılmamış olması ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması koşullarına bağlıdır.

(3) Aşağıdaki durumlarda geri verme veya kaldırma yapılmaz:

a) Eşyanın ayıplı veya sözleşme hükümlerine aykırı olduğunun özel rejim çerçevesinde yapılan denemeler sırasında anlaşılmadığının kanıtlanması hariç, eşyanın serbest dolaşıma girişinden önce denenmek üzere bir özel rejime tabi tutulmuş olması,

b) Eşyanın, vergi yükümlülüğü doğuran bir gümrük rejimine tabi tutulmasından önce, sözleşme hükümlerinin, özellikle fiyatının belirlenmesi sırasında, ayıplı olduğunun dikkate alınmış olması,

c) Eşyanın ayıplı veya sözleşme hükümlerine aykırı olduğunun tespitinden sonra başvuru sahibince satılması.

(4) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması yerine, başvuru üzerine dahilde işleme, transit, gümrük antrepo veya serbest bölge rejimine tabi tutulmasına izin verilir.

Yetkili idareden kaynaklanan durumlar

MADDE 92 - (1) 90 ıncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şartların yerine getirilmediği durumda, gümrük idaresinden kaynaklanan nedenlerle indirimli veya sıfır gümrük vergisi oranı uygulanmaması ve serbest dolaşıma giriş beyannamesinin bütün detayları içermesi ve indirimli veya sıfır gümrük vergisi oranının uygulanması için gerekli olan belgelerin beyannameye eşlik etmesi durumunda geri verme veya kaldırma yapılır.

(2) Eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya bölge idareleri ile idari işbirliği çerçevesinde tercihli tarifeden yararlandırıldığı durumlarda, dolaşım belgesinin ilgili idare tarafından yanlış veya hatalı düzenlendiği tespit edildiğinde, vergi yükümlüsü, gümrük mevzuatının gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesinde tüm özeni gösterdiğini ispat edebildiği takdirde, tercihli tarife uygulanması nedeniyle tahakkuk ettirilmeyen ithalat vergileri sonradan istenmez. Ancak, belgeyi düzenleyen idarenin eşyanın tercihli tarife için tayin edilen şartları yerine getirmede olduğunu bildiği veya bilmesi gerektiği durumlar hariç olmak üzere, doğru olmadığı tespit edilen belgenin ihracatçı tarafından sunulan yanlış verilere dayanılarak düzenlenmesi veya tercihli düzenlemenin, yararlanan ülke tarafından doğru olarak uygulandığına dair şüphe bulunduğu yönünde Resmi Gazetede bir duyuru yayımlanmış olması halinde vergiler vergi yükümlüsünden tahsil edilir.

Vergi yükümlüsüne hile veya açık ihmal atfedilemeyecek özel durumlar

MADDE 93 - (1) 89 uncu maddenin ikinci fıkrası ve 90 ila 92 nci maddelerde belirtilen haller dışında, vergi yükümlülüğü, vergi yükümlüsüne aldatici işlem, davranış veya açık ihmal atfedilemeyecek özel durumlarda doğmuş ise, ithalat veya ihracat vergileri geri verilir veya kaldırılır.

(2) Bu maddede geçen özel durumların tespitine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Geri verme ve kaldırma usulü

MADDE 94 - (1) Geri verme veya kaldırma başvurusu;

a) 90, 92 veya 93üncü maddelerde belirtilen hallerde, vergi yükümlülüğünün tebliğ tarihinden itibaren üç yıl içinde,

b) 91 inci maddede belirtilen hallerde, vergi yükümlülüğünün tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde,

c) 89 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen hallerde, gümrük beyanının iptaline ilişkin hükümler uyarınca belirlenen süre içinde,

gümrük idaresine yapılır.

(2) Başvurunun mücbir sebep veya beklenmeyen haller nedeniyle süresi içinde yapılamadığının ispat edilmesi halinde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen süreler uzatılır.

(3) Geri verme veya kaldırma başvurusunda belirtilen gerekçelerin uygun veya yeterli bulunmaması halinde, 89 uncu maddede belirtilen diğer geri verme veya kaldırma sebepleri resen dikkate alınır.

(4) 35 inci madde hükümleri uyarınca tebliğ edilen vergilere itirazda bulunulması, birinci fıkrada belirtilen süreleri, itirazın yapıldığı tarihten itibaren itiraz süreci tamamlanıncaya kadar durdurur.

(5) İthalat veya ihracat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Vergi Yükümlülüğünün Sona Ermesi

Sona erme

MADDE 95 - (1) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla vergi yükümlülüğü;

- a) 83 üncü madde uyarınca verginin vergi yükümlüsüne tebliğ edilememesi,
- b) İthalat veya ihracat vergilerinin ödenmesi,
- c) Beşinci fıkra çerçevesinde ithalat veya ihracat vergilerinin kaldırılması,
- ç) Vergi yükümlülüğü doğuran bir gümrük rejimine ilişkin gümrük beyannamesinin iptal edilmesi,
- d) İthalat veya ihracat vergilerine tabi eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesi veya eşyanın müsadere edilmesi,

e) İthalat veya ihracat vergilerine tabi eşyanın gümrük gözetimi altında imha edilmesi veya gümrüğe terk edilmesi,

f) Eşyanın özelliklerine bağlı bir nedenden veya beklenmeyen hal veya mücbir sebepten ya da gümrük idaresinin bir tasarrufu sonucunda tekrar kullanılamayacak şekilde tahribi veya kaybı nedeniyle gümrük mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilememesi,

g) 62 nci veya 65 inci madde hükümlerine göre vergi yükümlülüğü doğduğunda, vergi yükümlülüğünün doğmasına neden olan, aldatici işlem veya davranışa teşebbüs oluşturmayan aykırılığın, ilgili gümrük rejiminin doğru bir şekilde uygulanmasına esaslı bir etkisinin olmaması ve mevcut durumun mevzuata uygun hale getirilmesi için gerekli tüm işlemlerin sonradan gerçekleştirilmesi,

ğ) Nihai kullanımı nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda ithalat vergileri uygulanarak serbest dolaşıma girmiş eşyanın, gümrük idaresinin izni ile ihraç edilmesi,

h) 61 inci madde hükümlerine göre doğan vergi yükümlülüğüne esas oluşturan tercihli tarife uygulamasına yönelik işlemlerin iptal edilmesi,

ı) Altıncı fıkra çerçevesinde, 62 nci madde hükümlerine göre vergi yükümlülüğü doğduğu hallerde, eşyanın kullanılmadığının veya tüketilmediğinin ve Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarıldığının gümrük idaresine ispat edilmesi,

hallerinde sona erer.

(2) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen müsadere veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi hallerinde, cezai hükümler koyan kanunlar gereğince, ithalat ya da ihracat vergilerinin ceza tespitine esas olması veya cezai kovuşturmaların vergi yükümlülüğünün varlığına bağlı olması durumunda, vergi yükümlülüğü, cezalar açısından sona ermiş sayılmaz.

(3) Nihai kullanımı nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda ithalat vergileri uygulanarak serbest dolaşıma giren eşyaya ilişkin vergi yükümlülüğünün birinci fıkranın (f) bendi uyarınca sona erdiği hallerde, ortaya çıkan atık ve artıklar serbest dolaşımda bulunmayan eşya sayılır.

(4) Doğal özellikleri nedeniyle tekrar kullanılamayacak şekilde eksilen eşyaya ilişkin gerçek kaybın, söz konusu eşya için uygulanması gereken standart orana göre hesaplanan eksiklikten fazla olduğunun ilgili kişi tarafından ispat edilememesi durumunda standart oranlara ilişkin yürürlükte bulunan hükümler uygulanır.

(5) İthalat veya ihracat vergilerinin ödenmesinden birden fazla kişinin sorumlu olması halinde, vergi yükümlülüğü sadece yükümlülüğün kaldırıldığı kişi veya kişiler açısından sona erer.

(6) Birinci fıkranın (ı) bendinde belirtilen hallerde vergi yükümlülüğü, aldatici işlem veya davranışa teşebbüs eden kişi veya kişiler açısından sona ermez.

(7) 62 nci madde hükümlerine göre vergi yükümlülüğü doğduğunda, aldatıcı işlem veya davranışta bulunmayan ve sahtecilikle mücadeleye katkıda bulunan kişi açısından vergi yükümlülüğü sona erer.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ceza uygulanması

MADDE 96 - (1) Vergi yükümlülüğünün 95 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca sona ermesi, gümrük mevzuatına uyulmaması nedeniyle ceza uygulanmasına engel teşkil etmez.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Taşıma Araçlarının Kontrolü ve Türkiye Gümrük Bölgesine Getirilen Eşya

BİRİNCİ BÖLÜM

Taşıma Araçlarının Türkiye Gümrük Bölgesine Giriş ve Çıkışı

Taşıma araçlarının kontrolü

MADDE 97 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış, gümrük kapılarından yapılır. Türkiye Gümrük Bölgesine giren veya çıkan taşıma araçları gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, gümrük idareleri tarafından denetlenir. Buna ilişkin istisnalar ancak bu Kanunla düzenlenebilir. Giriş ve çıkış kapıları ile bunları birbirine bağlayan yollar ve hava taşıtlarının Türkiye Gümrük Bölgesinde inebilecekleri gümrük işlemi yapılan havalimanları ilgili Bakanlıkların görüşleri alınarak, Bakanlıkça tespit edilir.

(2) Karayolu ile Türkiye Gümrük Bölgesine gelen taşıma araçlarının denetlenmesi bitmeden veya ilgili gümrük idaresinin izni alınmadan söz konusu taşıma araçlarına yük ve yolcu alınıp verilemez ve taşıma aracı yoluna devam edemez; trenlerin vagon değiştirmek veya eklemek suretiyle tertipleri değiştirilemez. Türkiye Gümrük Bölgesi dışından, demiryolundan başka kara taşıtları ile ancak sınırdaki yetkili bir gümrük idaresine eşya getirilebilir. Sınırdaki yetkili olmayan bir gümrük idaresine gelen eşya gümrük gözetimi altında yetkili bir gümrük idaresine götürülmediği takdirde geri çevrilir.

(3) a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki limanlardan gelen gemiler, Gümrük Bölgesine girmelerinden itibaren beklenmeyen haller veya mücbir sebep olmadıkça ya da gümrük kontrolü gerektirmedikçe, gidecekleri limana göre mutat olan rotayı değiştiremez, yolda duramaz başka gemilerle temas edemez ve gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşamazlar. Gümrük memurları gemiyi, yükünü ve bunlara ait gerekli tüm defter, belge ve kayıtları denetlemeye, gerektiğinde ambarları ve eşya bulunan diğer yerleri mühür altına almaya yetkilidir. Yabancı limanlardan gelip Türk limanlarına veya nehirlerine girecek olan gemiler, gümrük denetlemesi yapılmak üzere belirli yerlerde durur veya yol keserler. Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye'den yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleten veya acentası tarafından ilgili gümrük idarelerine bilgi verilir. Gemi adamları ve yolcuları ile gemilere girip çıkacak görevli ve görevsiz kimseler Türkiye'ye ancak yetkili gümrük idarelerinden giriş ve çıkış yapabilirler.

b) Türkiye limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentası bulunan gemiler serbest dolaşımda olmayan eşya alırlar veya yolda yabancı limana uğrarlarsa (a) bendi hükümlerine tabi tutulurlar. Bu tür gemiler ile bunların yolcu ve yüklerinin denetleme ve gümrük işlemlerinde kolaylık sağlayacak usul ve esaslar koymaya Bakanlık yetkilidir.

c) (b) bendi dışında kalan gemilerin Türkiye limanları arasındaki sefer ve taşımaları gümrük gözetimine tabi tutulabilir. Bu tür gemiler, Bakanlıkça belirlenecek şartlar ve verilecek izin çerçevesinde serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı Türkiye limanları arasında transit suretiyle taşıyabilirler.

ç) (c) bendinde yazılı taşımalar ile Türkiye karasuları ve iç sularında seyreden her türlü taşıma araçları üzerinde gümrükçe yapılacak gözetim ve kontrole ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(4) Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den gidecek olan hava araçları yetkili gümrük idaresi bulunan havalimanlarına inebilir veya bu havalimanlarından kalkabilirler. Bu hava araçları gümrük gözetimine tabidir. Özel bir izin ile gelen ve giden hava gemilerinin kaptan pilotları verilen talimata uygun olarak hareket ederler.

(5) Türk ve yabancı donanmasına mensup harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine mensup hava harp gemileri ve Bakanlar Kurulunun izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri, içlerinde eşya bulunmaması halinde gümrük gözetimine tabi değildir.

(6) Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den gidecek olan deniz ve hava araçları yolcuları için ilgili gümrük idaresine yolcu bildirimini yapılır. Yolcu bildirimini verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Taşıma araçlarının Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış zamanı

MADDE 98 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış ile gümrük idarelerindeki her türlü gümrük işlemleri normal çalışma saatleri içinde yapılır. Ancak;

a) Demiryolu katarları ve düzenli sefer yapan deniz, nehir, kara ve hava taşıtları gece ve gündüzün her saatinde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler. Düzensiz seferli olan ve yolcu getiren deniz, nehir, kara ve hava taşıtları da aynı şekilde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler.

b) İşletme teşkilatı bulunan limanlarda, gemiler gece ve gündüzün her saatinde yük ve yolcu alıp çıkarabilirler.

c) Zorlayıcı sebeplerle çalışma saatleri dışında gümrük idaresi olan bir limana girmek veya bu limandan ayrılmak zorunda kalan gemilerin yük alıp verme istekleri de gümrük idarelerince kabul edilir. Yolcu ve turist taşıyan her türlü gemi mesai saatleri dışında da gümrük idaresi bulunan bir limana girip çıkabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Giriş Özet Beyanı

Giriş özet beyanının verilmesi

MADDE 99 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya için giriş özet beyanı verilir.

(2) Giriş özet beyanı;

a) Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıma araçları ve bunlarla taşınan eşya için,

b) Eşyanın cinsi, taşıma şekline kaynaklanan haklı gerekçeler ve uluslararası anlaşmalar dikkate alınarak yönetmelikle belirlenen özel durumlarda, aranmaz.

(3) Giriş özet beyanı, eşya Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeden önce belirlenen süreler içinde giriş gümrük idaresine verilir. Giriş gümrük idaresine gerekli bilgilerin derhal iletilebildiği veya elektronik ortamda erişiminin sağlandığı hallerde, giriş özet beyanının giriş gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir. Giriş özet beyanının verilme süreleri ile giriş gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(4) Giriş özet beyanı taşıyıcı tarafından verilir. Giriş özet beyanı, taşıyıcı yerine;

a) İthalatçı veya alıcı ya da taşıyıcı tarafından adına veya hesabına hareket edilen diğer bir kişi,
b) Eşyayı giriş gümrük idaresine sunabilen veya sunulmasını sağlayan kişi,
tarafından da verilebilir. Diğer kişiler tarafından giriş özet beyanı verilmesi taşıyıcının yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(5) Giriş özet beyanı, emniyet ve güvenlik amaçlı risk analizi için gerekli bilgileri kapsar.

(6) Beşinci fıkrada belirtilen bilgiler, dördüncü fıkrada belirtilen kişilerden temin edilemediği özel durumlarda, bu bilgileri sağlama hakkına sahip diğer kişilerden istenebilir. Bu fıkrada geçen özel durumlar ve diğer kişiler yönetmelikle belirlenir.

(7) Gümrük idareleri, liman, taşıma veya ticari bilgi sistemlerinin giriş özet beyanının verilmesi için kullanılmasını, bu tür sistemlerin giriş özet beyanı için gerekli bilgileri içermesi ve bu bilgilerin, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce yönetmelikle belirlenen bir süre içinde erişilebilir olması koşuluyla kabul edebilir.

(8) Giriş özet beyanı için gerekli bilgilere ekonomik operatörün bilgisayar sisteminden erişilebilmesi halinde, gümrük idareleri, giriş özet beyanı yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.

Risk analizi

MADDE 100 - (1) Gümrük idaresi, yönetmelikle belirlenen süre içinde, öncelikli olarak emniyet ve güvenlik amacıyla, 99 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen giriş özet beyanı veya 99 uncu maddenin sekizinci fıkrasında geçen bilgileri esas alarak risk analizini yapar ve risk analizinin sonuçlarına dayanarak gerekli önlemleri alır.

Giriş özet beyanında değişiklik yapılması ve giriş özet beyanının iptali

MADDE 101 - (1) Başvuru üzerine, giriş özet beyanının verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilebilir. Ancak;

- Giriş özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
 - Bir veya daha fazla bilginin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
 - Eşyanın gümrüğe sunulmasından,
- sonra giriş özet beyanında değişiklik yapılamaz.

(2) Giriş özet beyanı verilen eşya Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmediğinde, gümrük idareleri, giriş özet beyanını, beyan sahibinin başvurusu üzerine veya verildiği tarihten itibaren iki yüz gün içinde işlem görmemesi halinde iptal eder.

Giriş özet beyanı yerine verilen beyanlar

MADDE 102 - (1) 99 uncu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen gümrük idaresi, giriş özet beyanı verilmesi için belirlenen süre sona ermeden önce gümrük beyanı verilen eşya için giriş özet beyanı verilmesini istemeyebilir. Bu durumda gümrük beyanı, giriş özet beyanında bulunması gerekli asgari bilgileri içerir ve 131 inci madde hükümleri uyarınca tescil edilinceye kadar giriş özet beyanı hükmündedir.

(2) 99 uncu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen gümrük idaresi, giriş özet beyanı verilmesi için belirlenen süre sona ermeden önce geçici depolama beyanı verilen eşya için giriş özet beyanı verilmesini istemeyebilir. Bu durumda geçici depolama beyanı, giriş özet beyanında bulunması gerekli asgari bilgileri içerir ve 108 inci madde hükümleri uyarınca beyan edilen eşya gümrüğe sunulana kadar giriş özet beyanı hükmündedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Eşyanın Getirilmesi

BİRİNCİ AYIRIM Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine Girmesi

Bir deniz veya hava aracının varış bildirimini

MADDE 103 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapan bir deniz veya hava aracının işleticisi, taşıma aracının varışı üzerine giriş gümrük idaresine bildirimde bulunur. Deniz veya hava aracının varışına ilişkin bilgiye gümrük idarelerince erişilebilmesi halinde, gümrük idareleri bu bildirimini istemeyebilir.

(2) Gümrük idareleri taşıma aracının varış bildirimini için liman veya havalimanı sistemlerinin veya diğer bilgi sistemlerinin kullanımını kabul edebilir.

(3) Deniz veya hava aracının Türkiye Gümrük Bölgesinde birden fazla liman veya havalimanına uğrayacak olması durumunda varış bildirimini verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Gümrük gözetimi

MADDE 104 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, gümrük bölgesine girişinden itibaren gümrük gözetimine tabidir ve gümrük kontrolüne tabi tutulabilir. Ayrıca bu eşya, gerektiğinde; kamu ahlakı, kamu düzeni veya güvenliği, insan, hayvan veya bitki hayatı ve sağlığı ile çevrenin, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin, sınaî veya ticari mülklerin korunmasına yönelik önlemler, balıkçılığa dair önlemler ve ticaret politikası önlemleri ile uyuşturucu prekürsörlerine, fikri ve sınai mülkiyet haklarını ihlal eden eşyaya ve nakit paraya ilişkin kontroller de dahil olmak üzere, yasaklama ve kısıtlamalara tabi tutulur. Bu eşya, gümrük statüsünün belirlenmesi için gerekli olduğu sürece gümrük gözetiminde kalır ve gümrük idarelerinin izni olmaksızın gümrük gözetiminden çıkartılamaz.

(2) 181 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük statüsü tespit edildikten sonra serbest dolaşımda bulunan eşya gümrük gözetimine tabi tutulmaz. Serbest dolaşımda bulunmayan eşya ise gümrük statüsü değişene veya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılana veya imha edilinceye kadar gümrük gözetiminde kalır.

(3) Gümrük gözetimindeki eşyanın hak sahibi, gümrük idarelerinin izniyle, özellikle eşyanın tarife sınıflandırmasını, gümrük kıymetini veya gümrük statüsünü belirlemek amacıyla her zaman eşyayı inceleyebilir veya eşyadan numune alabilir.

Eşyanın sevki

MADDE 105 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, getiren kişi tarafından gecikmeksizin, gümrük idaresince belirlenmiş olması durumunda güzergaha ve talimatlara göre, bir gümrük idaresine ya da bir serbest bölgeye veya gümrükçe uygun görülen herhangi bir yere götürülür.

(2) Eşya, serbest bölgeye deniz veya havayoluyla ya da serbest bölgenin kara sınırında olması halinde Türkiye Gümrük Bölgesinin diğer bir parçasından geçmeksizin karayoluyla, doğrudan getirilir.

(3) Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten sonra eşyanın ilgili yere taşınmasından sorumlu olan kişi, birinci ve ikinci fıkrada belirtilen hükümlere uymak zorundadır.

(4) Türkiye Gümrük Bölgesine henüz getirilmemiş olmakla birlikte, gümrük idaresince, bir ülke veya bölgeyle mevcut bir uluslararası anlaşma kapsamında gümrük kontrolüne tabi tutulabilecek durumda olan eşya Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmiş eşya ile aynı şekilde muameleye tabi tutulur.

(5) Gümrük idarelerinin gözetim ve kontrolüne ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla mektuplar, posta kartları, basılı materyal ve bunların elektronik ortamdaki eşdeğerleri gibi ekonomik açıdan önem arz etmeyen eşya, yolcu beraberli eşya, sınır bölgeleri arasında ya da boru hatlarıyla veya kablolarla taşınan eşyanın sevkine ilişkin özel hükümler getirmeye Bakanlık yetkilidir.

(6) Birinci fıkra hükümleri, Türkiye Gümrük Bölgesinde durmaksızın, Türkiye karasularından veya hava sahasından geçmekte olan taşıma araçlarına ve bunlarla taşınan eşyaya uygulanmaz.

Hava ve deniz seferleri kapsamında geçici olarak çıkan eşya

MADDE 106 - (1) 99 ila 103 üncü madde, 105 inci maddenin birinci fıkrası ile 107 ila 116 ncı madde hükümleri, Türkiye Gümrük Bölgesinin dışında herhangi bir yere uğramaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesinin iki noktası arasında bir hava veya deniz seferiyle doğrudan taşınması nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan serbest dolaşımda bulunmayan eşya ile 122 nci madde kapsamında serbest dolaşımda bulunan eşyaya uygulanmaz.

Eşyanın özel durumlarda sevk

MADDE 107- (1) Beklenmeyen hal veya mücbir sebep nedeniyle 105 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen yükümlülükler uyulamadığı takdirde, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sorumlu olan veya bu kişi hesabına hareket eden diğer kişiler, en yakın gümrük idaresini gecikmeksizin bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.

(2) 105 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen deniz veya hava taşıtının, beklenmeyen hal veya mücbir sebep nedeniyle geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir liman veya herhangi bir yerde durmak zorunda kalması ve 105 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan yükümlülükler uyulamaması halinde, deniz veya hava taşıtı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya bu kişi hesabına hareket eden diğer kişiler, en yakın gümrük idaresini gecikmeksizin bu durumdan haberdar ederler.

(3) Birinci fıkrada belirtilen eşya ile ikinci fıkrada belirtilen gemi veya hava taşıtı ile bunlarla taşınan eşyanın gümrük gözetimine imkan verecek ve gerektiğinde bir gümrük idaresine ya da gümrük idaresince belirlenen veya uygun görülen başka bir yere götürülmelerini sağlayacak önlemler gümrük idarelerince tespit edilir.

İKİNCİ AYIRIM

Eşyanın Sunulması, Boşaltılması ve Muayenesi

Eşyanın gümrüğe sunulması

MADDE 108 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya;

a) Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren,

b) (a) bendinde belirtilen kişi tarafından adına veya hesabına hareket edilen,

c) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden sonra taşıma sorumluluğunu üstlenen,

kişilerden biri tarafından gecikmeksizin gümrük idaresine ya da serbest bölgede veya gümrükçe belirlenen veya uygun görülen herhangi bir yerde gümrüğe sunulur.

(2) Türkiye Gümrük Bölgesine deniz veya hava yoluyla getirilen ve taşıma aracında bulunan eşya, yalnızca boşaltılacağı veya aktarılacağı yerdeki liman veya havalimanında gümrüğe sunulur. Ancak, eşyanın boşaltılmasını veya yüklenmesini sağlamak için taşıma aracından indirilen ve geri yüklenen diğer eşya, o limanda veya havalimanında gümrüğe sunulmaz.

(3) Birinci fıkrada belirtilen kişilerin yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla;

(a) Eşyayı gecikmeksizin bir gümrük rejimine tabi tutacak olan,

(b) Depolama tesisi işletme izni olan veya serbest bölgede faaliyette bulunan,

kişilerden biri tarafından da eşya gümrüğe sunulabilir.

(4) Eşyayı sunan kişi, giriş özet beyanı aranmayan durumlar hariç, giriş özet beyanı veya 102 nci maddede belirtilen durumlarda eşyaya ilişkin verilmiş olan gümrük beyannamesi veya geçici depolama beyanı ile eşyayı ilişkilendirir.

(5) Giriş özet beyanı aranmayan durumlar hariç, gümrüğe sunulan serbest dolaşımda bulunmayan eşya için giriş özet beyanı verilmemişse, 99 uncu maddede belirtilen kişilerden biri gecikmeksizin giriş özet beyanı veya bunun yerine bir gümrük beyannamesi ya da geçici depolama beyanı verir.

(6) Gümrük idarelerinin gözetim ve kontrolüne ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla mektuplar, posta kartları, basılı materyal ve bunların elektronik ortamdaki eşdeğerleri gibi ekonomik açıdan önem arz etmeyen eşya, yolcu beraberli eşya, sınır bölgeleri arasında ya da boru hatlarıyla veya kablolarla taşınan eşyanın gümrüğe sunulmasına ilişkin özel hükümler getirmeye Bakanlık yetkilidir.

(7) Gümrüğe sunulan eşya gümrük idaresinin izni olmadan gümrüğe sunulduğu yerden başka yere götürülemez.

(8) Eşyanın gümrüğe sunulmaksızın ve Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeksizin bir gümrük rejimine tabi tutulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Eşyanın boşaltılması ve muayenesi

MADDE 109 - (1) Eşya, bulunduğu taşıma aracından, gümrük idaresince belirlenen veya uygun görülen yerlerde, yalnızca gümrük idaresinin izniyle boşaltılabilir veya aktarılabilir. Ancak, eşyanın tamamen veya kısmen acilen boşaltılmasını gerektiren kaçınılmaz bir tehlikenin varlığı durumunda bu izin aranmaz. Bu gibi durumlarda en yakın gümrük idaresi gecikmeksizin haberdar edilir.

(2) Gümrük idareleri, eşyanın muayenesi veya bulunduğu taşıma araçlarının kontrol edilmesi ya da eşyadan numune alınması amacıyla gerektiğinde eşyanın boşaltılmasını ve kapların açılmasını isteyebilir.

Transit edilen eşya

MADDE 110 - (1) 105 inci maddenin ikinci ila altıncı fıkrası hükümleri ile 108, 109 ve 111 ila 116 ncı madde hükümleri, daha önce başlamış bir transit rejimi altında getirilen eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde uygulanmaz.

(2) Transit rejimi altındaki serbest dolaşımda bulunmayan eşya, transit rejimi hükümlerine uygun olarak Türkiye Gümrük Bölgesindeki varış gümrük idaresine sunulduğunda 109 ve 111 ila 116 ncı madde hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Eşyanın Geçici Depolanması

Geçici depolanan eşya

MADDE 111 - (1) Serbest dolaşımda bulunmayan eşya, gümrüğe sunulduğu andan itibaren geçici depolanan eşya statüsündedir.

(2) Yolcu beraberinde getirilip yolcu eşyasının depolanmasına mahsus yerlere konulan eşya geçici depolanan eşya statüsündedir.

Geçici depolama beyanı

MADDE 112 - (1) Gümrüğe sunulacak serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya geçici depolamayla ilgili hükümlerin uygulanması için gerekli olan tüm bilgileri içeren bir geçici depolama beyanı verilir.

(2) Mevzuatın veya gümrük kontrolünün gerektirdiği hallerde, geçici depolanan eşyayla ilgili belgeler gümrük idarelerine verilir.

(3) Geçici depolama beyanı 108 inci maddenin birinci veya üçüncü fıkrasında belirtilen kişilerden biri tarafından, en geç eşyanın gümrüğe sunulduğu anda verilir.

(4) Geçici depolama beyanı, giriş özet beyanının aranmadığı durumlar hariç, gümrüğe sunulan eşya için verilen giriş özet beyanı ile ilişkilendirilir. Ancak, eşyanın hali hazırda geçici depolama yerinde olduğu veya bir gümrük rejimine tabi tutulduğu ve Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmemiş olduğu hallerde bu ilişkilendirme yapılmaz.

(5) Geçici depolama beyanı;

a) Geçici depolama beyanı için gerekli ilave bilgileri de içeren bir giriş özet beyanı ile ilişkilendirme yoluyla veya,

b) Geçici depolama beyanı bilgilerini de içeren ve bir giriş özet beyanı ile ilişkilendirilen manifesto veya başka bir taşıma belgesi ile,
de yapılabilir.

(6) Gümrük idareleri, geçici depolama beyanı için gerekli bilgileri içermesi ve bu bilgilere erişilebilir olması koşuluyla liman, taşıma veya ticari bilgi sistemlerinin geçici depolama beyanının verilmesi için kullanılmasını kabul edebilir.

(7) 138 ila 142 nci madde hükümleri geçici depolama beyanına da uygulanır.

(8) Geçici depolama beyanı;

a) 103 maddede belirtilen varış bildirimini veya,

b) 108 inci madde hükümlerine göre eşyanın gümrüğe sunulması,
için de kullanılabilir.

(9) 120 ila 122 nci madde hükümlerine göre eşyanın serbest dolaşımda bulunduğu en geç eşyanın gümrüğe sunulduğu anda belirlenmesi halinde, geçici depolama beyanı istenilmez.

(10) Beyan konusu eşyanın 116 ncı madde uyarınca sonradan bir gümrük rejimine tabi tutulduğunu veya yeniden ihraç edildiğini teyit etmek amacıyla geçici depolama beyanının gümrük idarelerince saklanması veya gümrük idarelerince erişilebilir olması gerekir.

(11) Birinci ila onuncu fıkra çerçevesinde, transit rejimi altında taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşya Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki varış gümrük idaresine sunulduğunda, ilgili transit işleminin bilgileri, bu amaç için koşulları karşıladıkları sürece, geçici depolama beyanı sayılır. Ancak, eşya hak sahibi transit rejimi sona erdikten sonra geçici depolama beyanı verebilir.

Geçici depolama beyanında değişiklik yapılması ve geçici depolama beyanının iptali

MADDE 113 - (1) Başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla, beyan sahibinin talebi üzerine geçici depolama beyanında yer alan bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,

b) Bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,

sonra beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

(2) Geçici depolama beyanı verilmiş eşya gümrüğe sunulmadığında gümrük idareleri, geçici depolama beyanını beyan sahibinin başvurusu üzerine veya verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde işlem görmemesi halinde iptal eder.

Eşyanın geçici depolanması ile ilgili koşullar ve sorumluluklar

MADDE 114 - (1) Geçici depolanan eşya, 115 inci maddeye göre sadece geçici depolama yerlerinde veya haklı sebeplerin bulunduğu durumlarda gümrük idarelerince belirlenen yerler veya yönetmelikle belirlenen koşullar dahilinde uygun görülen diğer yerlerde depolanır.

(2) 104 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, geçici depolanan eşya, görünüş veya teknik özellikleri değiştirilmeksizin, sadece aynı durumda muhafazalarını sağlamaya yönelik elleçlemeye tabi tutulabilir.

(3) Geçici depolama yeri işletme izni sahibi ya da eşyanın gümrük idarelerince belirlenen veya uygun görülen diğer yerlerde depolanması halinde eşyayı depolayan kişi;

- a) Geçici depolanan eşyanın gümrük gözetiminden çıkmamasını sağlamaktan,
- b) Eşyanın geçici depolanmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmekten, sorumludur.

(4) Herhangi bir sebeple, eşya geçici depolama yerinde muhafaza edilemediğinde gümrük idareleri, 145 ila 147 nci maddeler çerçevesinde işlem yapılmak üzere gecikmeksizin gerekli bütün önlemleri alır.

(5) Parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek ve yapı gerektiren eşya, ancak bu niteliklerine uygun geçici depolama yerlerine konabilir.

Geçici depolama yeri işletme izni

MADDE 115 - (1) Geçici depolama yeri işletmek için gümrük idarelerinden izin alınması gerekir. Gümrük idarelerince işletilen geçici depolama yerleri için izin gerekmez. Geçici depolama yerinin işletilmesine ilişkin şartlar izinde belirtilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen izin;

- a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olan,
- b) Faaliyetlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli güvenceyi sağlayan,
- c) 70 inci maddeye göre teminat veren, kişilere verilir.

(3) 33 üncü madde uyarınca kişilere yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınması sırasında geçici depolama yeri işletilmesine ilişkin şartlar dikkate alınmış ise bu kişilerin ikinci fıkranın (b) bendinde belirtilen şartı karşıladığı kabul edilir.

(4) Kapsamlı teminat verildiğinde, bu teminata ilişkin koşulların yerine getirilip getirilmediği izlenir.

(5) Birinci fıkrada belirtilen izin, geçici depolama yeri açılmasına ilişkin olarak göz önünde bulundurulmuş ekonomik gerekliliklerle, gümrük idarelerine getireceği yükler dikkate alınarak gümrük gözetiminin sağlanabildiği durumlarda verilir.

(6) İzin sahibi geçici depolama yeri kayıtlarını gümrük idarelerince uygun görülen şekilde tutar. Kayıtlar, gümrük idarelerinin geçici depolama yerinin faaliyetlerini denetlemesini, depolanan eşyanın belirlenmesini, gümrük statüsünü ve hareketini izlemeyi sağlayacak bilgi ve ayrıntıları içerir.

(7) Yetkilendirilmiş ekonomik operatörün kayıtlarının, geçici depolama yeri işletme amacına uygun olduğu durumda, bu kişinin altıncı fıkrada belirtilen yükümlülükleri yerine getirdiği kabul edilir.

(8) Gümrük idareleri, izin sahibinin eşyayı farklı geçici depolama yerleri arasında taşımasına;

- a) Taşımanın aynı gümrük idaresinin sorumluluğu altında yapılması durumunda,
- b) Taşımanın, yetkilendirilmiş ekonomik operatöre verilen tek bir izin kapsamında yapılması durumunda,

c) Yönetmelikle belirlenen durumlarda, gümrük gözetimini olumsuz etkilememesi koşuluyla izin verebilir.

(9) Gümrük idareleri, ekonomik yönden bir ihtiyaç doğduğunda ve gümrük gözetiminin olumsuz etkilenmemesi kaydıyla, serbest dolaşımda bulunan eşyanın bir geçici depolama yerinde depolanmasına izin verebilir. Bu eşya geçici depolanan eşya statüsünde değerlendirilmez.

(10) Geçici depolama yeri işletme izni verilmesi için gerekli koşullar yönetmelikle belirlenir.

Geçici depolamanın sona ermesi

MADDE 116 - (1) Geçici depolanan serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması veya yeniden ihraç edilmesine ilişkin işlemler eşyanın gümrüğe sunulduğu tarihten itibaren doksan gün içinde tamamlanır.

(2) Bakanlık birinci fıkrada belirtilen süreden daha kısa bir süre saptayabilir veya bu sürenin uzatılmasına izin verebilir.

Gümrük rejimi seçme serbestisi

MADDE 117 - (1) Beyan sahibi, Bakanlıkça yapılan düzenlemelerde aksine hüküm bulunmadıkça, eşyanın cinsi, miktarı, menşei ve geldiği veya gideceği ülke dikkate alınmaksızın, eşyanın tabi tutulacağı gümrük rejimini seçmekte serbesttir.

BEŞİNCİ KISIM

Eşyanın Gümrük Statüsü, Bir Gümrük Rejimine Tabi Tutulması, Kontrolü, Serbest Bırakılması ve Elden Çıkarılması

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Yasaklama ve kısıtlamalar

MADDE 118 - (1) Bakanlar Kurulu; kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması, çevrenin korunması, yeraltı ve yerüstü doğal kaynakların korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin korunması, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması gerekçeleri ile eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasına yasaklama veya kısıtlamalar koyabilir.

(2) Türkiye ile ticaret, gümrük, taşımacılık anlaşması bulunmayan ve imzalanmış anlaşmaları süresinden önce tek taraflı olarak kısmen veya tamamen hükümsüz bırakan veya Türk kara, hava ve deniz taşıtlarına karşı yasaklama ve kısıtlamalar koyan veya bunlar hakkında farklı işlemler uygulayan yabancı ülkelere ait eşya ve taşıma araçlarına karşılıklı olmak üzere, yasaklama veya kısıtlamalar koymaya ve farklı işlemler veya farklı tarifeler uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren isim veya simgeler taşıyan eşya

MADDE 119 - (1) Gerek üzerlerinde, gerek iç ve dış ambalajlarında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren veya böyle bir izlenim uyandıran isim ya da simgeler taşıyan eşyanın Türkiye'ye ithaline izin verilmez. Bu gibi eşyanın Türkiye'den transit geçişine veya antrepo ve benzeri yerlere konulmasına ya da yeniden ihracına Bakanlıkça izin verilebilir. Söz konusu isim ve simgelerin kaldırılması veya eşyanın gerçek menşeinin gösterilmesi amacıyla, usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek elleçleme faaliyetlerine izin verilebilir.

(2) Türk menşeli eşyada kullanılmak üzere ve bunların başka ülke menşeli olduğunu gösterecek veya böyle bir izlenim uyandıracak nitelikte, üzerleri yabancı dille yazılı veya basılı her türlü boş zarf, şerit, etiket, damga ve benzeri eşya ile Türkiye'de düzenlenebilecek belgeleri başka ülkelerde düzenlenmiş gibi gösterebilecek nitelikte, üzerleri imzalı veya imzasız olsun, Türkiye'de yerleşik olmayan yabancı firmalara ait proforma faturalar hariç boş faturaların Türkiye'ye ithaline izin verilmez. Türkiye'de yerleşik firmalarla, lisans, royalti veya patent anlaşması imzalanmış yabancı firmaların bu tür eşyası bu hükmün dışındadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Gümrük Statüsü

Eşyanın serbest dolaşımında bulunma karinesi

MADDE 120 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesindeki eşya, aksi tespit edilmediği sürece, serbest dolaşımında bulunan eşya olarak kabul edilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen karinenin uygulanmadığı yönetmelikle belirlenen özel durumlarda eşyanın serbest dolaşımında bulunduğunun kanıtlanması gerekir.

(3) Tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen eşyanın serbest dolaşımında kabul edilmeyeceği özel durumlar yönetmelikle belirlenir.

Serbest dolaşımında bulunan eşya statüsünün kaybedilmesi

MADDE 121 - (1) Serbest dolaşımında bulunan eşya;

a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması,

b) Nihai kullanım rejimine tabi iken gümrüğe terk edilmesi veya imhası sonucunda atıkların kalması,

c) Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin, eşyanın serbest bırakılması sonrasında iptali, hallerinde statüsünü kaybeder ve serbest dolaşımında bulunmayan eşya olarak kabul edilir.

(2) Gümrük mevzuatı hükümleri uyarınca serbest dolaşımında bulunan eşyanın, bir depolama rejimine veya dahilde işleme rejimine tabi tutulması halinde statüsünü kaybedeceği durumlar yönetmelikle belirlenir.

Türkiye gümrük bölgesini geçici olarak terk eden serbest dolaşımında bulunan eşya

MADDE 122 - (1) Serbest dolaşımında bulunan eşyanın, herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmadan ve gümrük statüsünde bir değişiklik olmadan, Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir noktadan diğerine gitmek üzere bu bölgeden geçici olarak çıkabileceği durumları düzenlemeye ve önlem almaya Bakanlık yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eşyanın Gümrük Rejimine Tabi Tutulması

BİRİNCİ AYIRIM

Genel Hükümler

Eşyanın gümrük beyanı ve serbest dolaşımında bulunan eşyanın gümrük gözetimi

MADDE 123 - (1) Serbest bölge rejimi hariç olmak üzere, bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenen eşya için rejime uygun şekilde gümrük idaresine gümrük beyannamesi verilir.

(2) 15 inci maddede belirtilen haller hariç, gümrük beyannamesi yönetmelikle belirlenen özel durumlarda elektronik veri işleme teknikleri dışındaki yollarla verilebilir.

(3) İhracat, transit veya hariçte işleme rejimleri kapsamında beyan edilen serbest dolaşımında bulunan eşya, gümrük beyannamesinin tescilinden itibaren Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkıncaya veya gümrüğe terk veya imha edilinceye veya gümrük beyannamesi iptal edilene kadar gümrük gözetimindedir.

Yetkili gümrük idareleri ve çalışma saatleri

MADDE 124 - (1) Gümrük idarelerinin ilgili kamu kuruluşlarının görüşleri alınarak kurulması ile bu idarelerin görev ve sorumluluklarına dair usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

(2) Bakanlıkça aksi belirlenmedikçe, bir gümrük rejimine tabi tutulacak eşya için yetkili gümrük idaresi eşyanın sunulduğu gümrük idaresidir.

(3) Gümrük idarelerinde normal çalışma saatleri; iklim, mevsim ve bölgenin ekonomik durumu ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak Bakanlıkça belirlenir. 43 ve 98 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, gece ve gündüzün her saatinde yolcu ve yük alıp verme işleri yapılan veya taşıtların geliş ve gidişleri normal çalışma saatlerine uymayan kara hudut kapıları, demiryolu istasyonları ile deniz ve hava limanlarındaki gümrük idareleri devamlı surette açık bulundurulur. Buralarda görevli memurların çalışma saatleri, aralarında nöbet esasına göre düzenlenir.

İKİNCİ AYIRIM

Standart Gümrük Beyannamesi

Standart gümrük beyannamesinin içeriği

MADDE 125 - (1) Standart gümrük beyannamesi, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli tüm bilgileri içerir.

Destekleyici belgeler

MADDE 126 - (1) Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli olan destekleyici belgeler gümrük beyannamesi verildiği anda beyan sahibince hazır bulundurulur.

(2) Mevzuatın veya gümrük kontrolünün gerektirdiği hallerde, destekleyici belgeler gümrük idaresine verilir.

(3) Yönetmelikle belirlenen durumlarda, gümrük idarelerince izin verilmiş olması kaydıyla ekonomik operatörler destekleyici belgeleri düzenleyebilirler.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Basitleştirilmiş Gümrük Beyannamesi

Basitleştirilmiş beyanname

MADDE 127 - (1) Gümrük idaresi, eşyanın 125 inci madde uyarınca beyannamede bulunması gereken bilgilerden veya 126 ncı maddede yer alan destekleyici belgelerden bazılarının istenmediği basitleştirilmiş beyanla bir gümrük rejimine tabi tutulmasını kabul edebilir.

(2) Birinci fıkrada yer alan basitleştirilmiş beyanın kullanımına izin verilmesine ilişkin koşullar yönetmelikle belirlenir.

Tamamlayıcı beyan

MADDE 128 - (1) 127 nci maddede belirtilen basitleştirilmiş beyan ya da 136 ncı maddede belirtilen kayıt yoluyla beyanda bulunulduğunda beyan sahibi, yönetmelikle belirlenen süre içinde gümrük idaresine ilgili gümrük rejimi için gerekli olan bilgileri içeren tamamlayıcı beyanda bulunur.

(2) 127 nci maddede belirtilen basitleştirilmiş beyanda bulunulması halinde, destekleyici belgeler beyan sahibince yönetmelikle belirlenen süre içerisinde temin edilir ve hazır bulundurulur.

(3) Tamamlayıcı beyan genel, dönemsel veya özet niteliğinde olabilir.

(4) Yönetmelikle belirlenen özel durumlarda tamamlayıcı beyan aranmaz.

(5) Gümrük idareleri;

a) Basitleştirilmiş beyan konusu eşyanın kıymet ve miktarının, yönetmelikle belirlenen değer altında olması,

b) Basitleştirilmiş beyanın ilgili gümrük rejimi için gerekli tüm bilgileri içermesi,

c) Kayıt yoluyla beyan dışında basitleştirilmiş beyanda bulunulması,

koşullarının tamamının karşılanması kaydıyla tamamlayıcı beyanı aramayabilir.

(6) 127 nci maddede belirtilen basitleştirilmiş beyan ya da 136 ncı maddede belirtilen kayıt yoluyla beyan ile tamamlayıcı beyan birlikte tek bir beyan sayılır. Tamamlayıcı beyan, 127 nci maddede belirtilen basitleştirilmiş beyanın (131 inci maddeye göre tescil edildiği tarihten, 136 ncı maddeye göre ise eşyanın beyan sahibinin kayıtlarına girdiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

(7) Tamamlayıcı beyan, ilk beyannamenin verildiği gümrük idaresine verilir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Gümrük Beyannamelerine Uygulanacak Ortak Hükümler

Gümrük beyannamesinin verilmesi

MADDE 129 - (1) 128 inci maddenin birinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere; gümrük beyannamesi, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli bilgi ve belgeleri yetkili gümrük idarelerine verme yetkisine sahip olan veya verilmesini sağlayabilen kişiler tarafından verilebilir. Bu kişi aynı zamanda eşyayı gümrük idaresine sunan ya da sunulmasını sağlayan kişi olmalıdır. Ancak, bir beyanın tescilinin belirli bir kişi için özel yükümlülükler getirmesi halinde, bu beyanın söz konusu kişi ya da temsilcisi tarafından yapılması gerekir.

(2) Beyan sahibi Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olmalıdır. Ancak;

a) Transit ya da geçici kabul beyannamesi verenlerin,

b) Gümrük idarelerince kabul edilmesi şartıyla, nihai kullanım ya da dahilde işleme de dahil olmak üzere arızı olarak beyanname verenlerin,

c) Mütakabiliyet şartıyla, Türkiye Gümrük Bölgesine sınırı bulunan bir ülkede yerleşik olan ve eşyayı bu ülkeye açılan sınır gümrük idaresine sunan kişilerin,

Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olma zorunluluğu yoktur.

(3) Beyannamenin imzalanması zorunludur.

Gümrük beyannamesinin eşyanın gümrüğe sunulmasından önce verilmesi

MADDE 130 - (1) Gümrük beyannamesi eşyanın gümrüğe sunulmasından önce verilebilir. Beyannamenin verilmesinden itibaren otuz gün içinde eşyanın gümrüğe sunulmaması durumunda gümrük beyannamesi verilmemiş sayılır.

(2) Birinci fıkra uyarınca verilen beyanname, bu beyanname kapsamındaki eşya gümrüğe sunulduğunda 131 inci maddenin birinci fıkrası hükümlerine göre tescil edilir.

Gümrük beyannamesinin tescili

MADDE 131 - (1) Bu Bölümde öngörülen koşulları taşıyan beyannameler, kapsadığı eşyanın gümrüğe sunulmuş olması halinde tescil edilir. Tescil işlemi, beyana ilişkin bilgilerin gümrük bilgisayar sistemine girilerek sistem tarafından tescil tarihi ve sayısı verilmesini ifade eder.

(2) Aksi belirtilmedikçe, beyan edilen gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında ve diğer tüm ithalat veya ihracat işlemlerinde esas alınacak tarih, beyannamenin tescil edildiği tarihtir.

Gümrük beyannamesinde değişiklik yapılması

MADDE 132 - (1) Beyanda yer alan bir veya daha fazla bilginin, beyannamenin tescilinden sonra beyan sahibi tarafından değiştirilmesine, beyan sahibinin başvurusu üzerine, başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla gümrük idaresince izin verilir.

(2) Gümrük idaresince;

- a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
 - b) Beyandaki bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
 - c) Eşyanın serbest bırakılmasından,
- sonra beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

(3) Cezai hükümler saklı kalmak kaydıyla, beyanname tescil tarihinden itibaren üç yıllık süre içinde beyan sahibinin başvurusu üzerine, ilgili gümrük rejimine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için, eşyanın serbest bırakılmasından sonra beyannamede değişiklik yapılmasına izin verilebilir. Bu süreyi uzatmaya Bakanlık yetkilidir.

Gümrük beyannamesinin iptali

MADDE 133 - (1) Gümrük idaresince, beyan sahibinin talebi üzerine, eşyanın gecikmeksizin başka bir gümrük rejimine tabi tutulması gerektiğinin veya beyan edildiği rejime tabi tutulmasının özel nedenlerle artık mümkün olmadığına anlaşılması halinde, tescil edilmiş beyanname iptal edilir. Ancak, gümrük idaresince beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmiş olduğu hallerde, beyannamenin iptaline ilişkin başvuru, muayene işlemi tamamlanmadan kabul edilmez.

(2) Yönetmelikle belirlenen haller dışında, eşyanın serbest bırakılmasından sonra gümrük beyannamesi iptal edilmez.

(3) Beyannamenin iptali, yürürlükteki cezai hükümlerin uygulanmasına engel oluşturmaz.

BEŞİNCİ AYIRIM

Diğer Basitleştirmeler

Farklı tarife alt pozisyonlarındaki eşyanın gümrük beyanının basitleştirilmesi

MADDE 134 - (1) Bir taşıma belgesi veya taşıma belgesi yoksa fatura kapsamı eşyanın farklı tarife alt pozisyonlarında sınıflandırıldığı ve her bir eşya için tarife alt pozisyonuna göre ayrı gümrük beyanı verilmesinin ilave iş yüküne ve ödenecek gümrük vergisine oranla aşırı bir masrafa neden olacağı hallerde, gümrük idaresi beyan sahibinin başvurusu üzerine, bu belge kapsamı eşyanın tamamına, tarife alt pozisyonuna göre en yüksek gümrük vergisi oranına tabi eşyaya uygulanacak vergi oranını uygulayabilir.

(2) Ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasında eşyanın tabi olduğu tarife alt pozisyonuna göre sınıflandırmasının gerekli olduğu hallerde birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Merkezi gümrükleme

MADDE 135- (1) Gümrük idareleri, 33 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişilerin başvurusu üzerine gümrük beyannamesinin, eşyanın sunulduğu gümrük idaresi yerine bu kişinin yerleşik olduğu yerdeki gümrük idaresine verilmesine izin verebilir. İzin verilmesine ilişkin koşullar yönetmelikle belirlenir.

(2) Gümrük beyannamesinin verildiği gümrük idaresi;

a) Eşyanın ilgili gümrük rejimine tabi tutulmasına ilişkin işlemleri denetler,

b) 138 inci maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kontrol işlemlerini yürütür,

c) Gerektiğinde 138 inci maddenin (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen kontrol işlemlerinin eşyanın sunulduğu gümrük idaresince yapılmasını talep eder,

ç) İlgili ithalat ya da ihracat vergilerinin tahsili işlemlerini yürütür.

(3) Gümrük beyannamesinin verildiği gümrük idaresi ile eşyanın sunulduğu gümrük idaresi, gümrük beyanının doğruluğunun kontrolü ve eşyanın serbest bırakılması için gerekli bilgi alışverişinde bulunur.

(4) Eşyanın sunulduğu gümrük idaresi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişi ya da bu bölgeden çıkışı ile ilgili kontroller saklı kalmak üzere, ikinci fıkranın (c) bendinde belirtilen kontrolleri yapar ve sonucunu beyannamenin verildiği gümrük idaresine bildirir.

(5) Gümrük beyannamesinin verildiği gümrük idaresi;

a) Gümrük beyanının doğruluğuna ilişkin kendi yaptığı kontrollerin sonucunu,

b) Eşyanın sunulduğu gümrük idaresi tarafından yapılan kontrollerin ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişi ya da bu bölgeden çıkışı ile ilgili kontrollerin sonucunu, dikkate alarak 143 ve 144 üncü maddeler uyarınca eşyayı serbest bırakır.

Kayıt yoluyla beyan

MADDE 136 - (1) Gümrük idareleri başvuru üzerine, beyanın yapıldığı anda beyan sahibinin elektronik sistemindeki beyanname bilgilerine erişilebilmesi koşuluyla, basitleştirilmiş beyan da dahil, kayıt yoluyla beyan yapılmasına izin verebilir. İzin verilmesine askıya alınmasına, geri alınmasına ve kullanımına ilişkin koşullar yönetmelikle belirlenir.

(2) Eşyanın beyan sahibinin kayıtlarına girdiği anda gümrük beyanının tescil edilmiş olduğu kabul edilir.

(3) Gümrük idareleri başvuru üzerine;

a) Beyan sahibinin, yetkilendirilmiş ekonomik operatör olması,

b) Eşyanın niteliğinin gerektirmesi ve bu durumun gümrük idaresince bilinmesi,

c) Denetleyici gümrük idaresinin, eşyanın muayenesi için gerekli tüm bilgiye erişebilmesi,

ç) Beyan sahibinin kayıtlarına girdiği anda, izinde aksi belirtilmediği takdirde, eşyanın yasaklama ve kısıtlamalara tabi olmaması,

koşullarının tamamının karşılanması halinde eşyanın sunulmasını istemeyebilir. Bu durumda, eşyanın beyan sahibinin kayıtlarına girdiği anda serbest bırakılmış olduğu kabul edilir. Ancak denetleyici gümrük idaresi gerektiğinde eşyanın sunulmasını isteyebilir.

(4) Eşyanın serbest bırakılma koşulları izinde belirtilir.

Öz değerlendirme

MADDE 137 - (1) Gümrük idareleri başvuru üzerine, gümrük idaresince yapılması gereken belirli gümrük işlemlerini yerine getirmek, ödenecek gümrük vergilerini belirlemek ve gümrük gözetiminde belirli kontrolleri gerçekleştirmek üzere 33 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişilere izin verebilir.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eşyanın Gümrük Beyanına Uygunluğunun Kontrolü ve Serbest Bırakılması

BİRİNCİ AYIRIM

Eşyanın Gümrük Beyanına Uygunluğunun Kontrolü

Gümrük beyanının kontrolü

MADDE 138 - (1) Gümrük idaresi, tescil edilen gümrük beyanında yer alan bilgilerin doğruluğunu araştırmak üzere;

- a) Beyannameyi ve destekleyici belgeleri kontrol edebilir,
- b) Beyan sahibinden ilave bilgi ve belge vermesini isteyebilir,
- c) Eşyayı muayene edebilir,
- ç) Ayrıntılı muayene veya tahlil amacıyla numune alabilir.

Eşyanın muayenesi ve numune alınması

MADDE 139 - (1) Eşyanın muayene edileceği ve numunelerin alınacağı yerlere taşınması ve bu muayene ile numune alma işlemleri için gerekli tüm elleçleme faaliyetleri, beyan sahibi tarafından veya beyan sahibinin sorumluluğu altında gerçekleştirilir. Numunelerin ambalajlanması ve gönderilmesi dahil bu işlemlere ilişkin tüm giderler beyan sahibi tarafından karşılanır.

(2) Beyan sahibi, eşyanın muayenesi ve numune alınması sırasında hazır bulunma ya da temsil edilme hakkına sahiptir. Gümrük idaresi, muayene ve numune alma işlemini kolaylaştırmak için beyan sahibinin muayenede veya numune alımında hazır bulunmasını, temsil edilmesini ya da muayene veya numune alımını gerçekleştirmek için gerekli yardımı sağlamasını, makul gerekçelerle zorunlu tutabilir.

(3) Gümrük idaresi, numunelerin yürürlükteki hükümlere uygun olarak alınması şartıyla herhangi bir tazminat ödemekle yükümlü değildir. Gümrük idaresi tarafından gümrük laboratuvarlarında yapılacak veya hariçte yaptırılacak tahlil veya inceleme masrafı beyan sahibi tarafından karşılanır. Laboratuvar tahlillerine ilişkin usul ve esaslar ile gümrük laboratuvarları ücret tarifesi Bakanlıkça belirlenir.

Eşyanın Kısmi muayenesi ve numune alınması

MADDE 140 - (1) Bir beyanname kapsamı eşyanın kısmen muayene edilmesi veya bu eşyadan numune alınması halinde, kısmi muayenenin veya numunenin tahlil ya da inceleme sonuçları, beyan kapsamı eşyanın tümüne uygulanır.

(2) Beyan sahibi, kısmi muayenenin veya numunenin tahlil ya da inceleme sonuçlarının beyan edilen eşyanın kalan kısmı için geçerli olmadığı gerekçesiyle eşyanın daha ayrıntılı muayenesini veya ek numune alınmasını talep edebilir. Bu talep, eşyanın serbest bırakılmamış olması veya serbest bırakılmış ise hiçbir şekilde değişikliğe uğramadığının kanıtlanması koşuluyla karşılanır.

(3) Bu maddenin uygulanmasında, bir beyannamenin iki veya daha fazla kalemi kapsamı halinde, her kaleme ilişkin bilgiler ayrı bir beyan sayılır.

Gümrük beyanının kontrol sonuçları

MADDE 141 - (1) Gümrük beyanının kontrol sonuçları, eşyanın tabi olduğu gümrük rejimi hükümlerinin uygulanmasında esas alınır.

(2) Gümrük beyanının kontrol edilmemesi halinde ise beyanda yer alan bilgiler, eşyanın tabi olduğu gümrük rejimi hükümlerinin uygulanmasında esas alınır.

(3) Kontrol amacıyla Bakanlık gümrük ve ticaret başmüfettişleri, gümrük ve ticaret müfettişleri, gümrük ve ticaret müfettiş yardımcıları ile gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler. Bu kişiler gümrük işlemlerini her aşamada denetlemeye yetkilidirler.

(4) Beyannameyi kontrol edenler ile muayeneyi ve ikinci muayeneyi yapanlar, yaptıkları kontrolden veya muayeneden, gümrük vergilerinin hesaplanmasından ya da muafiyet hükümlerinin uygulanmasından, duruma göre tek başlarına veya müteselsilen sorumludurlar.

Ayniyet önlemleri

MADDE 142 - (1) Gümrük idaresi ya da gümrük idaresi tarafından izin verilen ekonomik operatörler, beyan edilen gümrük rejimi şartlarına uyulmasını sağlamak üzere zorunlu hallerde eşyanın ayniyetini tespitiye yönelik önlemleri alırlar.

(2) Eşyaya, ambalajlara veya taşıma araçlarına ayniyet tespitine yönelik olarak tatbik edilen etiket, mühür ve benzeri araçlar, gümrük idaresince veya beklenmeyen hal veya mücbir sebeplerden kaynaklı olanlar haricinde sadece eşyanın veya taşıma araçlarının korunmasını sağlamak için sökölmelemlerinin veya bozulmalarının zorunlu olduğu durumlarda, gümrük idaresince izin verilmesi halinde ekonomik operatörler tarafından sökölmebilir ya da bozulabilir.

İKİNCİ AYIRIM

Serbest Bırakma

Eşyanın serbest bırakılması

MADDE 143 - (1) Beyan edilen rejime ilişkin şartların yerine getirilmesi, gerekli kısıtlamaların uygulanması ve eşyanın yasaklayıcı önlemlere tabi olmaması kaydıyla gümrük idaresi, gümrük beyanındaki bilgilerin doğruluğunu tespit ettiğinde veya bu bilgileri kontrol etmeksizin doğru olarak kabul ettiğinde, eşyayı serbest bırakır. 138 inci maddede belirtilen beyanın kontrolünün makul bir süre içinde tamamlanamadığı ve bu kontrol sırasında eşyanın hazır bulundurulmasına gerek olmadığı hallerde de eşya serbest bırakılır. Yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşyanın tabi olacağı işlemlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(2) Bir beyan kapsamı eşyanın tümü aynı anda serbest bırakılır. Birinci fıkranın uygulanması bakımından, beyanın iki veya daha fazla kalemi kapsamı halinde, her kaleme ilişkin bilgiler ayrı bir beyan sayılır.

(3) Bozulabilir eşya gibi muhteviyatı itibarıyla özel durum teşkil eden eşyanın gümrük işlemlerinin makul sürelerde ve hızlı bir biçimde tamamlanması esastır. Bu tür eşyaya ilişkin uygulanacak muayenelerde, diğer eşyaya göre öncelik tanınır. Özel durum teşkil eden eşyanın makul sürelerde serbest bırakılamayacağı durumlarda, gecikmeye ilişkin olarak beyan sahibine bildirimde bulunulur.

İthalat veya ihracat vergilerinin ödenmesi veya teminat verilmesi şartıyla eşyanın serbest bırakılması

MADDE 144 - (1) Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasının vergi yükümlülüğü doğurması halinde serbest bırakma, vergi yükümlülüğüne karşılık gelen ithalat veya ihracat vergilerinin ödenmesi veya bu yükümlülüğü karşılayan bir teminat verilmesi koşuluna bağlıdır.

(2) Üçüncü fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla birinci fıkra hükmü, kısmi muafiyet suretiyle geçici kabul rejimine uygulanmaz.

(3) Beyan edilen gümrük rejimi hükümlerine göre teminat verilmesinin gerektiği hallerde, bu teminat alınmadan eşyanın serbest bırakılmasına izin verilmez.

(4) Tarife kotasından yararlanma talebine konu eşyanın serbest bırakılmasında teminat aranmayacak haller yönetmelikle belirlenir.

(5) 127, 136 ve 137 nci maddelerde belirtilen bir basitleştirme kullanıldığında ve kapsamlı teminat verildiğinde, eşyanın serbest bırakılması gümrük idaresince teminatın takibine bağlı değildir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İmha, Terk ve Eşyanın Tasfiye Edilmesi

Eşyanın imhası

MADDE 145 - (1) Gümrük idareleri, makul gerekçelerle, gümrüğe sunulmuş eşyanın imhasını zorunlu tutabilir ve eşya hak sahibini bu doğrultuda bilgilendirir. İmha masrafları eşya hak sahibi tarafından karşılanır.

Eşyanın tasfiyesi

MADDE 146 - (1) Aşağıda sayılan eşya beşinci fıkra hükümlerine göre tasfiye edilir.

- a) 8 inci maddenin ikinci fıkrası ve 10 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen eşya,
 - b) 111 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yolcu eşyasının depolanmasına mahsus yerlere konulan ve buralarda bekleme süresi dolan yolculara ait eşya,
 - c) 116 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre içinde gümrük işlemlerine başlanmayan veya bu süre içerisinde gümrük işlemleri tamamlanmayan eşya,
 - ç) 167 nci maddenin ikinci fıkrasına göre depolama rejiminde kalış süresi dolan eşya ile üçüncü fıkrasına göre beyanname tescil edilen ve süresi içinde işlemleri tamamlanamayan eşya,
 - d) 220 nci maddenin ikinci fıkrasına göre yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya,
 - e) Posta yoluyla gelen ve bekleme süresi dolan eşya,
 - f) Laboratuvar tahlilinden arta kalan ve tahlil sonuçlarının tebliğinden itibaren ilgilisi tarafından otuz gün içerisinde alınmayan numunelik eşya,
 - g) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilen eşya,
 - ğ) Gümrük mevzuatında;
 - 1) Tasfiye edileceği belirtilen eşya,
 - 2) Türkiye Gümrük Bölgesine girişi, gümrüğe sunulması veya gümrük rejimi beyanında bulunmasına ilişkin yönetmelikle belirlenen yükümlülüklerden birinin yerine getirilmediği tespit edilen serbest dolaşımda bulunmayan eşya,
 - 3) Belirlenen hükümlere aykırı olarak gümrük gözetiminden çıkarılan eşya,
 - 4) Gümrük idaresince belirlenen süre içerisinde, beyan sahibinden kaynaklanan sebeplerle eşya muayenesine başlanamaması, devam edilememesi veya bitirilememesi nedeniyle serbest bırakılamayan eşya,
 - 5) Beyan edildiği gümrük rejimine tabi tutulması için verilmesi gereken belgelerin belirlenen süre içerisinde gümrük idaresine ibraz edilmemesi nedeniyle serbest bırakılamayan eşya,
 - 6) Yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle serbest bırakılamayan eşya,
 - 7) Belirlenen hükümler doğrultusunda serbest bırakılmasından sonra makul bir süre içerisinde bulunduğu yerden kaldırılmayan eşya,
 - 8) Belirlenen hükümlere göre serbest bırakılmasından sonra serbest bırakma için gerekli koşulların yerine getirilmediği tespit edilen eşya,
 - 9) Belirlenen hükümlere göre gümrüğe terk edilen veya terk edilmiş sayılan eşya,
 - 10) İlgili hükümlerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya,
- (2) 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca;
- a) Tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya,

b) El konulan eşyanın mahkemesince sahibine iadesine karar verilmesi halinde, eşyanın teslim alınması için ilgisine yapılan tebligattan itibaren otuz gün içinde teslim alınmayan eşya, beşinci fıkraya göre tasfiye edilir.

(3) Diğer mevzuatla bu Kanuna göre tasfiyesi öngörülen eşya beşinci fıkraya göre tasfiye edilir.

(4) Yukarıdaki fıkralara göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tespit ve tahakkuk belgeleri otuz gün içinde düzenlenir. Gümrük idaresi, tasfiyeye konu eşyayı otuz gün içinde teslim almakla mükelleftir. Tasfiye edilmesine karar verilen eşyanın bulunmaması halinde, ithal eşyası için CIF, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile bunlara ilişkin gümrük vergileri tahsil edilir.

(5) Tasfiyelik hale gelen eşya,

a) İhale yoluyla satış suretiyle,

b) Yeniden ihraç amaçlı satış suretiyle,

c) Perakende satılmak suretiyle,

ç) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis edilmek suretiyle,

d) İmha suretiyle,

e) Özel yolla,

Tasfiyeye tabi tutulur.

(6) Gümrük idaresi eşyanın depolanması, satışı, dağıtımı, taşınması, imhası aşamasında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından gerekli önlemleri alır. Ancak ilgili kurumlarca mevzuatları gereğince alınması gereken izin, ruhsat, lisans gibi her türlü belge, bilgi ve bildirim gümrük idaresinden talep edilemez.

(7) Beşinci fıkranın (a) bendine göre ihaleye çıkarılacak eşyanın ihale ilanının yayımlandığı tarih ile (c) bendine göre perakende satılacak eşyanın perakende satış kararının alındığı tarihe kadar, eşya sahibi gümrük idaresine başvurarak bir gümrük rejimine tabi tutulması veya gümrük bölgesi dışına yeniden ihracını isteyebilir. İthal yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle beşinci fıkranın (b) bendine göre yeniden ihraç amaçlı satış suretiyle tasfiyesi yapılacak eşyanın, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış kararının alındığı tarihe kadar gümrük idaresine başvurularak gümrük bölgesi dışına yeniden ihracı istenebilir. Bu taleplerin kabulü, söz konusu eşyaya ait varsa cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin %1'i oranında bir tutarın ödenmesine bağlıdır. Birinci fıkranın (a), (b), (e), (f) ve (g) bentleri ile (ğ) bendinin (3), (8), (9) alt bentleri ile ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen eşya için bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

(8) a) Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentleri ile (ğ) bendinin (4), (5), (7) ve (10) alt bentleri ile ikinci fıkranın (b) bendinde belirtilen eşyanın satış bedelinden sırasıyla;

1) Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar,

2) Gümrük vergileri,

3) Satış için yapılmış masraflar,

4) Para cezaları,

ayrılarak hak sahiplerine dağıtılır. Bu bedellerin dağıtımından sonra artan tutar olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Birinci fıkranın diğer bentleri ile üçüncü fıkroda belirtilen eşyanın satış bedelinden bu fıkradaki usule göre yapılacak dağıtımdan sonra kalan tutar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesine irat kaydedilir.

b) İkinci fıkranın (a) bendinde belirtilen ve satış suretiyle tasfiye edilen eşya ve taşıtların satış bedelleri, Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen taşıtlar için taşıtın muhafazası ve satışı için gerekli olan bütün giderler düşüldükten sonra, aynı Kanunun 16 ncı maddesindeki eşya ve taşıtlarda ise tamamı sahipleri adına emanet hesabına alınır. İlgili dava sonucunda eşya veya taşıtın iadesine karar verilmesi halinde emanet hesabındaki tutar sahibine ödenir. Eşyanın

sahibine iade edilmesi halinde tasfiye edilen eşyanın gümrük vergileri iade edilmez. Müsadere kararı verilmesi halinde satış bedeli Gümrük ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesine irat kaydedilir.

c) Bu fıkra kapsamında, eşya ve taşıtın iadesine ilişkin mahkeme kararının kesinleştiği tarihten itibaren, diğerlerinde ise emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl geçtikten sonra emanete alınan tutarın iadesi için yapılan başvurular kabul edilmez ve emanete alınan tutar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesine irat kaydedilir.

ç) Tasfiye edilen eşya ve taşıtın satış bedelinden alınacak gümrük vergileri, eşya için gümrük beyannamesi verilmiş ise beyannamenin tescil edildiği tarihte, kaçak eşya için kaçak eşya tespit tutanağının düzenlendiği tarihte, söz konusu tarihler bilinmiyorsa tespit ve tahakkuk belgesinin düzenlendiği tarihteki ithalat vergi oranlarına göre belirlenir.

d) Üzerlerinde satılamaz, devredilemez, haciz, rehin, ipotek gibi şerhler bulunan taşıtların tasfiyesinde, bu şerhler ayrıca bir işleme gerek olmaksızın, tasfiye kararı alındığı tarihten itibaren kalkmış sayılarak varsa tescil kayıtları buna göre düzeltilir ve tasfiyesi tamamlanarak bu fıkra hükümlerine göre kalan tutar emanete alınır. Dava sonucunda taşıtın iadesine karar verilmesi halinde, şerhlere konu bedel ilgisine ödendikten sonra kalan tutar sahibine ödenir.

e) Bu Kanun kapsamında yapılacak tasfiye işlemlerinde 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

(9) Eşyanın tasfiyesi amacıyla yapılan ihalelerde, ihalelerin doğruluğunu etkileyecek her türlü davranış veya beyanda bulunanlar ile ihalelere ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere fiilin niteliğine göre teminatın irat kaydedilmesi, üç aydan bir yıla kadar ihalelere alınmama yaptırımları ayrı ayrı veya birlikte uygulanabilir.

(10) Tasfiyeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Eşyanın terk edilmesi

MADDE 147 - (1) Serbest dolaşımda bulunmayan eşya ve nihai kullanım rejimine tabi tutulan eşya, gümrük idaresinden izin almak kaydıyla, hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde rejim hak sahibi veya duruma göre eşya sahibi tarafından gümrüğe terk edilebilir.

(2) Eşyanın gümrüğe terk edilmiş sayılacağı haller yönetmelikle belirlenir.

ALTINCI KISIM

Eşyanın Serbest Dolaşıma Girişi ve İthalat Vergilerinden Muafiyet

BİRİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Serbest Dolaşıma Girişi

Kapsam

MADDE 148 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinde piyasaya arzı, özel kullanımı veya tüketimi amaçlanan serbest dolaşımda bulunmayan eşya, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulur.

(2) Eşyanın serbest dolaşıma girişi;

a) Ödenmesi gereken ithalat vergilerinin tahsili,

b) Ticaret politikası önlemleri ile yasaklama ve kısıtlamalara ilişkin önlemlerin uygulanması,

c) Eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması, ile mümkündür.

(3) İkinci fıkranın uygulanması, serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya, serbest dolaşımda bulunan eşya statüsü kazandırır.

Ticaret politikası önlemleri

MADDE 149 - (1) Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girmesi ve ithalat vergilerinin 69 uncu maddenin üçüncü fıkrası hükümlerine göre hesaplanması durumunda, dahilde işleme rejimine tabi tutulan eşya için, serbest dolaşıma girişinde yürürlükte olan ticaret politikası önlemleri uygulanır.

(2) Birinci fıkra hükmü atık ve artıklara uygulanmaz.

(3) Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girdiği ve ithalat vergilerinin 68 inci maddenin birinci fıkrası hükümlerine göre hesaplandığı durumlarda, bu ürünlere uygulanacak ticaret politikası önlemleri ancak dahilde işleme rejimine tabi tutulan eşyanın da söz konusu önlemlere tabi olması durumunda uygulanır.

(4) Serbest dolaşıma girişte ticaret politikası önlemleri uygulanması durumunda, bu önlemler hariçte işleme rejimi sonucunda serbest dolaşıma girecek işlem görmüş ürünlere;

a) 49 uncu madde kapsamında işlem görmüş ürünlerin Türk menşei kaybetmediği,

b) 188 inci maddede belirtilen standart değişim sistemi de dahil tamir amaçlı hariçte işlemeye tabi tutulduğu,

c) 185 inci madde kapsamında daha ileri düzeyde işlenmek üzere hariçte işlemeye tabi tutulduğu, durumlarda uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

İthalat Vergilerinden Muafiyet

BİRİNCİ AYIRIM

İthalat Vergilerinden Muafiyet ve İstisna

Muafiyet ve istisna

MADDE 150 - (1) Aşağıda sayılan hallerde, serbest dolaşıma sokulacak eşya, özel kanunlarında aksine hüküm bulunmadıkça ithalat vergilerinden muafır:

a) Cumhurbaşkanlığı adına gelen eşya,

b) Mütakabiliyet esasına göre ithal edilen diplomatik eşya,

c) Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün münhasıran asli görevleri ve Bakanlığın kaçakçılıkla mücadele görevi ile ilgili olarak ithal edecekleri motorlu nakil vasıtaları dahil her türlü araç, gereç, silah, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ve bunların araştırma, geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon ve yazılımı ile yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ile bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan yardım malzemesi,

ç) Değeri 150 Avroyu geçmeyen eşya,

d) Gerçek kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulacak şahsi eşyadan;

1) Yerleşim yerlerini Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait, alındığı tarihte üç yaşından büyük olmayan kullanılmış motorlu veya motorsuz özel nakil vasıtaları,

2) Yerleşim yerlerini Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait her türlü kullanılmış ev eşyası,

- 3) Yerleşim yeri Türkiye’de olan bir Türk ile evlenerek veya evlenmek üzere Türkiye’ye gelen kişilere ait çeyiz eşyası,
- 4) Miras yoluyla intikal eden kişisel eşya,
- 5) Türkiye’ye öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilere ilişkin eğitimle ilgili malzemeler ve eğitimle ilgili diğer ev eşyası,
- 6) Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan gerçek kişilerin geri getirdiği kullanılmış ev eşyası,
- 7) Yerleşim yeri Türkiye dışında olan gerçek kişilerin Türkiye’de satın aldıkları veya kiraladıkları konutlarında kullanılmak üzere geçici veya kesin olarak getirdikleri ev eşyası,
- 8) Yolcuların kendi kullarımlarına mahsus ticari mahiyette olmayan kişisel eşya,
- e) Gerçek kişilerce serbest dolaşıma sokulacak diğer eşyadan;
 - 1) Değeri 430 Avroyu geçmemek üzere yolcuların beraberindeki hediyeelik eşya,
 - 2) Şeref nişanları veya ödülleri,
 - 3) Uluslararası ilişkiler çerçevesinde alınan hediyeler,
- f) Bakanlar Kurulunca belirlenecek kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından ticari gaye güdülmemek ve amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen;
 - 1) Eğitim, bilim ve kültürel amaçlı eşya ile bilimsel alet ve cihazlar,
 - 2) Tıbbi teşhis, tedavi ve araştırma yapılmasına mahsus alet ve cihazlar,
 - 3) Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,
 - 4) İnsan kaynaklı tedavi edici maddeler ile kan gruplama ve doku tipi ayırma belirteçleri,
 - 5) İlaç özelliği olan ürünlerin kalite kontrolü amacına yönelik maddeler,
 - 6) Ulusal araştırma geliştirme kurumları tarafından yürütülen veya desteklenen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılacak eşya,
 - 7) Bakanlar Kurulunca belirlenecek, hayır ve insani amaçla getirilen temel ihtiyaç maddeleri, malzeme ve büro materyalleri ile motorlu araç.
- g) Bir ticari faaliyetin yürütülmesi ile bağlantılı ithalat;
 - 1) İşyeri nakli suretiyle ithal edilen sermaye malları ve diğer malzemeler,
 - 2) Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin, komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler,
 - 3) Komşu ülkelerdeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen, toprak ve ekinlerin işlenmesi amacına yönelik tohum, gübre ve diğer ürünler,
 - 4) Önemli değeri olmayan numunelik eşya ve modeller,
 - 5) Basılı reklamcılık dökümanları ve reklamcılık amacına yönelik malzemeler,
 - 6) Bir ticari fuarda veya benzeri bir faaliyette kullanılan veya tüketilen ürünler,
 - 7) İnceleme, analiz veya test amaçlı olarak ithal edilen eşya,
- ğ) Ulaştırıcılıkta kullanılan eşya;
 - 1) Taşıma sırasında eşyanın istifi ve korunması için yardımcı maddeler,
 - 2) Canlı hayvanların nakli sırasında kullanılan kuru ot, yem ve yiyecek maddeleri ile ilaçları,
 - 3) Ulaşım araçları ile özel konteynerlerde mevcut bulunan akaryakıt ve madeni yağları,
 - 4) Deniz, demiryolu ve hava ulaşım araçlarına ait donatım ve işletme malzemesi,
 - 5) Yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan hava yolu şirketlerinin bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere ithal edilen hava taşıtları, motorları ve bunların aksam ve parçaları,
- h) Bilgi materyali ithalatı;
 - 1) Yayın hakları veya endüstriyel ve ticari patent haklarını koruyan örgütlere gönderilen eşya,
 - 2) Turistik reklamcılık malzemeleri,
 - 3) Ticari değeri olmayan çeşitli belge ve eşya,

1) Cenaze ve cenaze ile ilgili eşyanın ithali;

1) Savaş kurbanları anıtları ile mezarlıkların yapımı, bakımı ve süslenmesi amacıyla yönelik eşya,

2) Tabutlar, cenaze kül kapları ve süsleme niteliği olan cenaze levazımatı,

i) Diğer eşya;

1) Engellilerin kullanımına mahsus motorlu kara nakil vasıtası ve diğer eşya,

2) Tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinden zarar görenlere gönderilen eşya,

3) Türkiye'de düzenlenen uluslararası spor müsabakalarında kullanılmak üzere getirilen eczacılık ürünleri,

(2) Birinci fıkranın (c) ile (i) bentlerinde yer alan eşyayı geliş süreleri dahil tanımlamaya, bunların cins, nevi ve miktarlarını belirlemeye, muafiyet ve istisna sürelerini belirlemeye muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları sıfıra kadar indirmeye veya iki katına kadar çıkartmaya ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşya itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı uygulamaya ve ticari mahiyette bulunmayan vergiye tabi eşyadan alınacak ithalat vergilerini göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Akaryakıt ve kumanya ile ilgili hükümler

MADDE 151 - (1) Deniz ve hava taşıtlarının dış seferlerde kullanacakları yakıt ve yağları ile karaya çıkarılmamak şartıyla yurtdışından getirdikleri kumanyaları ithalat vergilerinden muafıdır.

(2) Antrepolarda bulunan ve henüz serbest dolaşıma girmemiş olan yakıt ve yağlar ile kumanyalar, transit hükümlerine göre birinci fıkrada belirtilen taşıtlara ve kaçakçılıkla mücadele eden birimlerin kaçakçılıkla mücadele amacıyla kullandıkları deniz taşıtlarına verilir.

İKİNCİ AYIRIM

Geri Gelen Eşya

Kapsam

MADDE 152 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmek suretiyle serbest dolaşım statüsünü kaybetmiş olan eşya, ihraç edildikten sonra üç yıl içinde geri gelmesi ve serbest dolaşıma girişinin beyan edilmesi halinde, beyan sahibinin başvurusu üzerine ithalat vergilerinden muaf tutulur. Bu muafiyet, ihraç edilen eşyanın bir kısmının geri gelmesi halinde de uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen üç yıllık süre, beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle uzatılabilir.

(3) Geri gelen eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmeden önce, nihai kullanımı nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda ithalat vergilerinden yararlanarak serbest dolaşıma girmiş olduğu hallerde, birinci fıkrada belirtilen muafiyet ancak bu eşyanın aynı nihai kullanıma yönelik olarak serbest dolaşım rejimine tabi tutulmak istenmesi durumunda uygulanır. Nihai kullanım amacının aynı olmaması halinde, bu eşyaya uygulanacak ithalat vergileri tutarı, serbest dolaşıma ilk girişi esnasında alınmış tutar kadar indirilir. Ancak, serbest dolaşıma ilk girişi esnasında alınmış tutarın, geri gelen eşyanın yeniden serbest dolaşıma girişi sırasında alınacak tutardan daha fazla olması halinde herhangi bir iade yapılmaz.

(4) Serbest dolaşımda bulunan eşyanın, 121 inci madde uyarınca serbest dolaşım statüsünü kaybetmesi ve daha sonra serbest dolaşıma girmesi halinde birinci ila üçüncü fıkra hükümleri uygulanır.

(5) İthalat vergilerinden muafiyet, geri gelen eşyanın ihracı sırasındaki ayniyeti değişmeden geri gelmesi halinde tanınır. Bu koşula istisna getirilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(6) İthalat vergilerinden muafiyet uygulaması, muafiyet koşullarının sağlandığını gösteren bilgi ve belge ile desteklenir.

Dahilde işleme rejimine tabi tutulmuş eşya

MADDE 153 - (1) 152 nci madde hükümleri, dahilde işleme rejimine tabi tutularak yeniden ihraç edilen ve daha sonra geri gelen işlem görmüş ürünlere de uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen eşyaya uygulanacak ithalat vergileri tutarı, beyan sahibinin başvurusu üzerine ve gerekli bilgileri sağlaması halinde, 69 uncu maddenin üçüncü fıkrası hükümlerine göre belirlenir. Bu durumda, yeniden ihracat beyanının tescil tarihi, serbest dolaşıma giriş tarihi olarak kabul edilir.

(3) 152 nci maddede belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet, 162 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) bendi hükümleri uyarınca önceden ihraç edilen işlem görmüş ürünlere tanınmaz. Ancak, ihraç edilen işlem görmüş ürünler yerine herhangi bir ithal eşyasının dahilde işleme rejimine tabi tutulmadığı durumlarda muafiyet tanınır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Deniz Balıkçılığı ve Denizden Elde Edilen Ürünler

Deniz balıkçılığı ürünleri ve denizden elde edilen diğer ürünler

MADDE 154 - (1) 49 uncu maddenin birinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla serbest dolaşıma giren;

a) Türkiye'de kayıtlı veya tescilli ve Türk bandırası taşıyan gemilerin, başka ülke veya bölgelerin kara sularından çıkarttığı deniz balıkçılığı ürünleri ve diğer deniz ürünleri,

b) (a) bendinde öngörülen koşulları taşıyan fabrika gemilerinde, aynı bentte belirtilen ürünlerden elde edilen ürünler,

ithalat vergilerinden muaftır.

(2) İthalat vergilerinden muafiyet, birinci fıkrada belirtilen koşulların karşılandığının kanıtlanması halinde uygulanır.

YEDİNCİ KISIM

Özel Rejimler

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Kapsam ve yetki

MADDE 155 - (1) Eşyanın tabi tutulabileceği özel rejimler;

a) Transit,

b) Gümrük antrepo ve serbest bölgeleri kapsayan depolama,

c) Geçici kabul ve nihai kullanımı kapsayan özel kullanım,

ç) Dahilde ve hariçte işlemeyi kapsayan işleme, rejimleridir.

İzin

MADDE 156 - (1) Dahilde veya hariçte işleme rejimi, geçici kabul rejimi veya nihai kullanım rejiminin kullanılması ile işleticinin gümrük idaresi olduğu durumlar haricinde antrepoların işletilmesi gümrük idarelerinden alınacak izne tabidir. Bu fıkrada belirtilen rejimlerden bir veya daha fazlasının kullanılması veya depolama yerlerinin işletilmesi için gerekli şartlar verilen izinde belirtilir.

(2) Gümrük idareleri;

a) Ekonomik açıdan ihtiyacın kanıtlanmış olması,

b) Başvurunun bir hile teşebbüsüyle ilgisinin bulunmaması,

c) Başvuru sahibinin hesapları veya kayıtları ile aşağıdakileri kanıtlamış olması:

1) Rejime ilişkin tüm koşulların sağlanması,

2) Gerektiğinde, eşyanın ilgili zaman aralığında tanımlanabilir olması,

3) Bu hesapların veya kayıtların rejimin kontrolüne imkan vermesi,

ç) Gerekli hallerde, ilgili gümrük beyanlarının iptali de dahil olmak üzere, eşyanın durumunu düzenlemek için gerekli tüm işlemlerin gerçekleştirilebilmesi,

d) Başvurunun kabul edildiği tarih itibarıyla son üç yıl içinde başvuru sahibine geriye dönük bir izin verilmemiş olması,

e) Başvurunun aynı tür işlem ve eşyaya ilişkin verilen bir iznin yenilenmesine ilişkin olduğu durumlar hariç, ekonomik koşulların incelenmesine gerek olmaması,

f) Başvurunun, antrepoların işletilmesine ilişkin olmaması,

g) Başvurunun aynı tür işlem ve eşyaya ilişkin verilen bir iznin yenilenmesine ilişkin olduğu durumda, başvurunun ilk verilen iznin sona ermesinden itibaren üç yıl içerisinde yapılması,

koşullarının tümünün sağlanması halinde geriye dönük olarak izin verir.

(3) Gümrük idareleri geriye dönük izni, gümrük rejimine tabi tutulmuş olan eşyanın izne ilişkin başvurunun kabul edildiği tarihte fiilen bulunmadığı durumlarda da verebilir.

(4) Aksi belirtilmedikçe, birinci fıkrada belirtilen izin;

a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olan,

b) İşlemlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli güvenilirliği sağlayan,

c) Özel rejimlere tabi tutulan eşya için doğabilecek vergi yükümlülüğüne karşılık 70 inci madde hükümleri uyarınca teminat veren,

ç) Geçici kabul rejiminde eşyayı kullanan veya kullandıran ve dahilde işleme rejiminde eşyaya ilişkin işleme faaliyetlerini yapan veya yaptıran,

kişilere, bu koşulların tümünün sağlanması halinde verilir. 33 üncü maddede belirtilen yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü kapsamında ilgili özel rejime konu faaliyetin de dikkate alındığı durumda, bu statüye sahip kişinin bu fıkranın (b) bendinde belirtilen koşulu karşıladığı kabul edilir.

(5) Aksi belirtilmedikçe, dördüncü fıkraya ek olarak;

a) Gümrük idarelerinin, rejimi denetim altında tutabilmesi veya izleyebilmesi için yapması gereken idari düzenlemelerin, bu rejimden hedeflenen ekonomik amaçlarla orantılı olması,

b) Türkiye Gümrük Bölgesindeki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının işleme rejimine ilişkin verilen izin dolayısıyla olumsuz etkilenmemesi,

koşullarının birlikte karşılanması halinde birinci fıkrada belirtilen izin verilir.

(6) Aksi kanıtlanmadıkça veya ekonomik koşulların sağlandığının varsayıldığı yönetmelikle belirlenen durumlarda, beşinci fıkranın (b) bendinde belirtilen üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının olumsuz etkilenmediği kabul edilir.

(7) Türkiye Gümrük Bölgesindeki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının olumsuz etkilenme ihtimaline dair kanıt mevcut olması halinde ekonomik koşullar incelenir.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kayıtlar

MADDE 157 - (1) Transit rejimi veya aksi öngörülen haller hariç, izin sahibi, rejim hak sahibi ve eşyanın depolanması, işlem veya işçiliğe tabi tutulması veya serbest bölgelerde alımı ya da satımı gibi faaliyetlerde bulunan tüm kişiler, gümrük idaresince uygun görülen biçimde kayıt tutar. İçeriği yönetmelikle belirlenen bu kayıtlar, gümrük idaresinin rejimi denetlemesini mümkün kılacak şekilde, rejime tabi tutulan eşyanın tespiti, gümrük statüsü ve hareketinin izlenmesi bakımından ayrıntılı olarak tutulur.

(2) 33 üncü madde uyarınca yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü tanınan kişilerin yönetmelikle belirlenen hallerde birinci fıkrada yer alan yükümlülüğü yerine getirdiği kabul edilir.

Özel rejimin ibrası

MADDE 158 - (1) 181 inci madde hükümleri saklı kalmak ve transit rejimi hariç olmak üzere, bir özel rejim, rejime tabi tutulan eşyanın ya da işlem görmüş ürünlerin müteakiben başka bir gümrük rejimine tabi tutulması, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması ya da hiçbir atık bırakmamak suretiyle imha edilmesi veya 147 nci madde hükümlerine uygun olarak gümrüğe terk edilmesi halinde ibra edilir.

(2) Transit rejimi, hareket gümrük idaresi ve varış gümrük idaresindeki mevcut verilerin karşılaştırılması suretiyle, rejimin doğru şekilde sonlandırıldığına gümrük idaresi tarafından tespit edilebilmesi halinde ibra edilir.

(3) Gümrük idaresi, bir rejimin öngörülen şartlar altında ibra edilmemesi halinde, eşyaya ilişkin gerekli önlemleri alır.

(4) Aksi belirtilmedikçe rejimin ibrası yönetmelikle belirlenen sürede yapılır.

Hak ve yükümlülüklerin devri

MADDE 159 - (1) Transit rejimi dışında, özel bir rejime tabi tutulan eşyaya ilişkin rejim hak sahibinin hak ve yükümlülükleri, o rejimle ilgili olarak belirlenmiş koşulları sağlayan başka bir kişiye tamamen veya kısmen devredilebilir.

Eşyanın taşınması

MADDE 160 - (1) Yönetmelikle belirlenen özel hallerde, transit rejimi dışında bir özel rejime tabi tutulan veya serbest bölgeye konulan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bir yerden diğer bir yere taşınabilir.

Mutat elleçleme

MADDE 161 - (1) Bir işleme rejimine veya gümrük antrepo rejimine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan eşya, korunması, görünüşünün veya pazarlama kalitesinin geliştirilmesi ya da dağıtımına veya yeniden satışa hazırlanmaları amacıyla elleçleme faaliyetlerine tabi tutulabilir.

(2) Mutat elleçleme faaliyetleri ile buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Eşdeğer eşya

MADDE 162 - (1) Eşdeğer eşya, özel bir rejime tabi tutulan eşya yerine depolanan, kullanılan veya işlem gören serbest dolaşımda bulunan eşyadır. Eşdeğer eşya kullanımına Bakanlıkça kolaylaştırma, yasaklama veya kısıtlama getirilebilir.

(2) Hariçte işleme rejimi çerçevesinde eşdeğer eşya, hariçte işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunan eşya yerine işlenen, serbest dolaşımda bulunmayan eşyadır.

(3) Yönetmelikle belirlenen durumlar haricinde, eşdeğer eşyanın, yerine kullanıldığı eşya ile aynı sekizli veya onikili tarife pozisyonunda sınıflandırılması, aynı ticari nitelikte olması ve aynı teknik özelliklere sahip olması gerekir.

(4) Gümrük idareleri başvuru üzerine, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, özellikle gümrük gözetimi bakımından rejimin doğru şekilde uygulanmasının sağlanması koşuluyla;

a) Eşdeğer eşyanın, gümrük antrepo, serbest bölgeler, nihai kullanım ve bir işleme rejimi kapsamında kullanılmasına,

b) Eşdeğer eşyanın, özel durumlarda geçici kabul rejimi kapsamında kullanılmasına,

c) Dahilde işleme rejiminde, yerine kullanıldığı eşya ithal edilmeden önce, eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ihraç edilmesine,

ç) Hariçte işleme rejiminde, yerine kullanıldığı eşya ihraç edilmeden önce, eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ithal edilmesine,

izin verebilir.

(5) 33 üncü maddede belirtilen yetkilendirilmiş ekonomik operatör statüsü kapsamında ilgili rejimde eşdeğer eşyanın kullanımıyla ilgili faaliyetin de dikkate alındığı durumda, bu statüye sahip kişinin dördüncü fıkrada belirtilen koşulu karşıladığı kabul edilir.

(6) Eşdeğer eşyanın kullanımına;

a) Dahilde işleme rejimi kapsamında yalnızca 161 inci maddede belirtilen mutat elleçlemenin yapıldığı,

b) Türkiye'nin belli ülkeler, ülke grupları veya bölgeler ile yaptığı anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamalarından yararlanmak amacıyla menşei kanıtlanan, dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünlerin üretiminde, ithalat vergileri için geri ödeme veya muafiyet yasağı uygulanan menşeli olmayan eşya kullanıldığı,

c) Türkiye'nin taraf olduğu Gümrük Birliği kapsamında tercihli tarife uygulamalarından yararlanmak amacıyla dolaşım belgesi düzenlenen dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünlerin üretiminde, serbest dolaşımda bulunmayan eşya kullanıldığı,

ç) Haksız ithalat vergileri avantajına neden olabilecek Bakanlıkça belirlenen veya diğer mevzuatta belirtilen,

durumlarda izin verilmez.

(7) Dördüncü fıkranın (c) bendinde belirtilen durumda ve dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünlerin ihracat vergilerine tabi olması halinde, ithal eşyasının 184 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükümleri uyarınca belirlenen süre içinde ithal edilmemesine karşılık olarak izin sahibinden, ihracat vergileri kadar teminat alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Transit

Transit

MADDE 163 - (1) Transit rejimi, serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın;

a) İthalat vergilerine,
b) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş veya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışını yasaklayanlar hariç olmak üzere, ticaret politikası önlemlerine,
tabi tutulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir yerden diğer bir yere taşınmasında uygulanır.

(2) Yönetmelikle belirlenen hallerde serbest dolaşımda bulunan eşya, transit rejimine tabi tutulur.

(3) Birinci fıkrada belirtilen eşyanın taşınması;

a) Ulusal transit rejimi,

b) Ortak Transit Sözleşmesi,

c) TIR Sözleşmesi,

ç) ATA/İstanbul Sözleşmesi,

d) 19 Haziran 1951 tarihli Kuvvetlerin Statüsüne Dair Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen form 302,

e) Eşyanın hak ve yükümlülük sahiplerince veya onlar adına taşınmasında, Dünya Posta Birliği sözleşmelerine uygun olarak posta sistemi,

kapsamında yapılır.

(4) Transit rejiminin uygulanmasında bir özel rejime tabi eşyanın taşınmasına ilişkin olarak Bakanlıkça belirlenecek özel hükümler saklıdır. Bakanlık, transit eşyasının cinsine, niteliğine ve taşımanın özelliğine göre veya Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükleri çerçevesinde, bu bölümdeki madde hükümlerine bağlı kalmaksızın transit rejimine ilişkin düzenlemeler yapılması konusunda yetkilidir.

(5) 118 inci maddenin birinci fıkrası ile 119 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hallerde, transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın gümrük muayenesine tabi tutulması, teminat alınması, eşyanın memur eşliğinde sevki veya diğer önlemler alınması hususlarında düzenleme yapmaya Bakanlık yetkilidir.

TIR karnesi işlemlerinde izinli alıcı

MADDE 164 - (1) Gümrük idareleri, başvuru üzerine "izinli alıcı" yetkisine sahip kişiye TIR Sözleşmesi hükümlerine göre gönderilen eşyayı izin verilen bir yerde teslim alma izni verebilir. Bu durumda, TIR Sözleşmesinin 1 inci maddesinin (d) fıkrası uyarınca rejim sonlandırılır. İzin verilmesine ilişkin koşullar yönetmelikle belirlenir.

Transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın alıcıları veya taşıyıcıları ile rejim hak sahibinin yükümlülükleri

MADDE 165 - (1) Transit rejimi hak sahibi;

a) Gerekli bilgi ve eşyayı, öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan önlemlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmak,

b) Rejime ilişkin hükümlere uymak,

c) Gümrük mevzuatında aksi belirtilmedikçe, eşya için doğabilecek ithalat veya ihracat vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere bir teminat vermek,

ile yükümlüdür.

(2) Transit rejimine tabi tutulan eşya ile gerekli bilgi gümrük mevzuatına uygun olarak varış gümrük idaresine sunulduğunda, transit rejimi sonlanır.

(3) Transit rejimi kapsamında taşındığını bilerek eşyayı kabul eden taşıyıcı veya alıcı da, eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan tedbirlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmakla yükümlüdür.

(4) Gümrük idareleri, başvuru üzerine eşyanın transit rejimine tabi tutulması veya rejimin sonlandırılmasına ilişkin olarak;

a) İzin hak sahibinin eşyayı gümrüğe sunmaksızın transit rejimine tabi tutmasına imkan tanıyan izinli gönderici statüsüne,

b) İzin hak sahibinin transit rejimine tabi tutulan eşyayı belirlenmiş bir yerde teslim alarak ikinci fıkra uyarınca rejimi sonlandırmasına imkan tanıyan izinli alıcı statüsüne,

c) Transit rejimine tabi eşyanın ayniyetinin korunması için mühürlemenin gerekli olduğu durumda, özel tipte mühürlerin kullanımına,

ç) Transit rejimi beyanının eksik bilgi ile yapılmasına,

d) Eşyanın gümrük gözetimine ve rejimin ibra edilmesine olanak sağlamak amacıyla, gümrük beyannamesinde yer alan bilgileri içermesi ve bu bilgilerin hareket ve varış gümrük idarelerinin erişimine hazır bulundurulması koşuluyla eşyanın transit rejimine tabi tutulması için gümrük beyannamesi yerine elektronik taşıma belgesinin kullanımına,

ilişkin basitleştirmelere izin verebilir. İznin verilmesine ilişkin koşullar yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Depolama Rejimleri**

BİRİNCİ AYIRIM **Genel Hükümler**

Kapsam

MADDE 166 - (1) Bir depolama rejimi kapsamında, serbest dolaşımda bulunmayan eşya;

a) İthalat vergilerine,

b) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş veya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışı yasaklayanlar hariç olmak üzere, ticaret politikası önlemlerine,

tabi tutulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesinde depolanabilir.

(2) Serbest dolaşımda bulunan eşya, ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına dair bir karardan yararlanmak amacıyla veya diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde gümrük antrepo ya da serbest bölge rejimine tabi tutulabilir.

(3) Gümrük idareleri, ekonomik yönden ihtiyaç bulunması ve gümrük gözetiminin olumsuz etkilenmemesi koşuluyla serbest dolaşımda bulunan eşyanın gümrük antrepolarına konulmasına izin verebilir. Bu eşya, gümrük antrepo rejimine tabi tutulmuş sayılmaz.

(4) Parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşya, ancak bu niteliklerine uygun genel veya özel antrepoları; serbest bölgelerdeki bu niteliklere uygun yerlere konulabilir. Bu kapsamdaki eşya yönetmelikle belirlenir.

Depolama rejimine ilişkin süreler

MADDE 167 - (1) Eşyanın, bir depolama rejimi altında kalış süresi sınırsızdır.

(2) Gümrük idaresi gerek görülen hallerde, eşyanın tabi tutulduğu depolama rejiminin sonlandırılması için süre belirleyebilir.

(3) Depolama rejimine tabi eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulması veya yeniden ihraç edilmesine ilişkin beyanname verilmesi ya da bildirimde bulunulması halinde, gümrük işlemlerinin

beyannamenin tescil edildiği veya bildirim verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde bitirilmesi gerekir. Bu süre içinde işlemleri bitirilemeyen eşya muayene edilir. Muayene sonucunda gümrük idarelerince alınacak para cezasını veya diğer takipleri gerektiren veya gerektirmeyen durumlar bir tutanağa bağlanır ve eşya tasfiye edilir.

İKİNCİ AYIRIM

Gümrük Antrepo Rejimi

Gümrük antrepolarında depolama

MADDE 168 - (1) Serbest dolaşımda bulunmayan eşya, gümrük idaresi tarafından izin verilen tesis veya başka bir yerde gümrük antrepo rejimi kapsamında ve gümrük gözetimi altında depolanabilir.

(2) Gümrük antrepoları, antrepo rejimi kapsamında herkes tarafından eşya konulabilen genel antrepolar ile sadece antrepo işletme izni sahibine ait eşya konulabilen özel antrepolardır.

(3) Gümrük antrepo rejimine tabi tutulan eşya, gümrük antreposundan geçici olarak çıkarılabilir. Eşyanın geçici olarak çıkarılması, mücbir sebep haricinde, gümrük idaresi tarafından önceden izin verilmesi şartına bağlıdır.

(4) Nitelikleri itibariyle antrepolarda ve antrepolar arası taşımalarda fire veren eşya ile antrepolarda yapılmasına izin verilen elleçlemeden dolayı noksanlaşan eşyanın fire oranları ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(5) Gümrük antrepoları ile hudut kapılarında eşya satışı yapmak üzere özel antrepo statüsünde gümrüksüz satış mağazaları ve bunların depolarının açılması ve işletilmesine izin vermeye Bakanlık yetkilidir. İzin verilmesine, bu iznin geçici veya sürekli geri alınmasına, faaliyet, belge ve kayıt düzenine ve gümrüksüz satış mağazalarından eşya satışına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İşleme

MADDE 169 - (1) Gümrük idareleri, ekonomik yönden ihtiyaç bulunması ve gümrük gözetiminin olumsuz etkilenmemesi koşuluyla, eşyanın dahilde işleme veya nihai kullanım rejimleri kapsamında, bu rejimlerde belirtilen koşullara tabi olarak gümrük antrepolarında işlenmesine izin verebilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen eşyanın gümrük antrepo rejimine tabi olmadığı kabul edilir.

İzin ya da rejim hak sahibinin sorumlulukları

MADDE 170 - (1) İzin sahibi ve rejim hak sahibi;

a) Gümrük antrepo rejimine tabi eşyanın gümrük gözetiminde olmasını sağlamakdan,
b) Eşyanın gümrük antrepo rejimi kapsamında depolanmasından kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmekten,
sorumludur.

(2) Birinci fıkraya istisna olarak, genel antrepo işletme izinlerinde, birinci fıkranın (a) veya (b) bentlerinde belirtilen sorumlulukların münhasıran rejim hak sahibine devredildiği belirtilebilir.

(3) Rejim hak sahibi, eşyanın gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasından kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmekten sorumludur.

(4) Antrepolarda yapılan sayım sonucunda ortaya çıkan noksanlığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmediği takdirde, noksan çıkan eşyanın gümrük vergileri, duruma göre izin sahibi veya rejim hak sahibinden tahsil edilir.

(5) Yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya kayıtlara alınır. Bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmediği takdirde, söz konusu eşya tasfiyeye tabi tutulur.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Serbest Bölgeler Rejimi

Serbest bölgelerin belirlenmesi

MADDE 171 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinin belirli bömleri, sınırları ile giriş ve çıkış noktaları da belirlenmek suretiyle Bakanlar Kurulunca serbest bölge olarak tayin edilebilir.

(2) Serbest bölgelerin etrafı çevrilidir. Serbest bölgelerin sınırları ile giriş ve çıkış noktaları gümrük gözetimine tabidir.

(3) Serbest bölgeye giriş veya serbest bölgeden çıkış yapan kişiler ile eşya ve taşıma araçları gümrük kontrolüne tabi tutulur.

Serbest bölgelerdeki tesisler ve faaliyetler

MADDE 172 - (1) Serbest bölgelerde tesis inşası gümrük idaresinin ön iznine tabidir.

(2) Gümrük mevzuatına tabi olmak ve gümrük idaresine önceden bildirimde bulunmak kaydıyla serbest bölgelerde her türlü sınai, ticari ve hizmetle ilgili faaliyetlere izin verilir.

(3) Gümrük idaresi eşyanın niteliğini, gümrük gözetimi, emniyet veya güvenlik gerekliliklerini göz önünde tutarak ikinci fıkrada belirtilen faaliyetlere yasaklama veya sınırlama getirebilir.

(4) Gümrük idaresi, serbest bölgede yürütülen bir faaliyete ilişkin mevzuat hükümlerine uyacağı hususunda gerekli güvenilirliği sağlamayan kişilerin bu faaliyete yasaklama getirebilir.

Eşyanın gümrüğe sunulması ve rejime tabi tutulması

MADDE 173 - (1) Aşağıdaki hallerde serbest bölgeye getirilen eşyanın gümrük idaresine sunulması ve gümrük işlemlerine tabi tutulması zorunludur:

a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışından doğrudan serbest bölgeye getirilmesi,

b) Serbest bölge rejimine tabi tutulmasıyla sona erecek veya ibra edilecek bir gümrük rejimine tabi tutulmuş olması,

c) İthalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması kararından yararlanmak üzere serbest bölge rejimine tabi tutulması,

ç) Diğer mevzuatın gerektirdiği haller.

(2) Serbest bölgeye getirilen eşyanın, birinci fıkrada belirtilen durumlar dışında, gümrük idaresine sunulması zorunlu değildir.

(3) 174 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla serbest bölgeye getirilen eşya;

a) Halihazırda başka bir gümrük rejimi kapsamında değilse, serbest bölgeye girdiği anda,

b) Transit rejimini müteakip gecikmeksizin başka bir gümrük rejimine tabi tutulmaması halinde, transit rejiminin sona erdiği anda,

serbest bölge rejimine tabi tutulmuş sayılır.

Serbest dolaşımda bulunan eşya

MADDE 174 - (1) Serbest dolaşımda bulunan eşya serbest bölgeye konulabilir, serbest bölgede depolanabilir, taşınabilir, kullanılabilir, işlenebilir veya tüketilebilir. Bu durumlarda eşya, serbest bölge rejimine tabi tutulmuş sayılmaz.

(2) Gümrük idaresi, ilgili kişinin başvurusu üzerine;

a) Serbest bölgeye giren serbest dolaşımda bulunan eşyanın,

b) Serbest bölgede işleme faaliyetine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunan eşyanın,

c) Serbest bölgede serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyanın, gümrük statüsünü belirler.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşya

MADDE 175 - (1) Serbest dolaşımda bulunmayan eşya serbest bölgede bulunduğu sürece serbest dolaşıma giriş, dahilde işleme, geçici kabul veya nihai kullanım rejimine ilişkin koşulların yerine getirilmesi kaydıyla bu rejimlere tabi tutulabilir. Bu durumlarda eşya, serbest bölge rejimine tabi tutulmuş sayılmaz.

(2) Teçhizat ve tedarik ürünlerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ilgili rejimde öngörülen hallerde birinci fıkra hükmü, serbest dolaşıma girişi veya geçici kabulü, ithalat vergileri veya tarım ya da ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasını gerektirmeyen eşyanın kullanılmasına veya tüketilmesine engel oluşturmaz. Bu fıkrada belirtilen kullanım ya da tüketim halinde, serbest dolaşıma giriş ya da geçici kabul rejimi için beyan aranmaz. Ancak, bu eşya tarife kotası ya da tavanına tabi ise beyan aranır.

Eşyanın serbest bölgeden çıkarılması

MADDE 176 - (1) Diğer mevzuatta belirtilen özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, serbest bölgedeki eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç veya yeniden ihraç edilebilir veya Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine getirilebilir.

(2) Serbest bölgeden çıkarılarak Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine getirilen eşyaya 104 ila 116 ncı madde hükümleri uygulanır.

Gümrük statüsü

MADDE 177 - (1) Serbest bölgeden Türkiye Gümrük Bölgesinin başka bir yerine getirilen veya bir gümrük rejimine tabi tutulan ve serbest dolaşım statüsü kanıtlanmayan eşya, serbest dolaşımda bulunmayan eşya kabul edilir. Ancak, ihracat vergileri ve ihracat lisansları veya ticaret ya da tarım politikaları kapsamında belirlenen ihracat kontrollerine ilişkin önlemlerin uygulanması açısından bu eşyanın, aksi belirlenmediği sürece serbest dolaşımda bulunduğu kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Kullanım Rejimleri

BİRİNCİ AYIRIM

Geçici Kabul Rejimi

Kapsam

MADDE 178 - (1) Geçici kabul rejimi kapsamında, yeniden ihraç edilecek serbest dolaşımda bulunmayan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesine giriş veya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışını yasaklayanlar haricinde ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak Türkiye Gümrük Bölgesinde özel kullanıma konu edilebilir. Bu özel kullanımın kapsamı Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(2) Geçici kabul rejiminin kullanılmasına sadece;

a) Eşyanın kullanımından doğabilecek olağan yıpranmalar hariç, herhangi bir değişikliğe uğramayacak olması,

b) Eşyanın veya yapılacak işin niteliği itibarıyla ayniyet tespiti ile ilgili önlemlerin alınmamasının rejimin kötüye kullanılmasına sebep olmayacağı durumlar hariç olmak üzere, rejime tabi tutulan eşyanın

aynıyet tespitinin mümkün olması veya eşdeğer eşya kullanıldığında 162 nci maddede belirtilen koşulların sağlandığının tespiti,

c) Tam veya kısmi muafiyet suretiyle geçici kabule ilişkin Bakanlar Kurulunca belirlenen koşulların sağlanması,

halinde izin verilir.

(3) Geçici kabul rejiminde rejim hak sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olması şartı aranmaz.

Eşyanın geçici kabul rejiminde kalabileceği süre

MADDE 179 - (1) Geçici kabul rejimine tabi tutulan eşyanın yeniden ihraç edilmesine veya başka bir gümrük rejimine tabi tutulmasına ilişkin süreler, izin verilen kullanım amacına uygun olacak şekilde gümrük idarelerince belirlenir.

(2) Bakanlıkça belirlenen durumlar haricinde geçici kabul rejiminin, eşyanın başka bir özel rejime tabi tutulması suretiyle ibrasının ardından eşya tekrar geçici kabul rejimine tabi tutulsa dahi, eşyanın aynı kullanım amacı ve aynı izin sahibinin sorumluluğu altında geçici kabul rejimine tabi tutulma süresi azami yirmi dört aydır.

(3) İstisnai hallerde, izin verilen kullanımın birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen sürelerde gerçekleştirilememesi durumunda, gümrük idareleri izin sahibinin gerekçeli başvurusu üzerine süreyi uzatabilir.

(4) Eşyanın geçici kabul rejimi altında kalabileceği toplam süre, Bakanlar Kurulunca belirlenen haller hariç olmak üzere on yılı aşamaz.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kısmi muafiyet suretiyle geçici kabul rejiminde ithalat vergilerinin hesaplanması

MADDE 180 - (1) Kısmi muafiyet suretiyle geçici kabul rejimine tabi tutulan eşyadan alınacak ithalat vergileri, geçici kabul rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde bu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak ithalat vergileri tutarının % 3'ü olarak tespit edilir. Bu vergiler eşyanın geçici kabul rejiminden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler bir ay olarak kabul edilir.

(2) Alınacak ithalat vergileri tutarı, bu eşyanın geçici kabul rejimine tabi tutulduğu tarihte, serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak ithalat vergilerini aşamaz.

İKİNCİ AYIRIM

Nihai Kullanım Rejimi

Nihai kullanım rejimi

MADDE 181 - (1) Eşya, nihai kullanım rejimi kapsamında, vergi muafiyeti veya indirimli vergi oranı ile özel kullanım amacıyla serbest dolaşıma sokulabilir.

(2) Eşyanın ekonomik olarak sadece tayin edilen nihai kullanımına imkan veren bir üretim aşamasında olduğu durumlarda, gümrük idareleri vergi muafiyeti veya indirimli vergi oranı uygulanması için eşyanın belirlenen amaçlarla kullanıldığını kabul ettiği koşulları izinde belirleyebilir.

(3) Mükerrer kullanıma uygun olan eşyanın amacı dışında kullanılmasının önlenmesi için gümrük idarelerinin gerekli gördüğü durumlarda, vergi muafiyeti veya indirimli vergi oranı uygulaması için belirlenen amaçlar doğrultusunda eşyanın ilk kullanım tarihinden itibaren iki yılı aşmamak üzere gümrük gözetimi devam eder.

(4) Nihai kullanım rejimi kapsamında gümrük gözetimi;

a) Eşyanın, vergi muafiyeti veya indirimli vergi oranından yararlanması için belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanılmış olması,

b) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılması, imhası veya gümrüğe terk edilmesi,

c) Eşyanın, vergi muafiyeti veya indirimli vergi oranından yararlanması için belirlenen amaçlar dışında kullanılmış olması nedeniyle alınması gereken ithalat vergilerinin ödenmiş olması, hallerinde sona erer.

(5) Verimlilik oranının belirlenmesinin gerektiği hallerde, 182 nci madde hükümleri uygulanır.

(6) Nihai kullanım rejimine tabi tutulan eşyanın işlenmesi veya işçiliğe tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan atık ve artıklar ile doğal kayıpların nihai kullanım amacına uygun kullanıldığı kabul edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşleme Rejimleri

BİRİNCİ AYIRIM

Genel Hükümler

Verimlilik oranı

MADDE 182 - (1) Gümrük idareleri, diğer mevzuatta bir oran belirlenmediği hallerde, işleme faaliyetine ilişkin verimlilik oranını veya ortalama verimlilik oranını ya da uygun olması halinde bu oranın tespit yöntemini belirler. Verimlilik oranı ya da ortalama verimlilik oranının belirlenmesinde, işleme faaliyetlerinin gerçekleştiği ya da gerçekleşeceği koşullar göz önünde bulundurulur. Bu oran, gerektiğinde 27 nci maddeye göre değiştirilebilir.

İKİNCİ AYIRIM

Dahilde İşleme Rejimi

Kapsam

MADDE 183 - (1) Serbest dolaşımda bulunmayan eşya, 162 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla dahilde işleme rejimi kapsamında;

a) İthalat vergilerine,

b) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş veya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışını yasaklayanlar hariç olmak üzere, ticaret politikası önlemlerine,

tabi tutulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesinde bir veya birden fazla işleme faaliyetinde kullanılabilir.

(2) Dahilde işleme rejimi, tamir veya imha işlemi haricinde ancak, rejime tabi tutulan eşyanın işlem görmüş ürünler içinde mevcudiyetinin tespit edilebildiği hallerde kullanılabilir. 162 nci maddenin uygulandığı durumlarda, bu rejim eşdeğer eşyaya ilişkin koşullara uyulduğunun tespit edilebildiği hallerde kullanılabilir. Bu fıkranın uygulanmasında, işletme malzemesi kullanımına ilişkin hükümler saklıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralara ek olarak dahilde işleme rejimi;

a) Serbest dolaşıma girebilmesi için teknik gerekliliklere uygunluk sağlamaya yönelik faaliyetlere tabi tutulacak eşya,

b) 161 inci madde hükümleri uyarınca mutat elleçleme faaliyetlerine tabi tutulması gerekli olan eşya,

için de kullanılabilir.

İbra süresi

MADDE 184 - (1) Gümrük idareleri, dahilde işleme rejiminin ibra süresini 158 inci madde hükümlerine uygun olarak belirler. İşleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve rejimin ibrası için gereken zaman dikkate alınarak belirlenen bu süre, serbest dolaşımda bulunmayan eşya için dahilde işleme rejimine ilişkin izin alındığı tarihte işlemeye başlar ve bitimin rastladığı ayın son günü sona erer.

(2) İzin sahibinin haklı gerekçelere dayanan başvurusu üzerine, gümrük idareleri birinci fıkrada belirtilen esaslara göre belirlenen ibra süresini uzatabilir.

(3) 162 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) bendi uyarınca önceden ihracat yapıldığı durumlarda, gümrük idaresi, serbest dolaşımda bulunmayan eşya için dahilde işleme rejimi beyanında bulunulması gereken süreyi, eşyanın temini ve taşınması için gerekli süreyi dikkate alarak belirler. Bu süre, eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlere ilişkin ihracat beyannamesinin tescil edildiği tarihten itibaren başlar ve altı ayı aşamaz.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen altı aylık süre, izin sahibinin talebi üzerine, bu süre dolmuş olsa dahi on iki ayı aşmayacak şekilde uzatılabilir.

İleri düzeyde işlenmek üzere geçici ihracat

MADDE 185 - (1) Gümrük idareleri başvuru üzerine, dahilde işleme rejimine tabi tutulan eşyanın veya işlem görmüş ürünlerin tamamı veya bir kısmının hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere veya ayniyetinin tespit edilebilir olması şartıyla sergilenmek ya da tamir görmek amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici olarak yeniden ihracına izin verebilir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM **Hariçte İşleme Rejimi**

Kapsam

MADDE 186 - (1) Hariçte işleme rejimi kapsamında, serbest dolaşımda bulunan eşya, işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihraç edilebilir. Bu eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünler, izin sahibinin ya da izin koşullarının yerine getirilmiş ve izin sahibinin onayının alınmış olması kaydıyla Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik başka bir kişinin başvurusu üzerine ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle, yeniden serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulabilir.

(2) Hariçte işleme rejimi;

a) İhracı, ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına yol açan,

b) Tamir edilmesi gerekliliği haricinde, ihracından önce, nihai kullanımı nedeniyle vergi muafiyeti veya indirimli oranda ithalat vergileri uygulanmak suretiyle serbest dolaşıma giren ve henüz nihai kullanım amacı gerçekleşmemiş olan,

c) İhracı, ihracat vergileri iadesini gerektiren,

ç) İhracı nedeniyle tarım politikası çerçevesinde vergi iadesi dışında bir mali avantaj sağlanan, serbest dolaşımda bulunan eşyaya uygulanmaz.

(3) Gümrük idareleri, geçici olarak ihraç edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmesi ve ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyetten yararlanmak amacıyla serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması için gereken süreyi belirler. Bu süre, izin sahibinin haklı gerekçelere dayanan başvurusu üzerine uzatılabilir.

Bedelsiz tamir edilmiş eşya

MADDE 187 - (1) Tamir amacıyla geçici ihraç edilen eşya, tamiratın garanti nedeniyle sözleşmeye bağlı olarak veya kanuni bir yükümlülüğe dayanarak ya da bir imalat veya ürün hatası nedeniyle, bedelsiz yapıldığının kanıtlanması halinde, serbest dolaşıma ithalat vergilerinden tam muaf olarak girer. Ancak, bu eşyanın serbest dolaşıma ilk girişi sırasında ayıplı olduğunun dikkate alınarak işlem yapılmış olması halinde, bu hüküm uygulanmaz.

Standart değişim sistemi

MADDE 188 - (1) Standart değişim sistemi kapsamında, ikame ürün olarak adlandırılan ithal eşyası, ikinci ila beşinci fıkra hükümlerine göre, işlem görmüş ürün yerine geçebilir.

(2) Tarım politikasına veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen ve özel düzenlemelere tabi eşya dışında kalan serbest dolaşımda bulunan ayıplı eşyanın tamirinin söz konusu olduğu hallerde, gümrük idareleri başvuru üzerine standart değişim sisteminin uygulanmasına izin verir.

(3) İkame ürünlerin, tamire konu olan ayıplı eşya ile aynı sekizli tarife pozisyonunda sınıflandırılması, aynı ticari nitelikte olması ve aynı teknik özelliklere sahip olması gerekir.

(4) Ayıplı eşyanın ihracattan önce kullanılmış olması halinde, ikame ürünlerin de kullanılmış olmaları gerekir. Ancak, ikame ürünün, satış sözleşmesindeki garanti hükümleri uyarınca veya kanuni bir yükümlülük ya da bir imalat veya ürün hatası nedeniyle bedelsiz olarak verilmesi halinde, kullanılmış eşya yerine yeni eşya getirilebilir.

(5) İşlem görmüş ürünlere uygulanacak hükümler ikame ürünlere de uygulanır.

İkame ürünlerin önceden ithalatı

MADDE 189 - (1) İlgili kişinin başvurusu üzerine ve gümrük idarelerince belirlenen koşulların karşılanması kaydıyla ikame ürünlerin, ayıplı eşya ihraç edilmeden önce ithal edilmesine izin verilir. İkame ürünün önceden ithalatı durumunda, ikinci fıkra hükümlerine göre ayıplı eşyanın ihraç edilmemesine karşılık olarak ithalat vergileri kadar teminat alınır.

(2) Ayıplı eşya, ikame ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden itibaren iki aylık süre içerisinde ihraç edilir.

(3) Ayıplı eşyanın ikinci fıkrada belirtilen süre içerisinde ihraç edilemeyeceği istisnai durumlarda, bu süre gümrük idaresince, izin sahibinin haklı gerekçelere dayanan başvurusu üzerine uzatılabilir.

SEKİZİNCİ KISIM

Türkiye Gümrük Bölgesinden Çıkarılan Eşya

BİRİNCİ BÖLÜM

Eşya Çıkışından Önceki Gümrük İşlemleri

Çıkış öncesi beyanın verilmesi

MADDE 190 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak eşya için, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmadan önce yönetmelikle belirlenen süre içinde gümrük idaresine çıkış öncesi beyan verilir.

(2) Çıkış öncesi beyan;

a) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmasına ilişkin olarak gümrük beyanında bulunulmasını gerektiren bir gümrük rejimine tabi tutulması halinde, bu gümrük beyanı,

b) 194 üncü madde hükümleri uyarınca verilen yeniden ihracat beyanı,

c) 195 inci madde hükümleri uyarınca verilen çıkış özet beyanı,

ile yapılır.

(3) Çıkış öncesi beyan;

a) Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıma araçları ve bunlarla taşınan eşya için,

b) Eşyanın cinsi veya taşıma şeklinden kaynaklanan haklı gerekçelerle veya uluslararası anlaşmalar gereğince, yönetmelikle belirlenen özel durumlarda, aranmaz.

(4) Çıkış öncesi beyan, emniyet ve güvenlik amaçlı risk analizi için gerekli bilgileri kapsar.

Risk analizi

MADDE 191- (1) Gümrük idareleri, belirlenen süre içinde, öncelikli olarak emniyet ve güvenlik amacıyla risk analizini yapar ve risk analizinin sonuçlarını esas alarak gerekli önlemleri alır.

İKİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Çıkış İşlemleri

Gümrük gözetimi ve çıkış işlemleri

MADDE 192 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak eşya gümrük gözetimine ve gerektiğinde gümrük kontrolüne tabidir. Gümrük idareleri gerektiğinde, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak eşya için uyulması gereken güzergahı ve süreyi belirler.

(2) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak eşya, gümrük bölgesinden çıktığı yerdeki gümrük idaresine;

a) Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkararak,

b) Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkararak kişi adına veya hesabına hareket eden,

c) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkışından önce taşıma sorumluluğunu üstlenen, kişilerden biri tarafından gümrüğe sunulur.

(3) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak eşya durumuna göre;

a) İthalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,

b) İhracat iadelerinin ödenmesi,

c) İhracat vergilerinin alınması,

ç) Diğer mali yüklerle ilişkin yürürlükteki hükümler uyarınca gereken işlemlerin yapılması,

d) Kamu ahlakı, kamu düzeni veya güvenliği, insan, hayvan veya bitki hayatı ve sağlığı ile çevrenin, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin, sınaî veya ticari mülklerin korunmasına yönelik önlemler, balıkçılığa dair önlemler ve ticaret politikası önlemleri ile uyuşturucu prekürsörlerine, fikri ve sınai mülkiyet haklarını ihlal eden eşyaya ve nakit paraya ilişkin kontroller de dahil olmak üzere, yasaklama ve kısıtlamaların uygulanması,

işlemlerine tabi tutulur.

(4) Gümrük veya yeniden ihracat beyanının tescil edildiği veya çıkış özet beyanının verildiği andaki durum ve niteliğini aynen muhafaza etmesi koşuluyla, gümrük idarelerince eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmasına izin verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İhracat ve Yeniden İhracat

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihracı

MADDE 193 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak serbest dolaşımda bulunan eşya ihracat rejimine tabi tutulur.

(2) Birinci fıkra hükmü;

a) Hariçte işleme rejimine tabi tutulan,

b) Nihai kullanım rejimi kapsamında gümrük gözetimi devam ederken Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılan,

c) 152 nci maddenin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, varış yerine bakılmaksızın, yapılan faaliyetin gereği olarak ihtiyaç duyulan ve katma değer vergisi ile özel tüketim vergisinden istisna tutularak deniz veya hava taşıtlarına teslim edilen,

ç) 122 nci madde hükümleri uyarınca Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkarılan, serbest dolaşımda bulunan eşyaya uygulanmaz.

(3) İkinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen durumlarda, gümrük mevzuatında belirlenen ihracat beyanına ilişkin işlemler yapılır.

(4) Bakanlık, gerektiğinde ihraç eşyasının cinsine, niteliklerine ve ihracatın özelliğine göre ihracatın daha kolay yapılmasını sağlayacak usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın yeniden ihracatı

MADDE 194 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak serbest dolaşımda bulunmayan eşya için gümrük idaresine yeniden ihracat beyanı verilir.

(2) 123 ila 144 üncü madde hükümleri yeniden ihracat beyanı için de uygulanır.

(3) Yeniden ihracat beyanı;

a) Transit rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesinden geçen,

b) Serbest bölge içinde aktarılan veya serbest bölgeden doğrudan yeniden ihraç edilen,

c) Bir geçici depolama yerinde geçici depolanan ve doğrudan yeniden ihraç edilen, eşya için verilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çıkış Özet Beyanı

Çıkış özet beyanının verilmesi

MADDE 195 - (1) Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılacak eşya için gümrük beyanı veya yeniden ihracat beyanı verilmesinin gerekmediği hallerde, çıkış gümrük idaresine çıkış özet beyanı verilir. Çıkış gümrük idaresine gerekli bilgilerin derhal iletilebildiği veya elektronik ortamda erişiminin sağlandığı hallerde, çıkış özet beyanının çıkış gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir.

(2) Çıkış özet beyanı taşıyıcı tarafından verilir. Çıkış özet beyanı, taşıyıcı yerine;

a) İhracatçı veya gönderici ya da taşıyıcı tarafından adına veya hesabına hareket edilen diğer bir kişi,

b) Eşyayı çıkış gümrük idaresine sunabilen veya sunulmasını sağlayan kişi,

tarafından da verilebilir. Diğer kişiler tarafından çıkış özet beyanı verilmesi taşıyıcının yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(3) Gümrük idareleri, liman, taşıma veya ticari bilgi sistemlerinin çıkış özet beyanının verilmesi için kullanılmasını, bu tür sistemlerin çıkış özet beyanı için gerekli bilgileri içermesi ve bu bilgilerin, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmasından önce yönetmelikle belirlenen süre içinde erişilebilir olması koşuluyla kabul edebilir.

(4) Çıkış özet beyanı için gerekli bilgilere ekonomik operatörün bilgisayar sisteminden erişilebilmesi halinde, gümrük idareleri, çıkış özet beyanı yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.

Çıkış özet beyanında değişiklik yapılması ve çıkış özet beyanının iptali

MADDE 196 - (1) Başvuru üzerine, çıkış özet beyanının verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilebilir. Ancak;

- a) Çıkış özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
 - b) Bir veya daha fazla bilginin yanlış veya eksik olduğunun tespit edilmesinden,
 - c) Eşyanın çıkış için gümrük idaresince serbest bırakılmasından,
- sonra çıkış özet beyanında değişiklik yapılamaz.

(2) Çıkış özet beyanı verilen eşya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmadığında, gümrük idareleri, çıkış özet beyanını, beyan sahibinin başvurusu üzerine veya verildiği tarihten itibaren yüz elli gün içinde işlem görmemesi halinde iptal eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yeniden İhracat Bildirimi

Yeniden ihracat bildirimi verilmesi

MADDE 197 - (1) 194 üncü maddenin üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bendinde belirtilen eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılması ve bu eşya için çıkış özet beyanının aranılmaması halinde yeniden ihracat bildirimi verilir.

(2) Yeniden ihracat bildirimi, 192 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca eşyayı çıkışta gümrüğe sunmakla sorumlu kişi tarafından, çıkış gümrük idaresine verilir.

(3) Yeniden ihracat bildirimi, serbest bölge rejiminin ve geçici depolamanın sonlandırılması için gereken bilgileri içerir. Gümrük idareleri, liman, taşıma veya ticari bilgi sistemlerinin yeniden ihracat bildirimi verilmesi için kullanılmasını, bu tür sistemlerin yeniden ihracat bildirimi için gerekli bilgileri içermesi ve bu bilgilerin, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmasından önce erişilebilir olması koşuluyla kabul edebilir.

(4) Yeniden ihracat bildirimi için gerekli bilgilere ekonomik operatörün bilgisayar sisteminden erişilebilmesi halinde, gümrük idareleri, yeniden ihracat bildirimi yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.

Yeniden ihracat bildiriminde değişiklik yapılması ve yeniden ihracat bildiriminin iptali

MADDE 198 - (1) Başvuru üzerine, yeniden ihracat bildiriminin verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilebilir. Ancak;

- a) Yeniden ihracat bildirimi veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
 - b) Bir veya daha fazla bilginin yanlış veya eksik olduğunun tespit edilmesinden,
 - c) Eşyanın çıkış için gümrük idaresince serbest bırakılmasından,
- sonra yeniden ihracat bildiriminde değişiklik yapılamaz.

(2) Yeniden ihracat bildirimini verilen eşya, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarılmadığında, gümrük idareleri, yeniden ihracat bildirimini, beyan sahibinin başvurusu üzerine veya verildiği tarihten itibaren yüz elli gün içinde işlem görmemesi halinde iptal eder.

ALTINCI BÖLÜM

İhracat Vergileri Muafiyeti

Geçici olarak ihraç edilen serbest dolaşımda bulunan eşya için ihracat vergilerinden muafiyet

MADDE 199 - (1) 186 ncı madde hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihraç edilen eşya, yeniden ithal edilmesi şartıyla ihracat vergileri muafiyetinden yararlanır.

DOKUZUNCU KISIM

Gümrük İdarelerinde İş Takibi, Gümrük Müşavirleri ve Diğer Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Gümrük İdarelerinde İş Takibi ve Gümrük Müşavirleri

Gümrük idarelerinde iş takibi

MADDE 200 - (1) Eşyanın gümrük işlemleri 22 ve 23 üncü madde hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunların adına hareket edenler tarafından doğrudan temsil yoluyla veya gümrük müşavirleri tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilir ve sonuçlandırılır. Gerçek kişinin doğrudan temsil yoluyla iş takibi, geçerli vekaletnameye istinaden ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın ve özel kullanıma mahsus taşıma araçlarının gümrük işlemleri ile ilgili olarak mümkündür. Posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da gönderilen, miktarı ve değeri Bakanlar Kurulunca belirlenecek eşyanın gümrük işlemlerinin takip edilip sonuçlandırılmasında, posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilir.

(2) Devlet, belediye, il özel idareleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin amir ve memurları, özel hukuk tüzel kişilerinin kendilerini temsile yetkili personeli, tüm gümrük işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler. Özel hukuk tüzel kişilerinin, şirket ana sözleşmesinde şirketi temsile yetkili kılınan ortakları hariç, doğrudan temsil yoluyla gümrük idarelerinde iş takibi yapacak personeli için en az lisans düzeyinde üniversite mezunu olması şartı ile 201 inci maddenin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentleri dışındaki bentlerinde sayılan şartlar aranır. Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olma zorunluluğunun bulunmadığı hallerde 201 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen şart da aranmaz.

(3) Kara, deniz ve havayolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler.

(4) Doğrudan veya dolaylı temsilcilerin bu Kanunda öngörülen faaliyetlerini yapmalarına engel hastalığının bulunmaması gerekir. Tereddüt edilmesi halinde, Bakanlık tarafından tam teşekküllü resmi sağlık kurumlarından sağlık raporu talep edilebilir.

Stajyer, gümrük müşavir yardımcısı ve gümrük müşaviri olabilmek için genel şartlar

MADDE 201 - (1) Stajyer, gümrük müşavir yardımcısı ve gümrük müşaviri olmak için aşağıda belirtilen genel şartları taşımak gerekir.

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,

c) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, vergi kaçakçılığı, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçları ile 04/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda düzenlenen suçlardan ceza veya mahkumiyet kararı almamış olmak,

d) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca kesinleşmiş ceza mahkumiyeti nedeniyle devlet memurluğu görevine son verilmemiş veya devlet memurluğundan çıkarılma cezası ile cezalandırılmamış olmak,

e) Mesleği sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücutça veya akılca malul olmamak,

f) En az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak veya diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber bu fıkrada belirtilen dallardan lisansüstü diploma almış olmak,

(2) Ön lisans eğitimi veren meslek yüksekokullarının gümrük, dış ticaret ve lojistik bölümlerinden mezun olanlar müşavir yardımcısı veya stajyer olabilir.

Stajyerlik

MADDE 202 - (1) Stajyer, gümrük müşavirinin yanında mesleği öğrenmek için staj yapan kişidir.

(2) Staj süresi 1 yıldır. Gümrük Müşavirleri Dernekleri tarafından verilen eğitim programında geçen ve üç ayı aşmayan süreler stajdan sayılır.

(3) Stajyer, gümrüklerde ve gümrüklü alanlarda iş takibi yapamaz, ancak gümrük idaresine ismi ve staj süresi önceden bildirilmesi durumunda, gümrük müşaviri sorumluluğunda gümrüklü yer ve sahalara girip çıkabilir.

(4) Stajyer olabilmek için 201 inci maddede belirtilen genel şartlara ilaveten aşağıda belirtilen özel şartlar da aranır:

a) Gümrük Müşavirleri Dernekleri tarafından verilen temel eğitim programını tamamlayıp başarılı olmak,

b) Stajyer kimliğini almış olmak.

(5) Stajyerlerin gümrüklü yerlerde yapacağı işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Gümrük müşavir yardımcılığı

MADDE 203 - (1) Gümrük müşavir yardımcısı, gümrük müşavirinin yanında çalışan ve gümrük müşaviri adına gümrük idarelerinde iş ve işlemleri takip eden kişidir.

(2) Bakanlık, gümrük müşavir yardımcılarının gümrüklerde iş ve işlemlerin takibine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(3) Gümrük müşavir yardımcısı olabilmek için 201 inci maddede belirtilen genel şartlara ilaveten aşağıda belirtilen özel şartlar da aranır:

a) 1 yıllık stajı tamamlamış olmak,

b) Gümrük müşavir yardımcılığı sınavında başarılı olmak,

c) Müşavir yardımcısı ruhsatını almış olmak.

(4) Bakanlığın idari birimlerinde en az on beş yıl çalışıp bu görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılan ve 201 inci maddede yer alan genel şartları taşıyanlar, staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcılığı sınavına girebilirler.

Gümrük müşavirliği

MADDE 204 - (1) Gümrük müşaviri, gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarruf ve işlemleri yapan ve Bakanlıkça verilecek diğer görevleri de yürüten meslek mensubudur.

(2) Gümrük müşaviri olabilmek için 201 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan diğer koşullara ilaveten aşağıda belirtilen özel şartlar aranır:

- a) Gümrük müşaviri yanında iki yıl süre ile gümrük müşavir yardımcılığı yapmış olmak,
- b) Meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılmamış olmak,
- c) Gümrük müşavirliği sınavında başarılı olmak,
- ç) Gümrük müşavirliği ruhsatını almış olmak.

(3) Bakanlığın idari birimlerinde çalışıp bunun on yılını gümrük müdürü, gümrük ve ticaret bölge müdür yardımcısı, gümrük ve ticaret bölge müdürü, gümrük ve ticaret uzmanı, gümrük ve ticaret müfettişi, daire başkanı ve daha üst ünvanlarda geçirenlerden, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılan ve 201 inci maddede yer alan genel şartları taşıyanlar, doğrudan gümrük müşavirliği sınavına girebilirler.

Yetkilendirilmiş gümrük müşavirliği

MADDE 205 - (1) Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri, Bakanlıkça belirlenen tespit işlemlerini yapan ve Bakanlıkça adına yetki belgesi düzenlenen gerçek kişi veya tüzel kişi ortağı gümrük müşaviridir.

(2) Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri olabilmek için 201 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan diğer koşullara ilaveten aşağıda belirtilen özel şartlar aranır:

- a) Geçici 1 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gümrük müşavirliği ruhsatı almak ya da 204 üncü madde uyarınca alınan gümrük müşavirliği ruhsatına en az yedi yıl süre ile sahip olmak,
- b) 211 inci madde uyarınca son üç yıl içerisinde üçten fazla uyarma veya kınama cezası almamış olmak,
- c) Son beş yıl içinde 211 inci madde uyarınca kesinleşmiş geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası almamış olmak,
- ç) Altmış beş yaşını doldurmamış olmak,
- d) Dolaylı temsil suretiyle gümrük idarelerinde iş takip etmemek ve bu amaçla kurulmuş tüzel kişilere ortak olmamak,
- e) Tespit işlemlerinin yapılacağı kişiler ve antrepo işleticileri ile ortaklık veya çalışan statüde ilişkisi bulunmamak.

(3) Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri tarafından yapılması uygun görülen tespit işlemlerinin kamu yararı ve hizmet gereği gözetilerek gümrük memuru eliyle yürütülmesi konusunda Bakanlık yetkilidir.

(4) Yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Sınavlar

MADDE 206 - (1) Gümrük müşavir yardımcılığı sınavı, yazılı olarak yapılır.

(2) Gümrük müşavirliği sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamada yapılır.

(3) Gümrük müşavirliği sınavının yazılı kısmını kazananlar, Bakanlıkça tayin edilecek yer ve zamanda sözlü sınava tabi tutulur.

(4) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına en fazla beşer defa girilebilir.

(5) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Gümrük Müşavirleri Dernekleri

MADDE 207 - (1) Gümrük Müşavirleri Dernekleri; İstanbul, Ankara, Mersin, Bursa ve İzmir olmak üzere 5 merkezde kurulur.

(2) İhtiyaç olması halinde başka merkezlerde de Dernek kurulması konusunda Bakanlık yetkilidir.

Asgari ücret tarifesi

MADDE 208 - (1) Gümrük Müşavirleri Dernekleri, her yıl ocak ayından geçerli olmak üzere müşavirlerin yapacakları iş ve işlemler karşılığında alacakları ücretleri gösterir birer tarife hazırlayarak Bakanlığa gönderir. Bakanlık tarifeyi aynen veya gerekli gördüğü değişikliklerle tasdik eder. Tarifeler Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer. Yeni tarifenin tasdikine kadar mevcut tarife hükmü uygulanır.

Gümrük müşavirlerinin sorumlulukları

MADDE 209 - (1) Gümrük müşavirleri, yüklendikleri görevleri bu göreve yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve mesleğin gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler.

(2) Gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler ile yeniden ihracat beyanı veya bildirimi üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar gümrük idaresine karşı bağlı buldukları tüzel kişilikle birlikte gümrük idaresince alınan vergiler yönünden *müşterek ve müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte tüzel kişilik de gümrük idaresince verilen para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur.

(3) Gümrük müşavirleri, kanunlara göre tutmaya mecbur oldukları ticari veya kanuni defterlerini, vekaletname ve sözleşmelerini; işlerine dair yazdıkları ve aldıkları mektup, faks, telgraf ve benzeri belgeler ile düzenledikleri fatura, makbuz ve masraflarına ilişkin belgelerin asıllarını ve örneklerini özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla beş yıl muhafaza etmeye; bunları gümrük ve ticaret müfettişlerine ve yetkili gümrük amir ve memurlarına göstermeye; bunların incelenmesine, denetlenmesine izin vermeye ve gerektiğinde yazılı istek üzerine bunları yukarıda belirtilen görevlilere ibraz etmeye mecburdurlar.

Gümrük müşavirliği faaliyetlerinde tabi olunacak esaslar

MADDE 210 - (1) Gümrük müşavirleri tabela veya basılı kağıtlarda ruhsatları ile belirlenen mesleki unvanları dışında başka sıfat kullanamazlar.

(2) Gümrük müşavirleri, mesleği yapmaları yasaklanan kişileri çalıştıramayacakları gibi, bu kişilerle meslek ile ilgili işbirliği de yapamazlar.

(3) Birden çok gümrük müşaviri, çalışmalarını gümrük müşavirliği ortaklık bürosu veya şirket şeklinde birleştirebilirler.

(4) Gümrük müşavirliği şirketleri ve ortaklık büroları müşavirlik faaliyet konuları dışında ticari faaliyetlerde bulunamaz.

(5) Gümrük müşavirleri dışındaki kişiler, gümrük müşavirliği yapacak olan tüzel kişilere ortak olamayacakları gibi, yönetim organında da görev alamazlar. Gümrük müşaviri olmayan kişilere şirketi temsil ve ilzam yetkisi verilemez.

(6) Gümrük müşavirliği şirketleri açtıkları her şubede, şubenin bulunduğu yerde ikamet eden ve faaliyet gösteren, müşavir bulundurmamak zorundadır.

(7) Gümrük müşavirliğinin bir şirket kurularak yürütülmesi halinde, gümrük müşavirinin gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler ile yeniden ihracat beyanı veya bildirim üzerine imzasını atabilmesi için Türk Ticaret Kanununa göre tüzel kişiliği temsile yetkili olması gerekir.

(8) Gümrük müşavirleri dolaylı temsilci sıfatıyla gerçek ve tüzel kişilere tabi ve onların iş yerlerine bağlı olarak hizmet akdi ile çalışamaz.

(9) Gümrük müşavirleri, gümrük müşavir yardımcıları, müşavirlik şirketleri ve ortaklık büroları meslek ve meslek onuru ile bağdaşmayan işlerle uğraşamazlar.

(10) Müşavirlik şirketleri ve ortaklık bürolarının ortakları aynı şekilde kurulmuş ikinci bir müşavirlik şirketi veya ortaklık bürosuna ortak olamaz. Şirket veya ortaklık bürosu ortağı olan gümrük müşavirleri ayrıca serbest olarak mesleklerini icra edemezler.

(11) Gümrük müşavirleri, müşavirlik şirketleri ve ortaklık büroları doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte anlaşma, karar ve eylemlerde bulunamazlar.

Disiplin cezaları

MADDE 211 - (1) Gümrük Müşavirliği mesleğinin onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da görevin gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmayan müşavirler, müşavir yardımcıları ile stajyerler hakkında, müşavirlik hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi amacıyla, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıda tanımlanan disiplin cezaları verilir.

a) Uyarma; mesleğin icrasında daha dikkatli davranılması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama; görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

c) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma; mesleki sıfatı saklı kalmak kaydıyla üç aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere mesleki faaliyetten alıkoymadır.

ç) Meslekten çıkarma; meslek ruhsatın veya stajyer kimliğinin geri alınarak, mesleği icra etmesine izin verilmemesi ve sicil kaydının silinmesidir.

(2) Gümrüklerde uygulanan mevzuat hükümlerinin ve Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde gerekli özeni göstermemek uyarma cezasına tabidir.

(3) Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Mesleki konularda yapılacak sözleşme hükümlerine riayet etmemek,

b) Mesleği icabı bilmesi gereken durumlarda yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak,

c) Görev sırasında kamu görevlilerine sözlü saldırıda bulunmak,

ç) Başka bir meslek mensubu ile sözleşmesi bulunan müşterilere, sözleşmesinin bulunduğu meslek mensubu hakkında olumsuz propaganda yaparak sözleşmesini iptal ettirmek,

d) Kendisi, hizmetleri ve faaliyetleri hakkında gerçekdışı veya yanıltıcı açıklamalarda bulunmak,

e) Gümrük müşavirliği şirketinde ortaklığı varken aynı şekilde kurulmuş ikinci bir gümrük müşavirliği şirketine ortak olmak,

f) Uyarma cezasının alındığı tarihten itibaren iki yıl içerisinde tekrar uyarma cezası almak

(4) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Meslek mensubu olmayanlar ile gümrük müşavirliği mesleğinin icra edilmesini sağlayacak işbirliği ve ortak çalışma ortamı oluşturmak,

b) Kullanıcı/erişim kodu ve şifresi veya e-imzasını maiyetinde çalışan müşavir yardımcısı ve stajyerlere kullanırmak veya gerekli tedbirleri almayarak yetkisiz kişilerin gümrük sistemine erişimini sağlamak,

- c) Görev sırasında gümrük görevlilerine fiili saldırıda bulunmak,
- ç) Gümrük müşaviri ve müşavir yardımcısı olmayan şahısları gümrük müşavirliği şirketine ortak yapmak,
- d) Dolaylı temsilci sıfatıyla, meslek mensubu olmayan gerçek ve tüzel kişilere tabi ve onların iş yerlerine bağlı olarak açık veya gizli hizmet akdi ile çalışmak,
- e) Kınama cezasının alındığı tarihten itibaren iki yıl içerisinde tekrar kınama cezası almak.
- (5) Meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:
- a) Beş yıllık dönem içinde iki defa geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırıldıktan sonra bu cezayı gerektiren fiili yeniden işlemek,
- b) İzin belgesini, kullanıcı/erişim kodu ve şifresini veya e-imzasını bir başkasına kiraya vermek veya ruhsatını, kullanıcı/erişim kodu ve şifresi veya e-imzasını devamlı veya geçici olarak üçüncü kişilere kullandırmak,
- c) Başka gümrük müşavirlerinin ad, unvan ve şifrelerini kullanarak beyanname düzenlemek,
- ç) Diğer gümrük müşaviri ve/veya gümrük müşavir yardımcıları ile Bakanlık merkez ve taşra personeli hakkında zarar vermek, menfaat sağlamak amacıyla gazez ve kinle hareket ederek ilgili kuruluşlara asılsız ihbar veya şikayette bulunmak,
- d) Affa uğramış, ertelenmiş, hükmün açıklanması geriye bırakılmış veya paraya çevrilmiş olsa dahi 201 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde sayılan suçlardan birinden hüküm giymek.
- e) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu hükümlerine göre terör suçlarından veya terör amacıyla işlenen suçlardan birinden hüküm giymek.
- (6) Tarifedeki asgari ücretin altında iş kabul ettiği tespit edilen gümrük müşavirleri hakkında asgari ücret ile fiilen tahsil edilen ücret arasındaki farkın beş katı para cezası tatbik edilir. Bu durumun tespitinden sonraki üç yıllık dönem içinde asgari ücretin altında iş kabul ettiği bir kez daha tespit edilen müşavir hakkında geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası verilir.
- (7) Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve haller nitelik ve ağırlıkları itibariyle benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.
- (8) Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları, uyarma ve kınama cezalarının verildiği tarihten itibaren beş yıl, geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezasının verildiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra Bakanlığa başvurarak, verilmiş olan cezaların sicil dosyasından silinmesini isteyebilir. Başvurular Bakanlıkça değerlendirilerek sonuçlandırılır. Meslekten çıkarma cezaları sicil dosyasından silinmez.
- (9) Disiplin kurulları ve bölge müdürlükleri, önerilen cezayı kabul veya reddedilebilecekleri gibi bir alt disiplin cezasının uygulanmasına da karar verebilir.
- (10) Savunma alınmadan disiplin cezası verilemez. Yetkili disiplin kurulunun veya bölge müdürünün on günden az olmamak üzere verdiği süre içinde savunma yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.
- (11) Disiplin cezaları, fiilin mevzuat hükümlerine aykırılığının gümrük idarelerince tespit edildiği tarihten itibaren üç yıl, her halükarda fiilin işlendiği tarihten itibaren beş yıl içinde verilmediği takdirde zamanaşımına uğrar. Ancak, mevzuata aykırı işlem ve eylemlerin aynı zamanda bir adli kovuşturma konusu olması halinde, bu aykırılık için Türk Ceza Kanununda öngörülen zamanaşımı hükümlerine göre disiplin cezası verilir.
- (12) Uyarma ve kınama cezası yetkili gümrük ve ticaret bölge müdürü, geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası Bakanlık Merkez Disiplin Kurulu, meslekten çıkarma cezası Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu tarafından verilir.
- (13) Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren ilgilisi hakkında tedbir uygulanır ve tebliğ tarihinde hüküm ifade eder.

(14) Disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemden dolayı aynı zamanda ceza mahkemesinde dava açılmış olması disiplin soruşturması açılmasını engellemez. Ceza mahkemesince mahkumiyet kararı verilmesi veya verilmemesi halleri, ayrıca disiplin cezası verilmesini etkilemez.

(15) Bu Kanuna ve gümrüklerde uygulanan mevzuat hükümlerine aykırı hareketleri tespit edilen gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarının ruhsatları gümrük ve ticaret başmüfettişleri, gümrük ve ticaret müfettişleri, gümrük ve ticaret müfettiş yardımcıları ile gümrük ve ticaret bölge müdürleri tarafından gerek görülmesi halinde tedbir mahiyetinde geçici olarak alınır ve gümrüklerde iş takip etmelerine izin verilmez. Bu durum, gerekçesi ile birlikte ruhsatın alınmasını izleyen gün Bakanlığa bildirilir. Bu yöndeki inceleme ve araştırma üç ay içerisinde tamamlanmadığı takdirde, tedbir kendiliğinden kalkar. Bu şekilde ruhsatları alınanlar hakkında geçici mesleki faaliyetten alıkoyma cezası verilmesi halinde, tedbir mahiyetinde ruhsatın alındığı süre, verilen cezadan mahsup edilir.

(16) Terörle Mücadele Kanunu hükümlerine göre, haklarında terör suçları veya terör amacıyla işlenen suçlar nedeniyle soruşturma başlatılan gümrük müşavirleri ve müşavir yardımcılarının izin belgeleri soruşturma ve kovuşturma sonuçlanıncaya kadar Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürü tarafından geri alınır ve bu kişilerin gümrüklerde iş takip etmelerine izin verilmez.

(17) Mesleğe alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya mesleğin ifası sırasında bu şartlardan herhangi birinin kaybedilmesi halinde, gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcılığı ruhsatları Bakanlık tarafından iptal edilir.

(18) Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Bakanlığın yetkili olduğu hususlar

MADDE 212 - (1) a) Bu Kanunda ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuatta yer alan; izin süreleri, teminat uygulamaları, gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna uygulamaları ile beyannameye, beyana veya bildirimine ilişkin ortaya çıkan sorunları ve tereddütleri incelemek suretiyle gidermeye Gümrük ve Ticaret Bakanı yetkilidir.

b) Tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinde kriz bölgelerinde kullanılmak üzere yurt dışından gelecek araç, gereç, makine, teçhizat ve benzeri malzemelerin, giriş kayıtları tutulmak ve gümrük ile ilgili mevzuat gereğince yerine getirilmesi gereken işlemler sonradan yapılmak üzere, yurda girişine izin vermeye; bu şekilde yurda giren her türlü araç, gereç, makine ve teçhizatın tekrar yurt dışına çıkarılmalarına veya ihtiyaçlara ve günün şartlarına uygun olarak serbest dolaşıma girişine veya olağanüstü durumun yaşandığı bölgede yer alan gümrük idaresinde geçici olarak gümrük hizmeti verilmemesine karar vermeye Gümrük ve Ticaret Bakanı yetkilidir.

c) Bakanlık, gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alır. Bu çerçevede; özellik arz eden eşyanın gümrük işlemleri ve kontrollerinin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla, belli eşyanın gümrük işlemlerinin belirli gümrük idarelerinden yapılması yönünde düzenleme yapmaya Bakanlık yetkilidir.

Sınır ticareti ve sınır ticaret merkezleri

MADDE 213 - (1) Türkiye ile komşu ülkeler arasında coğrafi durum ve bölge ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılacak sınır ticaretinin kapsamını belirlemeye, sınır ticareti yapılacak sınır ticaret merkezlerinin kurulmasına ve buralardan yapılacak ihracat ve ithalatın usul ve esaslarını belirlemeye veya sınır ticareti yoluyla serbest dolaşıma girecek eşyadan alınacak vergileri göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen azamî hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(2) Sınır ticaret merkezleri, gümrük işlemlerinin yürütülmesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışında addedilir.

(3) Sınır ticaretine ilişkin gümrük işlemleri Bakanlıkça belirlenir.

Posta gümrük işlemleri

MADDE 214 - (1) Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen, Türkiye'den gönderilen veya Türkiye'ye iade edilen eşya, posta çantaları ve koliler gümrük idaresinin kontrolüne ve muayenesine tabidir. İçinde eşya bulunmadığı anlaşılan mektuplar bu hükmün dışındadır.

(2) Türkiye Gümrük Bölgesine gelen bütün posta çantaları ve koliler ilk giriş kapısından itibaren gümrük gözetimi altında posta idarelerine sevk edilir ve buralarda gümrük muayenesine tabi tutulur.

(3) Türkiye Gümrük Bölgesinden gönderilecek posta çantaları ve koliler de gümrük kontrolüne tabi olup, bunların daha önce gümrükçe kontrol edildiğine ilişkin gümrük idarelerinin mühür veya diğer işaretlerinin bulunup bulunmadığı ve kapların sağlamlığı tespit edildikten sonra, ihracına izin verilir.

(4) Posta gönderilerine ait gümrük kontrolünün kapsamı ve yöntemi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Bakanlıkça müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

(5) Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen veya Gümrük Bölgesinden giden eşya, 155 ila 162 nci maddeler ile 166 ila 170 inci maddelerde belirtilen hükümlere tabi genel antrepo sayılan yerlere, posta idaresinin sorumluluğu ve gümrük idaresinin gözetimi altında konulur. Eşyanın buralarda bekleme süresi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası posta anlaşmaları hükümlerine tabidir.

(6) Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen veya Türkiye'den gönderilecek olan ticari mahiyetteki eşya, 123 ila 144 üncü madde hükümleri uyarınca gümrük idarelerine beyan edilir.

(7) Ticari mahiyette olmayan eşyanın gümrük idaresine sunulması sırasında, ibraz edilen uluslararası kabul görmüş belgeler beyanname hükmünde olup, ayrıca beyanname aranmaz.

Gümrük personelinin kıyafeti

MADDE 215 - (1) Bakanlık Taşra Teşkilatında çalışan personelden resmi kıyafet giyecek olanlar ile resmi kıyafetlerin ve bunlara takılacak kokart, isim plaketleri ve diğer işaretlerin şekli yönetmelikle belirlenir.

Gümrük bayrağı

MADDE 216 - (1) Günün her saatinde hizmet veren gümrük kapılarında gümrük bayrağı sürekli olarak çekili kalır. Diğer gümrük binalarında ise yalnız kanuni çalışma saatlerinde gümrük bayrağı çekilir.

ONUNCU KISIM CEZALAR

Genel Hükümler

MADDE 217 - (1) Gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezalarının zamanaşımı, bu idari para cezalarına ilişkin gümrük vergilerinin zamanaşımına tabidir.

(2) İdari yaptırıma konu fiilin, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zamanaşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla, idari yaptırım kararları Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde uygulanır.

(3) Gümrük vergilerine ilişkin idari yaptırım kararları ve bu kararlara yönelik itirazlar hakkında bu Kısım ve Birinci Kısımın İkinci Bölümünün Yedinci Ayırımı hükümleri uygulanır.

(4) İdari para cezaları, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde ödenir.

(5) Mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilen eşyanın gümrük gözetiminde olmaması veya teslim edilmemesi halinde kaim değer olarak eşyanın gümrüklenmiş değerinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(6) Yargı mercileri tarafından iptal edilen genel tebliğ ve genelgeler hariç olmak üzere, bir hükmün uygulanması hususunda gümrük idaresinin genel tebliğ veya genelgede değişiklik yapmak suretiyle görüş değiştirmesi veya gümrük idaresi tarafından yükümlüye yazılı olarak hatalı izahat verilmiş olması halinde bu Kısım hükümlerine göre para cezası ve faiz uygulanmaz.

(7) 218 ila 222 nci madde hükümlerine göre gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezaları bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilir ve aynı zamanda ödenir.

(8) Konusu ve yükümlüsünün aynı olması, aralarında maddi veya hukuki yönden bağıllık bulunması şartıyla; birden fazla işleme, beyannameye, beyana veya bildirimle ilişkin gümrük vergileri ve para cezalarına tek tahakkuk ve ceza kararı düzenlenebilir.

(9) Verginin matrahına, oranına, tutarına veya vergiye ilişkin hata veya maddi hata yapıldığının ek tahakkuk ve para cezası kararlarının yükümlüye tebliğinden sonra tespit edilmesi halinde söz konusu kararlar düzeltilerek yükümlüye yeniden tebliğ edilir. Bu durumda, 83 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan süre 1 yıl uzar.

(10) Bu Kanun uyarınca idari yaptırım kararları gümrük idarelerinin amirleri veya yardımcılarını tarafından verilir.

Beyanın kontrolü sonucunda bulunan vergi farklılıklarına uygulanacak cezalar

MADDE 218 - (1) Serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici kabul rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak yapılan muayene, denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda, alınması gereken ithalat vergilerinin beyana göre hesaplanan gümrük vergilerinden fazla olması halinde fark ithalat vergilerinin yanı sıra vergi farkının üç katı para cezası alınır.

(2) Dahilde işleme rejimi, nihai kullanım rejimi veya tam muafiyet suretiyle geçici kabul rejimi hükümlerine tabi eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; birinci fıkrada belirtilen farklılıkların tespiti durumunda aynı fıkrada öngörülen cezaların yarısı kadar para cezası alınır.

(3) Yukarıda belirtilen aykırılıkların gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilmesi durumunda ilgili fıkralara göre hesaplanan cezalar yüzde on beş oranında uygulanır.

(4) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri için yukarıda belirtilen cezalara ilişkin hükümler uygulanmaz. Bu gibi hallerde, 224 üncü maddenin birinci fıkraya hükmüne göre işlem yapılır.

(5) 61 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca doğan vergi yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin anılan maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen tarihe kadar hiç ödenmemiş veya eksik ödenmiş olduğunun gümrük idaresince yapılan kontrol sonucunda tespit edildiği durumda, ödenmesi gereken ithalat vergilerinin söz konusu dördüncü fıkrada belirtilen faizi ile birlikte tahsilinin yanı sıra, bu vergilerin dörtte biri tutarında para cezasına hükmedilir. Bu fıkrada belirtilen hiç ödenmeyen

veya eksik ödenen ithalat vergilerinin gümrük idaresinin tespitinden önce bildirilmesi durumunda bu cezaya hükmedilmez ve sadece 61 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca işlem yapmakla yetinilir.

(6) 82 nci maddenin altıncı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, birinci ila üçüncü ve beşinci fıkralara göre verilen cezalar 224 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

Beyanın kontrolü sonucunda tespit edilen aykırılıklara uygulanacak cezalar

MADDE 219 - (1) Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ithalinin yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümrüklenmiş değerinin dört katı idari para cezası verilir.

b) (a) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına otuz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına altı yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.

c) Eşyanın ithalinin, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu ilgili mevzuatında açıkça belirtildiği halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

ç) (c) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına sekiz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına iki yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.

d) (c) bendinde belirtilen eşyanın, Bakanlıkça belirlenecek süre içerisinde, ithalinin uygun bulunduğuna ilişkin belge veya bilginin düzenlenmesi veya ilgili kurum veya kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetimin olumlu sonuçlandığının bildirilmesi halinde, 224 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca para cezası verilir.

(2) İhracat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya kontrol sonucunda;

a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ihracının yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrüklenmiş değeri kadar idari para cezası verilir.

b) Eşyanın ihracı, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin onda biri kadar idari para cezası verilir.

c) (b) bendinde belirtilen eşyanın, Bakanlıkça belirlenecek süre içerisinde, ihracının uygun bulunduğuna ilişkin belge veya bilginin düzenlenmesi veya ilgili kurum veya kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetimin olumlu sonuçlandığının bildirilmesi halinde 224 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca para cezası verilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen aykırılıkların gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilmesi durumunda bu fıkralara göre hesaplanan cezalar yüzde on beş oranında uygulanır.

(4) Yolcuların, gümrük mevzuatına göre kişisel ve hediyeelik eşya kapsamı dışında olup beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan ya da başkasına ait olduğu halde kendi eşyasıymış gibi gösterdikleri eşyanın gümrük vergileri iki kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir. Gümrük vergileri ödenmediği takdirde, eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır.

(5) Birinci fıkranın (a) ve (c) bentlerinde belirtilen eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve 146 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılır. Kara, deniz ve hava ulaşım

araçları hakkında verilen el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararlarının uygulanmasında, el koyma işlemi bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunur.

(6) Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve transit rejimine konu edilen serbest dolaşımda olmayan eşyanın yapılan kontrolü veya muayenesi sonucunda, beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten olduğunun tahlil, teknik inceleme ve araştırmaya gerek olmaksızın tespiti halinde;

a) Farklı çıkan eşyanın gümrük vergileri toplamının beyan edilen eşyanın gümrük vergileri toplamından fazla olması durumunda farklı çıkan eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası verilir.

b) Farklı çıkan eşyanın beyan edilen eşyadan farklı şekilde, ithalinin lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olması durumunda eşyanın gümrüklenmiş değeri kadar para cezası verilir.

(7) Transit rejimine konu edilen serbest dolaşımda olmayan eşyanın, hareket gümrük idaresinden sevk edilmesinden sonra varış gümrük idaresine varışından önce ya da varış gümrük idaresinde yapılan kontrolü veya muayenesi sonucunda;

a) Beyana göre eksik olduğunun tespit edilmesi halinde, eksik çıkan eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra eşyanın gümrük vergilerinin iki katı para cezası verilir.

b) Beyana göre fazla olduğunun tespit edilmesi halinde, fazla çıkan eşyanın gümrük vergileri kadar para cezası verilir ve fazla çıkan eşya Kanununun 146 ncı madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.

c) (a) ve (b) bendleri kapsamında değerlendirilemeyecek eksiklik ve fazlalık durumları ile bu durumların tespitine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(8) 97 nci maddeye göre yapılan kontroller kapsamında; deniz ve hava nakil vasıtaları kaptanları, pilotları, hizmetlileri veya mürettebatının beyanına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşya bulunduğu takdirde beyan sahibine 224 üncü maddenin altıncı fıkrası hükmüne göre idari para cezası verilir. Eşyaya el konulur ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilerek, 146 ncı madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.

İzinsiz eşya çıkarılmasına, sayımlarda eksik veya fazla çıkan eşyaya uygulanacak cezalar

MADDE 220 - (1) Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan geçici depolama yerleri, serbest bölgeler gümrük antrepoları veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması veya buralardaki eşyanın değiştirilmesi ya da yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması hallerinde, bu eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

(2) Serbest bölgeler, geçici depolama yerleri, gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre fazla eşya çıkması halinde, bu eşyanın 146 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılmasının yanı sıra, fazla çıkan eşyaya ait ithalat veya ihracat vergileri tutarı kadar para cezası alınır.

(3) Gümrüksüz satış mağazalarından hak sahibi olmayanlara satış yapılması halinde satışa konu eşyaya, hak sahibi olmakla birlikte limit üstü satış yapılması halinde de limit üstü eşyaya ait ithalat vergilerinin tahsil edilmesinin yanı sıra bu vergilerin üç katı para cezası verilir.

(4) Eşyanın gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasına ilişkin beyanının kontrolü veya muayenesi neticesinde, antrepo beyannamesinde beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten eşya olduğunun tahlil, teknik inceleme ve araştırmaya gerek olmaksızın tespiti halinde;

a) Farklı çıkan eşyanın gümrük vergileri toplamının beyan edilen eşyanın gümrük vergileri toplamından fazla olması durumunda farklı çıkan eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin iki katı idari para cezası verilir.

b) Farklı çıkan eşyanın beyan edilen eşyadan farklı şekilde, ithalinin lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olması durumunda eşyanın gümrüklenmiş değeri kadar para cezası verilir.

(5) Gümrük idaresince eşya girişine izin verilmeyen geçici depolama yerleri veya antrepolara eşya alınması halinde buraların izin sahiplerine eşyanın gümrük kıymetinin yarısı kadar idari para cezası uygulanır.

Giriş özet beyanında eksiklik veya fazlalık

MADDE 221 - (1) 99 ila 102 nci madde hükümlerine göre verilen giriş özet beyanında kayıtlı miktara göre noksan çıkan kapların mahrecinden yüklenmemiş veya yanlışlıkla başka yere çıkartılmış veya kaza ve avarya sonucunda yok olmuş veya çalınmış bulunduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, bu noksan kaplara ait eşyadan tarife pozisyonuna veya tarife pozisyonu tespit edilemiyor ise cinsine ve türüne göre tarifede dahil olduğu faslın en yüksek vergiye tabi pozisyonuna göre hesaplanacak gümrük vergileri kadar para cezası alınır.

(2) Birinci fıkraya göre ceza belirlenmesi mümkün olamıyorsa, noksan her kap için 224 üncü maddenin birinci fıkrasında belirlenen miktarda para cezası alınır.

(3) 99 ila 102 nci madde hükümlerine göre verilen giriş özet beyanında kayıtlı miktara göre fazla çıkan kapların yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, söz konusu eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir, 146 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılır ve eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası alınır.

(4) Dökme gelen eşyada yüzde üçü aşmayacak şekilde eşya cinsi itibarıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmaz. Doğalgaz ürünlerinde boru hatları ile taşınarak ithal edilenler hariç bu oran % 4'ü aşmayacak şekilde uygulanır.

(5) Eşya miktarının gümrük idaresince tespit edilmediği ve rejim beyanının belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı durumlarda, tespit edilen miktar farklılıkları giriş özet beyanı eksikliği veya fazlalığı olarak değerlendirilir. Yapılan eksiklik veya fazlalık takibatı sonucunda miktar farklılığı nedeniyle cezayı gerektirir bir durum ortaya çıkması halinde, 218 inci madde hükümleri uygulanmayarak sadece bu madde hükümlerine göre işlem yapılır.

(6) Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapan taşıt içerisinde giriş özet beyanı verilmeksizin eşya getirildiğinin gümrük idaresince belirlendiği veya eşyanın boşaltılmasına izin verilmesinden sonra gümrük idaresine bildirildiği ve bu eşyanın verilmiş olan giriş özet beyanlardan biri ile ilişkili olmadığının anlaşıldığı hallerde, söz konusu eşya için giriş özet beyanı vermekle yükümlü olan kişinin tespit edilmesi halinde bu kişi, tespit edilememesi halinde ise eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişi tarafından, eşyanın yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, söz konusu eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve 146 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılır ve eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası alınır.

(7) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen para cezaları giriş özet beyanı veren kişiden, altıncı fıkrada belirtilen para cezası ise giriş özet beyanı vermekle yükümlü olduğu tespit edilen kişiden, bu kişinin tespit edilememesi halinde eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişiden alınır.

Dahilde işleme ve özel kullanım rejimlerinde beyana aykırılık

MADDE 222 - (1) 224 üncü maddenin üçüncü fıkrasının (h), (k) ve (l) bentleri, dördüncü fıkrasının (f) ve (g) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç, dahilde işleme rejimi ile geçici kabul rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası verilir. Ancak; dâhilde işleme rejimi kapsamı ithal eşyasının, gümrük gözetiminden gümrük mevzuatına aykırı olarak çıkarılmamış olduğunun tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir. Tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar hariç olmak üzere, geçici kabul rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın süresi içerisinde başka bir gümrük rejimine tabi tutulmaması, yeniden ihraç, imha veya gümrüğe terk edilmemesi durumunda ithal eşyasının tahsis yeri, tahsis amacı ve giriş ayniyetine uygun olarak bulunduğu tespiti halinde gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir. Her iki durumda cezanın ödeme süresi içinde eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmaması, yeniden ihraç, imha veya gümrüğe terk edilmemesi halinde eşyanın gümrük vergileri tutarında para cezası tahsil edilir.

(2) Nihai kullanım rejimine ilişkin hükümlerin ihlal edilmesi durumunda, eşyaya isabet eden gümrük vergileri ile nihai kullanım nedeniyle indirimli tarife uygulanarak hesaplanan gümrük vergileri arasındaki farkın iki katı kadar para cezası verilir.

(3) Birinci fıkraya göre verilen cezalar 224 üncü maddenin altıncı fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

(4) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hakkında bu maddenin para cezasına ilişkin hükümleri ile 224 üncü maddenin üçüncü fıkrasının (h), (k) ve (l) bentleri, dördüncü fıkrasının (f) ve (g) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendi hükümleri uygulanmaz. Bu durumda, 224 üncü maddenin birinci fıkra hükmü uygulanır.

Gümrük vergilerinden muaf olan eşyanın gümrük kapıları dışından izinsiz ithal veya ihracı

MADDE 223 - (1) İthalat veya ihracat vergilerinden muaf eşyayı 97 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen gümrük kapıları dışında başka yerlerden izinsiz olarak ithal veya ihraç veya bunlara teşebbüs edenlerle, bu tür eşyayı gümrük işlemlerini yaptırmaksızın yurda sokanlar veya çıkarımlar ile buna teşebbüs edenlerden, söz konusu eşyanın ithalata konu olması halinde, CIF değerinin, ihracata konu olması halinde ise FOB değerinin onda biri oranında para cezası alınır.

(2) Gümrük vergileri ödenmek suretiyle ihraç edilebilen eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın veya gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarımlara eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra bu vergilerin iki katı idari para cezası verilir.

Usulsüzlüklere ilişkin cezalar

MADDE 224 - (1) Bu Kanunda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, bu Kanuna ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan Yönetmelik ve Tebliğlerle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere söz konusu düzenlemelerde açıkça öngörülmüş olması kaydıyla yüz TL usulsüzlük cezası uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen miktar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır, bu hesaplamada bir Türk Lirasına kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

(3) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde birinci fıkrada belirtilen miktarın iki katı olarak uygulanır:

a) 24 üncü maddeye göre, gümrük idarelerince verilen kararlara dayanak oluşturan belge ve bilgilerin, ilgili kişiler tarafından yanlış olarak verilmesi,

b) Vergi kaybı doğurmamasına karşın, 54 üncü maddeye göre birbirleriyle ilişkisi bulunan kişiler arasında bir satış işlemi olması ve bu ilişkinin beyan edilmemesi,

c) Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye Gümrük Bölgesinden yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleyen veya acentası tarafından gümrük idaresine bilgi verilmemesi,

ç) 99 uncu maddeye göre giriş özet beyanının süresi içerisinde verilmemesi,

d) 112 nci maddeye göre geçici depolama beyanının süresi içerisinde verilmemesi,

e) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıma araçlarının gümrük idaresince verilen transit sürelerini yirmi dört saate kadar aşması,

f) Gümrük antrepolarının GK 93 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen teknik donanımlarında noksanlık bulunması,

g) Gümrük antrepo rejimine tabi tutulan eşyanın, antrepolara konuldukları tarihte işleticiler tarafından kayıtlara geçirilmemesi,

ğ) 190 ıncı madde uyarınca, yönetmelikle belirlenen süre içerisinde çıkış öncesi beyanın verilmemesi,

h) Dahilde işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın izin verilen süresinin bitimini takiben bir ay içerisinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmesi, yeniden ihracı veya bir gümrük rejimine tabi tutulması, imhası veya gümrüğe terk edilmesi,

ı) Geçici ihracat eşyasının üç yıllık süre ile varsa gümrük idaresince verilen ek süreler bitiminde geri getirilmemesi,

i) Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ihraç eşyasının yapılan beyan ve eki belgelere göre miktar veya cinsinde %10'dan fazla farklılık çıkması,

j) Serbest bölgelerde çalışan veya buralara giren ve çıkan kişilerin bu Kanunla konulmuş kurallara uymaması,

k) Geçici kabul rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben bir ay içerisinde yeniden ihraç edilmesi veya bir gümrük rejimine tabi tutulması, imhası veya gümrüğe terk edilmesi,

l) Geçici kabul rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın gümrük idaresine bilgi verilmeden, ancak süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesinin dışına çıkarıldığı kabul edilebilir belgelerle kanıtlanması.

(4) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde birinci fıkrada belirtilen miktarın dört katı olarak uygulanır:

a) Bir kişinin 23 üncü madde hükümlerine göre geçerli bir temsil yetkisi olmadığı halde başka bir kişi adına veya hesabına gümrük idarelerinde iş takip etmesi,

b) 97 nci maddenin ikinci fıkrası hükümlerinin aksine, karayoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen taşıma araçlarının gümrük idaresinin izni olmadan yük veya yolcu olarak yoluna devam etmesi,

c) 109 uncu maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı olarak taşıtlardan eşya boşaltılması, giriş özet beyanı aşamasında yapılan kontrollerde giriş özet beyanında eşya cinsinin taşıma belgelerinde belirtilenden farklı beyan edildiğinin veya kapların türleri ile üzerlerinde kayıtlı numara ve işaretlerin giriş özet beyanı kayıtlarına uygun olmadığına tespit edilmesi,

ç) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıma araçlarının gümrük idaresince verilen transit sürelerini kırk sekiz saate kadar aşması,

d) Genel antrepo, geçici depolama yeri ve serbest bölgelere getirilen parlayıcı, patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan ya da korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren

eşyanın 114 ve 166 ncı madde hükümlerine aykırı olarak genel amaçlı eşya konulan yerlerde depolanması,

e) 161 inci maddeye aykırı olarak elleçleme faaliyetlerinde bulunulması,

f) Geçici kabul rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben iki ayı aşmayan sürede yeniden ihraç edilmesi veya bir gümrük rejimine tabi tutulması, imhası veya gümrüğe terk edilmesi,

g) Dahilde işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın izin verilen süresinin bitimini takiben iki ayı aşmayan süre içerisinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmesi, yeniden ihracı veya bir gümrük rejimine tabi tutulması, imhası veya gümrüğe terk edilmesi,

(5) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde birinci fıkrada belirtilen miktarın altı katı olarak uygulanır:

a) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıma araçlarının gümrük idaresince verilen transit sürelerini yetmiş iki saate kadar aşması,

b) Geçici kabul rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben üç ayı aşmayan sürede yeniden ihraç edilmesi veya bir gümrük rejimine tabi tutulması, imhası veya gümrüğe terk edilmesi,

c) İzin sahibi veya rejim hak sahibininin 170 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri hükümlerine aykırı olarak, eşyanın gümrük antrepo rejimi kapsamında depolanmasından kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmemesi.

(6) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde birinci fıkrada belirtilen miktarın sekiz katı olarak uygulanır:

a) 97 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümlerinin aksine, Türkiye Gümrük Bölgesine giren gemilerin rota değiştirmesi, yolda durması, başka gemilerle temas etmesi, gümrük gözetimi yapılması için yol kesmemesi veya gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşması ile yükü bulunmadığı durumlarda, yük almadığının veya yükünün başka bir limana çıkarıldığının veya avarya olduğunun kanıtlanamaması,

b) Taşıma araçlarının önceden belirlenmiş yollar dışında seyretmesi,

c) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıma araçlarının gümrük idaresince verilen transit sürelerini yetmiş iki saatten daha fazla bir süre ile aşması,

ç) 20 inci maddenin birinci fıkrasına göre yazılı olarak talep edilen bilgi ve belgeler ile gümrük kontrolü sırasında 41 inci maddenin birinci fıkrası hükmü uyarınca beş yıl süreyle saklanması gereken belgelerin ibraz edilmemesi.

Para cezalarının dağıtımı

MADDE 225 - (1) Bu Kanuna göre tahsil edilen idari para cezalarının yüzde onbeşi nispetinde bir tutar, varsa muayene ve tahlilden önce cezayı gerektiren durumun ortaya çıkarılmasını sağlayacak muhirlere Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

ONBİRİNCİ KISIM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Geçici Maddeler ve Yürürlük

BİRİNCİ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 226 - (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunda değişiklik yapan Kanunlar ve Kanun Hükmünde Kararname maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Diğer mevzuatta 4458 sayılı Gümrük Kanununa yapılan atıflar ilgisine göre bu Kanuna yapılmış sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM **Geçici Maddeler**

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına girme hakkının hesabında, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce girilmiş bulunan sınavlar dikkate alınır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce staja başlayanların staj süreleri dikkate alınır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, 4458 sayılı Gümrük Kanununun yürürlükten kaldırılan 227, 228 ve geçici 5 inci maddelerine göre müşavir veya müşavir yardımcısı olmaya hak kazananların görevlerinden istifa etmelerini veya emekli olmalarını müteakip, kendilerine bu Kanun hükümlerine göre gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı ruhsatı belgesi verilir.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce işlenen disiplin suçları nedeniyle Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu ve Bakanlık Merkez Disiplin Kurulu tarafından savunması alınmış olanların disiplin işlemleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde bu Kanunun yürürlükten kaldırdığı 4458 sayılı Gümrük Kanununun ilgili maddelerine göre sonuçlandırılır.

(2) Bu Kanunun 211 inci maddesinin uygulanmasında, bu Kanunun yürürlükten kaldırdığı 4458 sayılı Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesine göre verilen disiplin cezaları ile disiplin suçlarının tekrar işlenmesi halinde ağırlaştırılacağı belirtilen süreler dikkate alınır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükten kaldırılan 4458 sayılı Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesine göre verilen geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezalarından uygulama süresi tamamlanmamış olanların kalan bölümü, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

(4) Bu Kanunun 211 inci maddesinin 5 inci fıkrasının (a) bendinde belirtilen 5 yıllık dönemin hesabında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükten kaldırılan 4458 sayılı Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesine göre alınan geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezaları da dikkate alınır.

(5) Bu Kanunun 211 inci maddesinin 11 inci fıkrasında geçen üç ve beş yıllık zamanaşımı sürelerinin hesabında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süreler de dikkate alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Yürürlük ve Yürütme**

Yürürlük

MADDE 227- (1) Bu Kanun, yayımını izleyen tarihten itibaren ... ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 228- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.